

Număr dedicat memoriei silvicultorilor
M. DRĂCEA N. POPOVICI
V. STINGHE

REVISTA PĂDURILOR

Nr. 6/2005
Anul 120

Marin Drăcea

"Pădurea nu mai trebuie judecată, cum se făcea altădată, după câte parale dă proprietarului respectiv și după câte devize dă țării respective, ci, în primul rând, după foloasele ei imateriale și după cât ajută efectiv poporului întreg să-și păstreze sănătatea, să-și amelioreze condițiile de viață și să-și apere țara.

Funcțiile sociale ale pădurii și, ca atare, funcțiile sociale ale proprietății forestiere și ale tuturor categoriilor de oameni ce lucrează în și pentru pădure, se ridică treptat și sigur pe primul plan al preocupărilor omului de stat".

Marin Drăcea (1943)

"Gânditor și doctrinar, sub puterea imperativului vremii, profesorul Drăcea a năzuit departe. A stăruit ca adevărurile despre pădure și liniile directoare ale doctrinei să fie difuzate, acceptate și respectate; să se realizeze o "conștiință forestieră", crezul lui social. Prin firea și formația lui și prin chemarea vremii, profesorul Drăcea apare astfel ca o necesitate a istoriei, gânditorul doctrinar și misionarul pădurilor, animatorul generațiilor, în slujba poporului și a ideii forestiere".

*Acad. Constantin Chiriță
(1978)*

"Marele nostru istoric Nicolae Iorga a rostit cândva următoarele cuvinte "Nu toți morții sunt morți". Marin Drăcea trăiește prin opera sa durabilă, prin școala creată de el, prin noi cei care ne declarăm astăzi urmașii lui credincioși și îi aducem omagiul nostru cu credința că amintirea despre acest ilustru silvicultor va rămâne încrustată în memoria neamului românesc."

*Prof. Victor Giurgiu
Membru al Academiei Române
(1995)*

REVISTA PĂDURILOR

REVISTĂ TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ EDITATĂ DE: REGIA NAȚIONALĂ A PĂDURILOR - ROMSILVA ȘI SOCIETATEA „PROGRESUL SILVIC”

Colegiul de redacție

Președintele colegiului de redacție:

ing. Gheorghe Flutur,

Redactor responsabil:

prof. dr. ing. Ștefan Tamaș,

Membri:

conf. dr. ing. Ioan Vasile Abrudan,

dr. ing. Ovidiu Badea,

dr. ing. Ion Barbu,

conf. dr. ing. Radu Cenușă,

prof. dr. ing. Ion Florescu,

prof. dr. doc. Victor Giurgiu,

ing. Vasile Lupu,

ing. Simion Maftei,

prof. dr. ing. Norocel-Valeriu Nicolescu,

dr. ing. Nicolai Olenici,

dr. ing. Ioan Seceleanu,

prof. dr. ing. Dumitru Romulus Târziu,

dr. ing. Romică Tomescu.

CUPRINS

VICTOR GIURGIU: Sărbătorirea a 120 de ani de la nașterea marelui silvicultor român Marin Drăcea	3
CRISTIAN HERA: Profesorul Marin Drăcea - personalitate marcantă a silviculturii românești	4
VASILE LUPU: Marin Drăcea la conducerea silviculturii românești ..	5
SIMION MAFTEI: Marin Drăcea la conducerea Casei Autonome a Pădurilor Statului	6
VICTOR GIURGIU: Actualitatea operei lui Marin Drăcea la 120 de ani de la nașterea sa	7
AUREL RUSU: Concepția profesorului Marin Drăcea referitoare la modernizarea și dezvoltarea învățământului silvic românesc	27
NOROCEL VALERIU NICOLESCU: Actualitatea concepției profesorului Marin Drăcea referitoare la silvotehnica românească	30
MARIAN IANCULESCU: Opera supraviețuiește creatorului ei	34
ION MACHEDON: „Marin Drăcea. Opere alese” - o apariție pe cât de necesară pe atât de reușită	35
LISTA LUCRĂRILOR PUBLICATE DE MARIN DRĂCEA	36
VICTOR GIURGIU: Comemorarea ilustrului silvicultor român Nicolae Gh. Popovici	38
GHEORGHE FLUTUR: Mesaj	39
VICTOR GIURGIU: Nicolae Gh. Popovici, personalitate de excepție a silviculturii românești	40
CONSTANTIN TRUICĂ: O rădăcină pivotantă a silviculturii românești - N. Gh. Popovici	48
MIHAI LIȚESCU: Vom lua în primire această operă a sufletelor noastre și o vom păstra cu îngrijire	48
MARIAN IANCULESCU: Din activitatea profesorului N. Gh. Popovici ca om politic	49
GHEORGHITĂ BOTÂRCĂ: Orașul Topoloveni se mândrește de faptele ilustrului silvicultor Nicolae Gh. Popovici	52
NICOLAE RUCĂREANU: Profesor Vintilă N. Stinghe. Omagiu la 120 de ani de la naștere - pagini uitate, pagini regăsite	53

Șef serviciu: dr. ing. Ion Machedon

Redactor șef: Rodica Dumitrescu

Secretar general de redacție: Cristian Becheru

Tehnoredactare: Liliana Suci

Reproducerea parțială sau totală a articolelor sau ilustrațiilor poate fi făcută cu acordul redacției revistei. Este obligatoriu să fie menționat numele autorului și al sursei. Articolele publicate de Revista pădurilor nu angajează decât responsabilitatea autorilor lor.

6
2005

REVISTA
PĂDURILOR

1886

2005

120 ANI

CONTENTS

VICTOR GIURGIU: 120 Years anniversary of the birth of the great Romanian silviculturist Marin Drăcea3

VICTOR GIURGIU: An overview of Marin Drăcea's work at the 120 year anniversary of his birth7

AUREL RUSU: Prof. Marin Drăcea's view regarding the modernization and development of Romanian forestry education27

NOROCEL VALERIU NICOLESCU: An overview state of prof. Marin Drăcea's concepts regarding the silvicultural interventions in Romanian forests30

VICTOR GIURGIU: The commemoration of the outstanding Romanian silviculturist Nicolae Gh. Popovici38

VICTOR GIURGIU: N. Gh. Popovici outstanding personality of Romanian silviculture40

SOMMAIRE

VICTOR GIURGIU: Marin Drăcea l'anniversaire de 120 ans de sa naissance3

VICTOR GIURGIU: Actualité de l'oeuvre de Marin Drăcea à 120 ans de sa naissance7

AUREL RUSU: Modernité et développement de l'enseignement forestier roumain dans la conception du Professeur Marin Drăcea .27

NOROCEL VALERIU NICOLESCU: Actualité de la conception du Professeur Marin Drăcea en ce qui concerne la silvotéchnique roumaine30

VICTOR GIURGIU: Commemoration de l'silviculteur roumain N. Gh. Popovici38

VICTOR GIURGIU: N. Gh. Popovici, personnalité exceptionnelle de la silviculture roumaine40

Sărbătorirea a 120 de ani de la nașterea marelui silvicultor român Marin Drăcea

Cuvânt de deschidere

Pentru comunitatea silvicultorilor români, pentru istoria științei silvice și a silviculturii românești, este astăzi unul dintre cele mai înălțătoare momente.

Într-adevăr:

- Academia Română, cel mai înalt for științific al țării,
- Academia de Științe Agricole și Silvice „Gheorghe Ionescu - Șişești”,
- Regia Națională a Pădurilor - Romsilva,
- reprezentanți de frunte ai Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale,
- Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice

comemorează astăzi, 14 octombrie 2005, împlinirea a 120 de ani de la nașterea celui mai mare silvicultor român: Marin Drăcea (1885 - 1958), distins om de știință, doctrinar al silviculturii, tribun al pădurii, dascăl de excepție și înflăcărat patriot.

Cu îngăduința dumneavoastră amint prezența și participarea la acest fericit eveniment a domnilor:

- acad. Cristian Hera, președintele Academiei de Științe Agricole și Silvice „Gheorghe Ionescu - Șişești”;
- Simion Maștei, directorul general al Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva;
- Dan Iacob, director în Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale;
- Romică Tomescu, directorul Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice.

Au venit să cinstească memoria ilustrului silvicultor academicieni, membri ai Academiei de Științe Agricole și Silvice, cadre didactice universitare, specialiști din producție, reprezentanți ai mass - media.

Hotărârea de a aniversa 120 de la nașterea eminentului silvicultor a fost motivată și de faptul că, acum 20 de ani, lui Marin Drăcea, în mormânt fiind, i s-a interzis de către oficialitățile epocii comuniste dreptul de a fi fost sărbătorit la împlinirea a 100 de ani de la naștere.

Evocăm viața și opera acestui cărturar într-un moment de adânci frământări și de căutări pentru mai binele pădurii și silviculturii românești, acum când Marin Drăcea, prin opera sa, ne oferă căi de îndreptare și de progres pentru economia forestieră, pentru știința silvică și învățământul silvic, precum și pentru însănătoșirea relațiilor din comunitatea silvicultorilor.

Sunt convins că cei care vor lua cuvântul la această manifestare științifică vor veni în întâmpinarea desideratului menționat mai sus.

Printr-un program al acestei manifestări, urmează cuvântările omagiale, apoi comunicările științifice și, în final, lansarea cărții „Opere alese - Marin Drăcea”.

Prof. Victor GIURGIU
Membru al Academiei Române

120 years anniversary of the birth of the great Romanian silviculturist Marin Drăcea

Foreword

This day is one of the outstanding moments for Romanian silviculturists, for the history of forest science and Romanian silviculture:

- the Romanian Academy, the highest scientific forum of the country,
 - the Academy of Agricultural and Forest Sciences "Gheorghe Ionescu-Șişești",
 - the National Forest Administration - Romsilva,
 - the outstanding representatives of Ministry of Agriculture, Forests and Rural Development,
 - the Forest Research and Management Institute
- commemorate today, October 14 2005, 120 years since the birth of the greatest Romanian silviculturist Marin Drăcea (1885-1958), distinguished scientist, doctrinarian in silviculture, promoter of forests, exceptional professor and ardent patriot.

The following personalities attended this special event:

- Acad. Cristian Hera, President of the Academy of Agricultural and Forest Sciences „Gheorghe Ionescu-Șişești”;
- Mr. Simion Maștei, General Manager of the National Forest Administration - Romsilva;
- Mr. Dan Iacob, Manager, Ministry of Agriculture, Forests and Rural Development;
- Mr. Romică Tomescu, General Manager of the Forest Research and Management Institute.

Academicians, members of the Academy of Agricultural and Forest Sciences, university professors in forestry, specialists and representatives of the mass-media were present to honour the memory of the illustrious man of science - Marin Drăcea.

The decision to celebrate 120 years from the birth of the prominent silviculturist was motivated by the interdiction instituted by the communist regime, 20 years ago, to celebrate the anniversary of 100 years of his birth.

We evoke the life and work of this scholar in a moment of tormented events and the search for the well-being of Romanian silviculture and forests, now when Marin Drăcea by his work outlines the way to correct and promote forest economy and science, forestry education as well as the way to reform the relationships within the community of foresters.

I am sure that all those who will take the floor at this scientific event will contribute to the fulfillment of these aims.

According to the program of this reunion the homage speeches are followed by scientific presentations and in the end by the launching of the book „Marin Drăcea - Selected works”.

Prof. Victor GIURGIU, Ph.D.
Member of the Romanian Academy

Profesorul Marin Drăcea – personalitate marcantă a silviculturii românești

Îmi revine onoranta misiune de a transmite astăzi, în fața dumneavoastră, mesajul Academiei Române și al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu Șişești”, cu prilejul omagierii a 120 de ani de la nașterea marelui silvicultor român – Marin Drăcea, distinsă personalitate a silviculturii românești.

Misiunea este cu atât mai onorantă pentru mine ca agronom, cu cât marele silvicultor Marin Drăcea a avut nu numai relații strânse de colaborare științifică, dar și o puternică prietenie cu un alt titan al intelectualității românești, marele agronom – Gheorghe Ionescu-Șişești, născut în același an, aceeași lună, dar cu 2 zile mai târziu față de omagiatul de astăzi. Breasla agronomică a omagiat 115 ani de la naștere și va organiza în 2010 omagierea a 125 de ani de la nașterea fondatorului Institutului de Cercetări Agricole din România (ICAR).

Cele două mari personalități, silvicultorul Marin Drăcea și agronomul Gheorghe Ionescu-Șişești, îngrijorați de reducerea drastică a suprafeței pădurilor din țara noastră la începutul secolului al XX - lea, ca urmare a ofensivei agriculturii asupra pădurii, au ajuns la o înțelegere istorică, încheind un *pax fundi* la Congresul național al agronomilor din anul 1920.

Cu încredința dumneavoastră reproduc câteva idei expuse de Marin Drăcea la acest congres, citez: „Interesul întregii economii naționale este ca aceste două ramuri de producție să se cunoască, să se înțeleagă și să se prețuiască reciproc. Agricultorul, în interesul câmpului, trebuie să ia poziție alături de silvicultor contra devastării pădurilor [...]. Agricultura, dacă înțelege rostul pădurilor la câmpie, trebuie, [...] cel puțin să caute a se abține de la orice gest (pășunatul), care ar degrada pădurea și i-ar reduce rentabilitatea” și adaug eu, pentru prezent și viitor, rolul extrem de important al pădurilor în agroecosistem.

Mi se pare firesc să reproduc aici interesanta afirmație: „Agricultor sau silvicultor, să nu uite că apărând unilateral interesele unei singure specializări, poate păgubi interesele întregii economii naționale. Înaintea unei politici agrare sau forestiere, există o politică agrosilvică, chemată pentru a îndrepta greșelile din trecut, a restabili și păstra echilibrul între câmp și pădure”, concept deosebit de actual și în zilele noastre; cine nu cunoaște trecutul, cine nu învață din greșelile făcute, nu poate construi un viitor durabil.

Din păcate acest pact, intitulat *pax fundi*, nu a putut fi respectat din cauza împrejurărilor politice și sociale care au avut loc după primul război mondial, când prin legile de reformă agrară au fost transformate în izlazuri și terenuri pentru agricultură peste 1,5 milioane de hectare de pădure.

Față de această stare de lucruri dezastruoasă pentru pădurile României și pentru țară, Marin Drăcea spunea în

1937: „Dacă e o cetate sfântă a neamului nostru, aceasta a fost și este pădurea, iar dacă este o cetate a românismului mai tare dărmată, cu mai multe spărturi în ziduri, cu mai multe inimi și mai multe glasuri înăuntru, aceasta este tocmai cetatea cea mai sfântă a neamului nostru: pădurea”.

Acest strigăt al profesorului Drăcea n-a rămas fără ecou. În anul 1938, când marele agronom Gheorghe Ionescu-Șişești a fost numit ministrul agriculturii și domeniilor, cei doi reușesc să pună stavilă defrișărilor și pășunatului în păduri. Astfel „începe a se desăvârși acel mare proces istoric de cantonare definitivă a agriculturii și a silviculturii pe terenurile ce cu adevărat se cuvin fiecăreia din ele”.

Marin Drăcea împreună cu Gheorghe Ionescu Șişești au militat pentru realizarea unui sistem unitar de perdele forestiere în țara noastră pentru protecția câmpului agricol, insistând asupra abordării cercetărilor științifice în domeniu, pentru crearea unui cadru instituțional, cu stațiuni de cercetare destinate special acestui scop, ca și pentru crearea unui cadru legal.

Un omagiu pe care îl aducem astăzi marelui silvicultor și intelectual Marin Drăcea constă în prezentarea legii privind perdelele forestiere de protecție inițiată și prezentată în Parlamentul României de un silvicultor contemporan, care transpune în practică visul, gândul și concepția profesorului. Acest silvicultor este prof. Marian Ianculescu, prezent la acest moment aniversar, care împreună cu alți colegi de breaslă au promovat în Parlamentul României această lege.

Faptul că Institutul de Cercetări și Amenajări Silviculturale, al cărui ctitor a fost profesorul Marin Drăcea, lucrează în prezent la elaborarea documentațiilor tehnice pentru rețele de perdele forestiere de protecție în județele Teleorman, Olt, Dolj și Mehedinți, cele mai puternic afectate de secete excesive, precum și a căilor de comunicație din toată țara, pe o suprafață de circa 15.000 ha, cu protejarea unei suprafețe agricole de circa un milion de hectare, reprezintă o mare realizare. Măsurile, cred eu, ar trebui extinse și în alte județe, în care se întâlnesc frecvent fenomene de secetă prelungită.

Și ca recunoștința noastră față de acest ilustru silvicultor al neamului românesc să fie deplină, credem că se cuvine să propunem Academiei Române, ca marelui silvicultor, Marin Drăcea, cea mai marcantă personalitate a silviculturii românești, să i se confere titlul academic de „membru post-mortem al Academiei Române”.

Acad. Cristian HERA
președintele Academiei de
Științe Agricole și Silvicultură
„Gheorghe Ionescu-Șişești”

Marin Drăcea la conducerea silviculturii românești

Complexa și fructuoasă activitate a lui Marin Drăcea impregnează pe oricine se apropie cu sufletul și mintea de gândirea și fapta acestui mare precursor al științei silvice și al silviculturii românești. El n-a fost doar un deschizător de drumuri în știința silvică, un gânditor și doctrinar în slujba pădurii și ideii forestiere, un profesor universitar de excepție, formator a zeci de promoții de silvicultori, un militant pe țărâm obștească pentru conștientizarea forestieră a românilor.

Marin Drăcea a fost totodată un ilustru silvicultor în practică și, mai presus de toate, un conducător silvic novator, îndeplinind funcții multiple și onorante: șef al Ocolului silvic Mănăstirea Țigănești (1913 – 1920), inspector de control la Regionala silvică București (1921 – 1922), director al Serviciului plantațiilor din Ministerul Agriculturii și Domeniilor (1923 – 1926), membru în Consiliul Tehnic al Pădurilor, numit prin decret regal (1925 – 1930), primul director general al Casei Autonome a Pădurilor Statului (1930 – 1933); în sfârșit Marin Drăcea a onorat și demnitatea de secretar general al Ministerului Agriculturii și Domeniilor, funcție apropiată de cea actuală de secretar de stat (1939 – 1940).

De pe aceste importante poziții, cu perseverența și calitatea sa de adânc cunoscător al carierei de silvicultor, a conceput, organizat și îndrumat, în premieră pentru silvicultura practică românească, importante acțiuni rămase în istoria economiei forestiere.

Ca director al Serviciului plantațiilor (împăduririlor) din Ministerul Agriculturii și Domeniilor a obținut realizări de mare importanță, dintre care menționăm:

- a conceput și organizat elaborarea de planuri decenale de împădurire prin care, pentru prima dată în țara noastră, s-au putut coordona lucrările de producere a materialului de împădurire cu cele de împădurire propriu-zise;

- a extins pe baze științifice – folosind rezultatele obținute în cadrul tezei de doctorat – cultura salcâmului în România;

- a realizat prima rețea de perdele forestiere de protecție a câmpului;

- a conceput și organizat un sistem ingenios și eficient pentru conștientizarea forestieră a populației, reușind să oficializeze „Sarbarea sădării arborelui”, devenită zi de sărbătoare silvică națională (interzisă ulterior de regimul comunist).

De pe înalta funcție de secretar general al Ministerului Agriculturii și Domeniilor, beneficiind de sprijinul total al ministrului de atunci, eminentul om de știință acad. Gheorghe Ionescu - Șișești, spre sfârșitul celui de al patrulea deceniu al secolului al XX-lea, Marin Drăcea a contribuit la luarea unor decizii de o excepțională importanță pentru pădurile și silvicultura României, dintre care amintim:

- diminuarea drastică a defrișărilor în scopuri agricole, defrișări care în perioada interbelică au restrâns domeniul forestier al țării cu aproape 1,5 milioane hectare;

- interzicerea pășunatului în păduri, practică care, de-a lungul secolelor, a contribuit la degradarea multor păduri (din păcate această practică a fost reluată în perioada comunismului, rămășițe ale acesteia persistând până în prezent);

- amplificarea fără precedent a lucrărilor de împădurire a

terenurilor degradate, punându-se în aplicare renumitul act normativ din anul 1930 (Legea ATDCD);

- extinderea, de asemenea, fără precedent, a operațiunilor culturale și a lucrărilor pentru regenerarea arboretelor prin tratamente intensive.

În calitate sa de președinte al Societății „Progresul Silvic” a militat pentru:

- elaborarea de amenajamente în comun, pe bazine hidrografice sau pe complexe forestiere, independent de natura proprietății;

- garantarea dreptului de proprietate asupra pădurilor, îndeosebi a proprietăților mari, dar s-a împotrivit fărâmițării domeniului forestier în mici proprietăți care nu pot fi gospodărite după principiul continuității (durabil). A sprijinit ideea constituirii micilor proprietari de păduri în asociații viabile.

Potențialul său managerial a fost valorificat în cel mai înalt grad atunci când a inițiat, organizat și condus Casa Autonomă a Pădurilor Statului și Institutul de Cercetări și Experimentație Forestieră.

Însuflețit de dragoste pentru pădurile țării, Marin Drăcea este un exemplu luminos de muncă încordată pentru apărarea pădurilor, pentru dezvoltarea științei silvice legate de cerințele silviculturii practice. „S-a aflat, cel dintâi, încărcat de răspunderi, chemat să gândească și să definească principiile și liniile principale ale politicii forestiere românești” (Chiră, 1978), principii care rămân perfect valabile și pentru actuala perioadă de dezvoltare a economiei forestiere românești.

Politica forestieră promovată de Marin Drăcea a acestui inspirat vizionar și îndrăzneț deschizător de drumuri, marginalizată în perioada comunismului și în prea mică măsură luată în considerare până în prezent în perioada de tranziție, este de mare interes și utilitate acum, când - după atâtea tergiversări - structura pe proprietăți a patrimoniului forestier național se reasează pe principiile garantării dreptului de proprietate. Crezul și concepția lui asupra proprietății revin în actualitate, ceea ce rezultă cu claritate din următoarea previziune formulată în anul 1942:

„Oricare ar fi felul în care vor evolua în viitor concepțiile despre raporturile dintre interesul general și interesul particular, oricum vor evolua concepțiile despre rolul și despre funcțiile sociale ale pădurilor, un lucru este sigur: liniștea sufletului proprietarului de pădure, siguranța proprietății sale, rentabilitatea acestui patrimoniu, rentabilitatea gospodăriei, legătura lui și a familiei sale cu acest patrimoniu [...] sunt singurele căi pentru a face dintr-insul un cetățean de valoare, un colaborator în folosirea rațională a puterilor pământului și a pădurii și, ca atare, un stâlp solid al neamului.”

Marin Drăcea va străluci mereu ca o stea de primă mărime pe cerul silviculturii românești, constituind un exemplu de urmat pentru noi și generațiile de silvicultori ce vor să vină.

Vasile LUPU
Secretar de stat în Ministerul Agriculturii,
Pădurilor și Dezvoltării Rurale.

Marin Drăcea la conducerea Casei Autonome a Pădurilor Statului

Omagierea marelui nostru silvicultor, eminentul profesor și cercetător Marin Drăcea, a devenit, în ultimii ani, unul din punctele emblematice, în programul de toamnă al manifestărilor cu specific silvic, organizate atât la nivel central, cât și în teritoriu.

Printr-o coincidență fericită, ziua de 14 octombrie reprezintă pentru membrii Corpului silvic din țara noastră, nu numai o mare și sfântă zi de sărbătoare creștinească, ci și o zi de înaltă și respectuoasă cinstită a nașterii unui adevărat „apostol al Pădurii Românești”.

În acest an, semnificația acestei zile sporește în importanță și în dimensiunea trăirii sale, în condițiile în care se împlinește o cifră rotundă de la nașterea profesorului Marin Drăcea, respectiv 120 de ani.

O notă aparte a manifestării de astăzi o constituie și faptul că, grație preocupării domnului academician Victor Giurgiu și suportului financiar pe care a reușit să-l asigure R.N.P.- Romsilva, beneficiem, în premieră, de o lucrare de excepție dedicată marelui silvicultor – „*Marin Drăcea. Opere alese*”, a cărei lansare va avea loc la finalul simpozionului.

Marin Drăcea a fost o personalitate polivalentă, fiind în genere, deschizător de drumuri, în organizarea administrației silvice, în cea a cercetării forestiere, la catedră, în învățământul silvic superior și, nu în ultimul rând, în structurile societății civile, între care Societatea „Progresul Silvic” s-a regăsit în prim plan.

Între multiplele ipostaze în care poate fi evocată figura proeminentă a silvicultorului M. Drăcea vom face, în continuare, câteva scurte referiri, la concepția și crezul marelui nostru înaintaș, asupra rostului și locului regiei statului – *Casa Autonomă a Pădurilor Statului* la vremea respectivă, al cărui director general a fost, încă de la înființarea acesteia, în anul 1930, cu atât mai mult, cu cât, așa cum se va vedea, acestea sunt de o actualitate tulburătoare.

Astfel, într-un interviu acordat revistei „*Viața forestieră*”, în anul 1934, justificând cu argumente mai mult decât convingătoare necesitatea existenței unei regii de stat, M. Drăcea sublinia:

„*Odată recunoscută principial necesitatea regiei de stat, rămâne deschisă chestiunea măsurii în care se practică mijloacele de a o realiza, timpul de adaptare, permanența de program etc. cu observația că adaptarea ei impune Corpului silvic o foarte mare încordare și expune administrația unui foc violent și încrucișat al tuturor intereselor lezate, atac cu atât mai greu de suportat, cu cât împrejurările fac ca doctrinele politice, care se schimbă foarte des, să nu-i asigure regiei, permanența de program și continuitatea de care are nevoie*”...

În ceea ce privește întrebarea referitoare la autonomia regiei, M. Drăcea se exprimă, la fel de tranșant:

„*Regia este o formă de întreprindere cure, spre a se desăvârși are nevoie – între multe altele – de promptitudine și, ca atare, de libertate de mișcare, ceea ce în cadrul unei administrații de stat, nu se poate, realiza decât printr-o cât mai largă – dar cât mai puternic controlată – autonomie.*

O diminuare a autonomiei restrânge în mod firesc, posibilitatea de dezvoltare a regiei și îi condiționează puțința de dezvoltare, forma, intensitatea și rezultatele.”

În fine, o ultimă referire pe care ne propunem să o facem în

acest cadru, în contextul crezului profesorului Drăcea despre regie, mărturisit în același interviu, este legată de comentariile cu privire la limitele până la care trebuie extinse atribuțiile regiei în domeniul exploatareii și comercializării lemnului și a celorlalte produse ale pădurii. Și în această privință, poziția și concepția celui pe care îl omagiem astăzi sunt mai mult decât limpezi:

„*Regia forestieră sub forma în care se prezintă astăzi (comercializare avansată) nu este de natură a slăbi prestigiul profesiei silvice.*

Cu două condiții capitale însă:

a) Ceea ce se realizează să fie perfect din punct de vedere tehnic, economic, administrativ și comercial;

b) Regia să nu risipească zadarnic munca inginerului silvic și să nu provoace sau să justifice o dezertare a sa de la conservarea, cultura și sporirea puterii de producție a patrimoniului forestier”...

Iată așadar, doar câteva secvențe din nenumăratele și deosebit de valoroasele idei exprimate public de Marin Drăcea, care prin actualitatea lor, sunt de natură să faciliteze fundamentarea și adoptarea unor decizii, în perioada următoare, în ceea ce privește locul și rolul Regiei Naționale a Pădurilor în contextul prezent al economiei forestiere românești, la împlinirea a 15 ani de la înființarea acesteia.

Simion MAFTEI
Directorul general

al Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva

REVISTA PĂDURILOR ● Anul 120 ● 2005 ● Nr. 6

Actualitatea operei lui Marin Drăcea la 120 de ani de la nașterea sa

Victor GIURGIU

1. Date biografice

Cel care avea să devină – ca o necesitate a istoriei – întâiul silvicultor al țării, distins om de știință, doctrinar, tribun al pădurilor, dascăl de excepție și înflăcărat patriot *Marin Drăcea*, s-a născut la 14 octombrie 1885, în comuna Izvoru din ținutul despădurit al Burnasului.

În memoria ilustrului cărturar, silvicultorii de pe aceste meleaguri caută să reîmpădurească acest colț de țară, sfânt pentru noi. Undeva, lângă o cultură de salcâm – numită acum Pădurea „Marin Drăcea” – un monument, sfidând natura ostilă, amintește că în satul apropiat s-a născut apostolul silviculturii românești.

O troiță din lemn maramureșan, ridicată de Regia Națională a Pădurilor în centrul satului natal, cinstește memoria ilustrului silvicultor. Calitățile sale intelectuale au fost sesizate încă din copilărie și adolescență de către profesori ai liceelor „Matei Basarab” și „Gheorghe Lazăr” din București, apoi de iluștrii profesori: *N. Gh. Popovici și Petre Antonescu* de la Școala de silvicultură din Brănești, pe care a absolvit-o în 1910.

Este menținut în școală ca asistent universitar. Urmează apoi doctoratul în Germania. Teza de doctorat „*Beitraege zur Kenntnis der Robinie in Rumänien,*

Foto 1. Marin Drăcea, student în anul IV la Școala de silvicultură din Brănești (după Stinghe, Chiriță, 1978)

unter besonderer Berücksichtigung ihrer Kultur auf Sandboden in der Oltenia” (Contribuții la cunoașterea salcâmului în România cu privire specială asupra culturii sale pe nisipurile din Oltenia), apreciată cu înalta distincție *summa cum laude*, a susținut-o mai târziu, în 1923, din cauza primului război mondial la care

Foto 2. Marin Drăcea, profesor la Facultatea de silvicultură din București în anul 1923

a participat ca ofițer al armatei române.

După război, pe lângă activitatea didactică, îndeplinește funcții în producție, ca șef al Ocolului silvic Țigănești (azi Snagov), dar și în administrația silvică centrală. În anul 1923 este titularizat profesor universitar pentru disciplinele: silvicultură, exploatarea pădurilor și tehnologia lemnului.

Curând este înălțat pe cele mai înalte trepte ale învățământului, administrației, cercetării științifice silvice și ale organizațiilor nonguvernamentale (Stinghe, Chiriță, 1978, Giurgiu, 1995, 2005), devenind liderul de necontestat al corpului silvic interbelic. Într-adevăr:

- modernizează administrația silvică de stat, în calitate sa de director, apoi de secretar general în minister, funcție apropiată de cea de secretar de stat din zilele noastre;

- inițiază și organizează în premieră Regia Pădurilor, denumită atunci Casa Autonomă a Pădurilor Statului (CAPS), predecesoarea actualiei Regii Naționale a Pădurilor – Romsilva, demonstrând teoretic și practic oportunitatea integrării în silvicultură a sectorului de exploatare și transporturi

* A se vedea fotografia de pe coperta I a prezentului număr al Revistei pădurilor.

forestiere (Drăcea, 1934j, 1938f)**;

- revigorează și așează pe noi baze Societatea „Progresul Silvic” (1934 – 1944), înălțând-o la nivelul celui mai eficient for pentru elaborarea liniilor fundamentale, unitare și trainice ale politicii forestiere naționale, într-un for al adevărului și demnității;

- reprezintă interesele economiei forestiere în Senatul României (1938);

- ridică prestigiul silviculturii la nivelul celor de interes național major;

- organizează primul institut de cercetare și conectează știința silvică românească la structurile silvice europene, România devenind din importatoare, exportatoare de informație științifică forestieră;

- construiește un sistem instituțional eficient pentru formarea conștiinței forestiere la români, antrenând în acest scop Societatea „Progresul Silvic”;

- împreună cu acad. Gh. Ionescu – Șișești elaborează o strategie agro-silvică în scopul dezvoltării rurale în România, semnând cu acesta istoricul „*pax fundi*” prin care au fost normalizate relațiile dintre agronomi și silvicultori (Drăcea, 1921a);

- prin el însuși creează *modelul profesorului universitar silvic*, încă neegalat și greu de depășit în viitorul previzibil.

Dar cea mai importantă realizare a sa este formarea *sufletului de silvicultor român*, respectiv formarea acelei generații de aur a tinerilor cercetători, deveniți ulterior oameni de știință și profesori universitari de elită, care au creat *silvicultura națională, pe baze științifice*, de nivel european (Constantin Chiriță, Grigore Eliescu, Ion Popescu-Zeletin, Constantin Georgescu – viitori membrii ai Academiei Române -, doctori în știință și profesori universitari: At. Haralamb, Th. Bălănică, Anton Rădulescu, Vasile Sabău, Marin Rădulescu ș.a.)

Marin Drăcea a fost totodată cel care a dus mesajul științei silvice și al silviculturii românești peste hotare, participând activ la numeroase congrese și reuniuni internaționale; și-a câștigat astfel o meritată reputație și în afara țării noastre.

Dacă este adevărat că epoca își crează oarecum personalitățile, se poate spune că fiul țaranului Dumitru Drăcea a fost omul de care lumea silvică interbelică avea nevoie pentru a-și împlini multe din năzuințele ardente.

** A se vedea „Lista lucrărilor publicate de Marin Drăcea”, aflată în prezentul număr al Revistei pădurilor (pp.36-37)

Dar, pe cât de mari i-au fost faptele, pe atât de grea i-a fost viața: o viață plină de sacrificii, îndurând tot felul de privațiuni și răutăți omenești. Deși nu a făcut politică, în sensul ei electoral, ci doar politică forestieră, - implicându-se puternic împotriva politizării silviculturii, demers redevenit astăzi în actualitate -, a avut mult de suferit de pe urma manevrelor politice din perioada de tranziție de la democrație, la dictatura comunistă.

Trădat de o parte din colaboratorii săi, în perioada 1944 – 1946, la numai 60 de ani, este înlăturat de la președinția Societății „Progresul Silvic” (1944), apoi de la conducerea Institutului de Cercetări și Experimentație Forestieră (1946) creat de el în 1933; apoi a fost eliminat chiar și din învățământul superior silvic (1947). Unei personalități de excepție i s-a luat dreptul de a cerceta, de a-și publica opera, de a transmite învățătura sa tinerei generații. Scenariul forțelor de stânga a reușit. Stâlpul de rezistență pentru o silvicultură națională a fost șubrezit (Giurgiu, 1995, 2005). S-a deschis, astfel, calea spre comunizarea silviculturii.

După grele suferințe fizice și sufletești, după atâtea umilințe din partea oficialităților, se stinge din viață la 73 de ani, în iunie 1958. Își doarme somnul de veci la Cimitirul Bellu din București, mormântul lui devenind loc de pelerinaj pentru mulți silvicultori.

Dar nici după moarte, în perioada comunismului, sufletul nu i-a fost lăsat în pacea și odihna meritate, dovedindu-se astfel cât de mare a fost ostilitatea regimului comunist față de doctrina și filosofia acestui titan al silviculturii românești. Pentru acest regim opera lui Drăcea a fost tot atât de periculoasă, pe cât a fost învățătura creștină pentru comunism. Monografia „Viața și opera unui mare silvicultor român Marin Drăcea”, semnată de iluștrii silvicultori Vintilă Stinghe și Constantin Chiriță (1978) și alte publicații (Giurgiu, 1978, 1986; Negulescu, 1968, 1972) nu au putut modifica atitudinea oficialităților comuniste față de opera acestui eminent silvicultor.

La fel de păguboasă pentru știința, învățământul silvic și silvicultura românească a fost și marginalizarea operei sale în lunga perioadă de tranziție, chiar dacă, formal, în ultimii 15 ani, personalitatea sa a fost reconsiderată (Giurgiu, 1991, 1995, 2005; Florescu, 2002).

Nu putem înțelege faptul aluitor, potrivit căruia doctrina și creația științifică a lui Marin Drăcea, în

toată complexitatea și integritatea lor, nu au fost și încă nu se găsesc la locul ce li se cuvin în tratatele și manualele de învățământ silvic, îndeosebi în cel superior, în normele tehnice de specialitate, în politicile, strategiile și legile silvice, cu toate consecințele ce decurg de aici. Așa se explică faptul că, din nefericire, contribuțiile științifice ale lui Marin Drăcea nu au pătruns în literatura de specialitate internațională.

Dacă însă îi vom studia în profunzime manuscritele, vom constata că opera sa, creată cu 60 – 80 de ani în urmă, conține concepte neînțelese de contemporanii și urmașii săi, devenite de o vitală actualitate de-abia în ultimul timp, concepte generalizate recent pe plan internațional, cum sunt: silvicultură ecologică, pădure durabilă, silvicultură durabilă, reconstrucție ecologică, precum și conceptul de integrare a silviculturii în problematica spațiului rural.

Așadar, *cu trei sferturi de veac în urmă Marin Drăcea gândea în termenii ecologiei, ai ecologiei sociale, ai dezvoltării durabile*, chiar dacă îi numea altfel.

De aceea noi, urmașii lui, avem datoria să-i cunoaștem, să-i recunoaștem opera și să-l înfățișăm lumii științifice românești așa cum a fost și este: *creator de doctrină silvică de interes național*. În acest sens, primii pași s-au făcut:

- la Academia Română, încă din anul 1992, s-a reușit instituționalizarea premiului „Marin Drăcea”, dedicat premierii anuale a celor mai valoroase opere științifice despre pădure și silvicultură*, distincție ce este acum alături de cele acordate în memoria celor mai luminate minți ale neamului nostru: Eminescu, Brâncuși, Grigorescu, Enescu, Maiorescu și alte stele ale științei și artei românești;

- a apărut cartea „Marin Drăcea în trecutul, prezentul și viitorul silviculturii românești” (Giurgiu, 1995) care completează și dezvoltă monografia publicată anterior, referitoare la viața și opera acestui mare silvicultor (Stinghe, Chiriță, 1978);

- publicarea post – mortem a primului volum de *Opere alese – Marin Drăcea (2005)***, publicare înlesnită de suportul financiar generos acordat de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva;

- inițierea unor demersuri pentru alegerea lui Marin Drăcea ca membru post–mortem al

* Din păcate, până în prezent, acest premiu, din lipsa unor creații științifice de înalt nivel, nu a putut fi acordat decât doar de patru ani.

** A se vedea capitolul Lansarea cărții „Marin Drăcea - opere alese”, din acest număr al Revistei pădurilor.

Academiei Române.

Toate aceste acțiuni dovedesc că suntem la începutul procesului benefic, de altfel foarte întârziat, de *reîntoarcere a lui Marin Drăcea din exilul intelectual la care a fost supus*.

Din păcate, această afirmație nu mai rămâne valabilă și în privința aplicării operei sale în silvicultura practică, existând deosebiri fundamentale între concepția acestui eminent silvicultor, pe de o parte, și politicile, strategiile, programele și legile silvice, adoptate, pe de alte parte. Cu cât va continua această stare, cu atât vor avea de suferit pădurea și economia forestieră românească.

2. Opera lui Marin Drăcea în slujba silviculturii actuale

Aniversarea a 120 de ani de la nașterea marelui nostru silvicultor este un fericit prilej nu doar pentru a trece în revistă și a omagia faptele uneia dintre cele mai copleșitoare personalități ale istoriei silviculturii românești, care a influențat decisiv știința și practica silvică din prima jumătate a secolului al XX-lea. Această aniversare este și un prilej potrivit pentru a învăța și aplica opera sa, lăsată moștenire nouă și urmașilor noștri. *Marin Drăcea este atât predecesorul, cât și contemporanul nostru*.

Acum, la început de mileniu al III-lea, în această perioadă de frământări, de neliniște, de confuzii și instabilitate conceptuală, este nevoie mai mult decât oricând de lumina învățăturii sale.

Vom încerca, în continuare, să exemplificăm acest adevăr.

2.1. Referitor la politica forestieră

În această materie, Marin Drăcea s-a pronunțat în mod categoric, arătând că: *„în nici un domeniu nu este mai periculoasă experimentarea, schimbarea bruscă de direcție, ca în politica internațională și în politica forestieră, mai cu seamă dacă schimbarea este greșită sau dacă, bună fiind, odată făcută, nu dăinuiește”* (Drăcea, 1935f).

În același timp, Drăcea a constatat lipsa de voință și neputința guvernelor trecătoare de a elabora și adopta politici forestiere coerente și viabile pentru conservarea pădurilor și pentru redresarea și propășirea silviculturii naționale. De o izbitoare actualitate este și următoarea remarcă a lui Drăcea: *„Știți unde este greutatea pe care o trăim? Este lipsa unei unități de gândire [...] Cauza pentru care nu se*

poate face ceva durabil este că în vremea în care trăim nu se poate bate un par în pământ ca să stea un an într-un loc. *Suntem într-un timp de efervescentă, pentru că un guvern crede într-un fel, alt guvern crede altfel [...]. Nu este continuitate în programele guvernelor, lipsește axa directoare, avem pasiunea legiferărilor și improvizațiilor efemere*" (Drăcea, 1934k).

Câtă asemănare tulburătoare cu timpurile ultimei perioade de 16 ani de silvicultură „în tranziție”!

Oamenii aceia s-au dus, năravurile au rămas.

Nici un partid, nici un guvern nu au avut voința politică sau nu au fost în stare să elaboreze și să adopte o politică forestieră coerentă, care să reprezinte interesele pădurii și ale țării. *Pădurea a suferit, suferă și se prăbușește mereu.*

În schimb, potrivit concepției lui Drăcea, comunitatea silvicultorilor, prin reprezentanții ei cei mai de seamă, într-un consens unanim, poate elabora acel program general al politicii forestiere, pentru a-l pune la dispoziția tuturor guvernelor care să poată găsi în programul forestier schițat de ea, tot ceea ce îi trebuie cu adevărat țării a cărei fericire și îndrumare o doresc toate, lăsând „partidelor și guvernelor schimbătoare grija mai frumoasă și mai rodnică de a binemerita de la patrie numai întrecându-se ca fiecare la rândul său, să realizeze cât mai multe din părțile de program rămase neîmplinite de antecesori”.

În legătură cu această concepție a lui Drăcea, trebuie spus adevărul că în ultimii 16 ani comunitatea oamenilor de știință, mai ales cea din mediul academic, și-a formulat cu claritate liniile directoare ale politicii forestiere (Giurgiu, 1995, 1997, 1998, 2000, 2004, 2005). *Dacă politicienii și guvernatorii din perioada de tranziție n-au acordat atenția cuvenită recomandărilor prezentate de comunitatea academică din silvicultură sau au întârziat traducerea lor în fapt, deciziile luate au fost spre paguba pădurii și a economiei forestiere naționale.*

Recent, și-a exprimat punctul de vedere și în privința proiectului elaborat de oficialități, referitor la noul Cod silvic*, cu speranța că, de data aceasta, va avea mai multe șanse de succes.

Politicienii aflați la putere vor avea de învățat din doctrina Drăcea. Aceștia au datoria de a da ascultare comunității silvicultorilor reprezentată prin cele mai

* Ne referim la intervenția Secției de silvicultură a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, susținută și de Comisia de Științe Silviculturale a Academiei Române, adresată Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale (adresa din 27.09.2005).

elevate componente ale ei, neangajate politic, dar capabile să promoveze o autentică *politică forestieră națională*, care să nu mai necesite „periculoase schimbări bruște de direcție” (Drăcea, 1935b) după fiecare schimbare de guvern sau de ministru.

Trebuie mereu avut în vedere că *modificările bruște în politicile și strategiile silvice, care însoțesc de regulă schimbările de guvern, de miniștri și de secretari de stat, implică, la rândul lor, modificări tot atât de bruște și periculoase în toate structurile administrative ale silviculturii, generând instabilitate și ineficiență. În aceste condiții, gestionarea și grija pentru viitorul pădurilor, în loc să progreseze pe drumul sănătos al continuității, cunosc repetate întoarceri și reluări de căi părăsite. La acestea se adaugă dezbinarea comunității silvicultorilor, cu toate consecințele care decurg de aici.*

În ultimii 16 ani, ca și în trecut (Drăcea, 1938f), politica partidelor, politicile și strategiile forestiere șubrede și efemere, precum și legislația silvică au dus nu numai la „pulverizarea domeniului forestier, dar și la pulverizarea suflutească a silvicultorului, la disoluțiunea administrației silvice”. De aceea, „năzuința noastră fundamentală este și rămâne consolidarea *frontului forestier*, în fața a ceea ce putem numi dușmani mai mult sau mai puțin nevăzuți ai pădurii, ai economiei forestiere și ai progresului silvic”. Unii dintre aceștia, puțini la număr, se află chiar înăuntru comunității silvicultorilor.

Este dureros să constatăm că agresiunile împotriva pădurii și silviculturii, precum și gravele probleme de politică forestieră din perioada interbelică împotriva cărora Drăcea și-a ridicat glasul, dând și soluții de îndreptare, au reapărut în perioada de tranziție, mult amplificate și intensificate, pentru care încă nu s-au dat rezolvări sau soluțiile adoptate sunt necorespunzătoare, unele chiar aberante, cu consecințe insuportabile pentru patrimoniul forestier național.

Reținem din gândirea marelui nostru doctinar că, acum, poate mai mult decât în trecut, țara are nevoie de o autentică *politică forestieră, de o nouă legislație silvică* – începând cu actualizarea și modernizarea Codului silvic* -, dar și de mai multă

* Nădăjduim că actualul proces binevenit de elaborare și de adoptare în Parlament a noului Cod silvic se va baza pe argumente științifice oferite de comunitatea academică a oamenilor de știință, respingând pseudoargumentația politicianistă și tentativele de adaptare a noii legislații silvice la interesele unor grupuri de interese născute în perioada de tranziție, odată cu reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor. Este îmbucurător că prin varianta din ianuarie 2006 a proiectului noului Cod silvic s-a adoptat o orientare corectă.

conștiință forestieră. la toate nivelurile, care să poată „asigura, în sfârșit, hotarele atât de măcinate, chiar lichefiate sau vaporizate ale proprietății forestiere” și care, totodată, să ofere silviculturii și comunității silvicultorilor liniștea necesară atât pentru a îndrepta ceea ce s-a demolat, cât și pentru a lumina calea spre progres.

2.2. *Concepția lui Marin Drăcea referitoare la dreptul de proprietate asupra pădurilor*

În unele publicații din timpul comunismului s-a afirmat că Marin Drăcea ar fi militat în perioada interbelică pentru „naționalizarea pădurilor și a industriei lemnului” sau de a „se naționaliza întreg patrimoniul forestier”, în sensul de trecere a acestor bunuri din proprietatea privată în cea a statului. Nimic mai fals! Marin Drăcea, într-adevăr, a folosit termenul de *naționalizare*, dar în acea perioadă acest termen avea sens de *românizare*, inclusiv de românizare a economiei forestiere și a învățământului silvic.

Dimpotrivă, Marin Drăcea a fost nu doar un adept, ci și un *militant pentru garantarea dreptului de proprietate asupra pădurilor*, ceea ce rezultă din următoarea convingere, expusă în anul 1942, după cum urmează: „Oricare ar fi felul în care ar evolua în viitor concepțiile despre raporturile dintre interesul general și interesul particular, oricum vor evolua concepțiile despre rolul și despre funcțiile sociale ale pădurii, un lucru este sigur: *liniștea sufletului proprietarului de pădure, siguranța proprietății sale, rentabilitatea acestui patrimoniu, rentabilitatea gospodăriei, legătura lui și a familiei sale cu acest patrimoniu [...] sunt singurele căi de a face dintr-însul un cetățean de valoare, un colaborator în folosirea rațională a puterilor pământului și a pădurii, și, ca atare, un stâlp solid al neamului*” (Drăcea, 1942a). Anterior afirmase că „*această liniște și siguranță a proprietății forestiere sunt punctul de sprijin nu numai pentru redresarea economiei forestiere, dar și pentru consolidarea unei conștiințe forestiere fără de care existența pădurilor și chiar a neamului poate fi serios primejduită*” (Drăcea, 1939d).

Din păcate, *modul în care a fost înțeleasă și rezolvată problema proprietății forestiere de guvernele și parlamentele postdecembriste, trunchiat, confuz și contradictoriu, n-a făcut decât rău proprietarilor pădurii, silviculturii, economiei*

naționale și imaginii țării în lume. De abia acum, după 16 ani de tergiversării, se recunoaște pe deplin dreptul de proprietate asupra terenurilor forestiere, ceea ce este în concordanță cu concepția lui Marin Drăcea.

În schimb, Drăcea s-a pronunțat categoric împotriva *divizării și pulverizării patrimoniului forestier* în mici proprietăți de „subzistență”, proces încurajat de legile de reformă agrară din perioada interbelică. Mai mult, nu a privit cu ostilitate marea proprietate a persoanelor fizice sau juridice, apreciind „administratiile forestiere particulare din vremurile de dinainte de război. Unirea a adus alături de noi câteva noi asemenea organisme, ca Fondul Ortodox Român al Bucovinei – care, dacă înțelege trecutul și dacă crede în ceea ce este bun în prezentul economiei forestiere, poate reda țării – dar numai cu aceste condiții – cea mai perfectă și mai evoluată gospodărie silvică din sud - estul Europei. Noi avem [...] religia noastră, cu credințele și speranțele noastre care până la urmă nu ne înșală și care ne arată limpede și hotărât cât de bine va izvorî curând pentru economia noastră forestieră din această colaborare. Aceleași gânduri le exprimăm față de bine întocmita gospodărie silvică de la celălalt colț al țării, față de Administrația Forestieră a Uzinelor și Domeniilor Reșița și apoi față de Administrația Fondurilor Grănicerești de la Bistrița – Năsăud și de la Caransebeș” (Drăcea, 1936c).

În favoarea reconstituirii acestor mari administrații silvice particulare ne-am pronunțat și noi în anul 2001, când am constatat că „Legea 1/2000 referitoare la reconstituirea dreptului de proprietate, în ceea ce privește pădurile, aduce, într-adevăr, *dreptate*, dar una *limitată* (ciuntită). Încurajând fărâmițarea excesivă a fondului forestier, este nedreaptă față de proprietățile mari favorabile unei gestionări durabile și performante a pădurilor [...]. N-au fost luate în considerare nici facilitățile acordate bisericilor și școlilor din Bucovina, de care s-au bucurat 163 de ani de pe urma Fondului Bisericesc Ortodox Român. Însăși Academia Română se consideră nedreptățită pentru faptul că nu i se restituie fostul său domeniu forestier dobândit prin donații consfințite prin decrete regale. Însuși regele Mihai, ca cetățean român, are dreptul să-și revendice pădurile Casei Regale (nu cele ale

Domeniilor Coroanei)" (Giurgiu, 2000). Tot atunci s-a menționat adevărul potrivit căruia „concurența, benefică progresului, poate crește odată cu o posibilă renaștere în viitor a unor agenți economici silvici puternici”.

A „trebuie” să treacă alți 6 ani de tergiversări până să se acorde *dreptul deplin* asupra proprietății, drept recunoscut de recenta Lege 247 din 2005 și anterior de Marin Drăcea. Observăm însă că noua lege, recunoscând acest drept în sensul lui cel mai larg, lasă loc la interpretări favorabile unor abuzuri, de exemplu la acordări de „drepturi” fără drept, în detrimentul proprietății de stat. Mai constatăm că ar fi fost necesar ca, odată cu reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere, să se „reconstitue” și acele structuri de administrare a pădurilor, structuri existente înainte de etatizarea din 1948 a acestor proprietăți, care s-au dovedit deosebit de eficiente. De exemplu, potrivit legislației din acele timpuri, pădurile persoanelor juridice din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș erau administrate de structuri silvice ale statului prin Direcția Pădurilor Persoanelor Juridice din ministerul de resort (peste două milioane hectare de păduri) (Sabău, 1946).

În ultima sa cuvântare, în anul 1945, Marin Drăcea a lansat un puternic avertisment de mare actualitate, arătând că: „pulverizarea unităților forestiere are urmări foarte grave, atât în ceea ce privește interesul individual al proprietarului, cât și în ceea ce privește interesul general al comunității”. În continuare aprecia că: „împărțirea pădurii” înseamnă moartea ei. *Gospodărirea silvică în mici proprietăți se lovește la orice pas de greutate care o scumpesc, o fac neviabilă, ducând la defrișare. Dintr-o unitate forestieră nu se pot face două mai mici. În economia forestieră suma părților componente considerate aparte este mult mai mică decât totul.*” De aceea, spunea Drăcea „se impune categoric ca procesul de pulverizare a proprietății să fie sistat. Ceva mai mult: tot așa de necesar este să se facă drumul înapoi, prin refacerea, din țândări mărunte, a unor organisme sau unități economice forestiere, care singure pot ameliora economia forestieră și economia lemnului unui ținut”. În același sens s-a pronunțat și discipolul său V. Sabău (1946).

2.3. *Învățămintele pentru prezent din opera lui Marin Drăcea, cu privire la stabilizarea silviculturii în contextul retrocedării pădurilor*

Din păcate, prin adoptarea legilor silvice din perioada de tranziție* s-a acționat contrar doctrinei menționate mai sus, iar gravele consecințe asupra pădurii și silviculturii n-au întârziat să apară. Într-adevăr, numărul proprietăților forestiere mai mici de 5 ha s-a majorat considerabil față de perioada interbelică. În plus, aceste mici suprafețe de pădure au fost lăsate în afara unor structuri silvice stabile, fără îndrumare tehnică și o pază adecvată, iar în loc de amenajamente s-a permis elaborarea de „studii sumare” cu consecințe dramatice pentru existența acestor păduri.

Apărând dreptul de proprietate asupra pădurilor, Marin Drăcea a fost, totuși, nevoit să recunoască adevărul crud potrivit căruia: „*oricare ar fi fost proprietarul, dar mai cu seamă în proprietatea particulară, moșnenească, în proprietatea comunelor, județelor, bisericilor, exploatarea s-a făcut scoțându-se numai ce este bun din pădure și brutalizându-se regenerarea. Proprietarul sau garantul, numească-se el particular, prefect sau primar sau paroh, înțelege să realizeze din pădurea sa maximum de beneficii, scoțând numai ce este bun, preocupându-se foarte puțin de ceea ce rămâne în urmă și de modul cum se regenerează suprafața exploatată*” (Drăcea, 1938b), sfidând legea și propriul lor interes de viitor.

În schimb, *Marin Drăcea a recunoscut superioritatea gestionării pădurilor prin structuri silvice ale statului, mai ales după ce a fost înființată Casa Autonomă a Pădurilor Statului (CAPS) (Drăcea, 1934j), așa cum este și, nădăjduim, va continua să rămână actuala Regie Națională a Pădurilor – Romsilva: model de gestionare durabilă a pădurilor.* „Bine făcută, Regia nu poate decât ridica prestigiul Corpului silvic, a cărui primă chemare capitală rămâne buna cultură a patrimoniului forestier al statului român” (Drăcea, 1934j). Este iresponsabil cel care sapă la temelia și integritatea acestei performante și necesare instituții a statului. Dar, „în nici un caz, regia forestieră de stat să nu se încumete a strivi adevărata și prima chemare a inginerului silvic: conservarea și ameliorarea patrimoniului forestier al țării”.

În actualele condiții, generate de restructurări ale proprietății, trebuie să nu se uite că *obligațiile actuale fundamentale ale instituțiilor statului nu*

* Legea nr. 18 din 1991 și Legea nr. 1 din 2000 cu completările ulterioare

sunt doar acelea de a reconstitui dreptul de proprietate asupra terenurilor forestiere, ci și acelea de a apăra dreptul statului român asupra patrimoniului ce-i aparține.

Îngrijorat de starea pădurilor private din acele timpuri – tot atât cât ne îngrijorăm și noi, cei de astăzi, de soarta pădurilor actuale –, Marin Drăcea (1938b) ne-a transmis următorul mesaj - avertisment: „*Dacă este o cetate sfântă a neamului nostru, aceasta a fost și este pădurea. Iar dacă este o cetate a românismului mai tare dărâmată, cu mai multe spărturi în ziduri, cu mai multe inimi și cu mai multe glasuri străine înăuntrul ei, aceasta este tocmai cetatea cea mai sfântă a neamului nostru: pădurea. Vedeți dar, cum este destinul, și în această privință, ne proiectează pe noi, inginerii silvici, în prima linie a luptei pentru recucerirea pozițiilor pierdute din chiar înăuntrul hotarelor țării*” (Drăcea, 1937i).

Pentru frânarea acestor evoluții anticulturale, Drăcea a acționat pe două căi:

- formarea conștiinței forestiere a proprietarilor și a factorilor de decizie, măsură care – din păcate – dă roade doar după ce se consolidează această conștiință;

- adoptarea de măsuri organizatorice și legislative în sensul administrării pădurilor persoanelor juridice prin structuri silvice ale statului și asocierea proprietarilor particulari astfel încât pădurile lor să poată fi amenajate și administrate în comun. Apoi, a cerut sistarea fărâmițării proprietății forestiere prin moșteniri, succesiuni.

După 70 de ani, istoria se repetă, calamitățile se amplifică; măsurile de îndreptare nu pot fi decât aceleași.

Îngrijorarea noastră, menționată anterior, își are sorgintea și în faptul că, sfidându-se bunele practici de la sfârșitul perioadei interbelice, respectiv din cea mai eficientă perioadă a capitalismului în țara noastră, când *pădurile persoanelor juridice erau administrate predominant prin structuri (ocoale) silvice ale statului* (peste două mil. ha.), acum s-a produs o inflație de ocoale silvice private administrate de silvicultori numiți în funcții și aflați sub comanda proprietarilor lipsiți de cultura silvică necesară, fără ca statul să asigure îndrumarea, monitorizarea și controlul activității acestor structuri la nivelul cerințelor pentru o gestionare durabilă a pădurilor.

Este adevărat că și în perioada interbelică, când Marin Drăcea deținea importante funcții în struc-

turile silvice ale statului, au funcționat și ocoale silvice private ale unor persoane juridice cu deosebire în Ardeal* cu precizarea că aceste ocoale treceau în administrarea statului prin Direcția Pădurilor Persoanelor Juridice, oricând se constatau abateri față de regimul silvic (Sabău, 1946).

După cum se știe, în perioada postdecembristă au apărut idei conform cărora mijloacele tranziției de la economia de comandă la economia de piață în silvicultură nu s-ar cunoaște. Nimic mai fals! Toate mecanismele silviculturii economiei de piață erau cunoscute: era suficientă studierea experienței interbelice din România și din alte țări, precum și luarea în considerare a soluțiilor date de comunitatea oamenilor de știință (Giurgiu, 1995, 1998, 2001, 2004; Târziu, 2001). A lipsit însă voința politică și au decis diletanți.

Noi suntem convinși că trecerea de la economia de comandă la economia de piață în silvicultură s-ar fi putut face fără atâtea sacrificii pentru pădure, dacă legiuitorii și guvernării s-ar fi aplecat cum se cuvine asupra doctrinei elaborate de Drăcea, reactualizată și recomandată cu insistență de comunitatea academică silvică în ultimii 16 ani.

Nici acum nu este peste măsură de târziu.

Suntem cu toții conștienți de adevărul potrivit căruia *după actuala amplă acțiune de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere, pădurile și alți factori de mediu asociați acestora din urmă vor avea de suferit, repetându-se stările negative din perioada interbelică menționate de Marin Drăcea (1936d)*. După cum a decurs acest proces până în prezent, în condițiile penuriei de conștiință forestieră și în lipsa unei legislații silvice severe, ne putem aștepta la amplificarea eroziunilor, alunecărilor de teren și a inundațiilor, la deteriorarea peisajului, dar și la intensificarea actelor ilicite, inclusiv a corupției, având ca actori grupurile de interese tot mai active. De aceea, după cum am menționat anterior (Giurgiu, 2000), este necesar să ne ridicăm glasul oriunde credem că vor avea ecou vorbele noastre potrivit cărora, în procesul de retrocedare a pădurilor nu trebuie făcută o operă de răsturnare inutilă și de distrugere, ci o operă de renaștere, de consolidare și progres, așezând cu înțelepciune în cumpăna dreptății strădania pentru respect față de dreptul omului, pe de o parte, și grija pentru ființa pădurii, pe de altă parte. Altfel spus, *în acest proces trebuie respectat atât dreptul la pro-*

*Ocoalele silvice Brașov, Sighișoara, Sibiu, Satu Mare, Baia Mare ș.a

prietate, cât și „dreptul” pădurii la existență. Iată de ce este necesar ca viitoarea lege fundamentală a pădurii (Codul silvic) să asigure toate condițiile cerute pentru gestionarea durabilă a pădurilor în folosul proprietarului, dar îngrădindu-l pe acesta să mai „conspire în toate felurile și pe toate căile contra propriului său patrimoniu, de multe ori contra tradiției sale de familie și întotdeauna contra interesului general” (Drăcea, 1939e).

În continuarea considerațiilor referitoare la retrocedarea pădurilor se impune încă o precizare importantă.

Timp de 16 ani, obiectivul predominant al guvernanților pentru silvicultură și preocuparea primordială a silvicultorilor a fost reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere – obiectiv îndeplinit, din păcate, trunchiat, defectuos și incredibil de întârziat –, marginalizându-se, în același timp, obiectivul prioritar care este: întreținerea domeniului forestier național și gestionarea durabilă a pădurilor. Iată de ce a sosit timpul ca, în noile condiții generate de modificările de mediu și de fărâmițarea proprietății forestiere, să se reconsidere prioritățile prin elaborarea și punerea în aplicare a unor noi politici, strategii, legi și programe.

Retrocedarea pădurilor, nefiind un scop în sine, ci doar un mijloc, își va atinge ținta și va avea sens numai în măsura în care aceste păduri vor fi gestionate durabil „atât în folosul proprietarului, cât și al societății” (Drăcea, 1936).

Din păcate, deocamdată, pădurile retrocedate au avut parte până în prezent de un regim anticultural, opus conceptului de gestionare durabilă a acestora, rod al inconștienței politicianilor și guvernanților, respectiv:

- peste 100 mii ha de păduri au fost tăiate ras sau brăcuite;

- s-au redus drastic lucrările de reîmpădurire și cele de îngrijire a pădurilor, cu deosebire a celor tinere (degajări, curățiri, rărituri);

- s-a restrâns suprafața pădurilor parcurse cu tratamente intensive și relativ intensive în favoarea celor extensive (tăieri rase, tratamente cu perioadă scurtă de regenerare ș.a.) și se fac presiuni pentru aplicarea crângului în păduri de stejari și fag;

- în loc de amenajamente, s-au elaborat doar „studii sumare” de tristă amintire, emanație a unei gândiri sumare.

Fără teama de a greși se poate afirma că primele

două etape ale retrocedării pădurilor, efectuate după legile de profil din anii 1991 și 2000, reprezintă eșecuri răsunătoare, pagini negre în istoria economiei forestiere românești.

Față de lecțiile istoriei, desprinse din cele menționate mai sus și având în vedere că, după următoarea, cea de a treia etapă de retrocedare a terenurilor forestiere, majoritatea fondului forestier național se va afla în proprietate privată, apoi cunoscând penuria de conștiință forestieră și de pregătire profesională a noilor proprietari de păduri și în condițiile unei permisive legislații silvice crește la cote înalte îngrijorarea noastră față de viitorul pădurilor țării, căci distrugerea lor poate afecta „siguranța națională” (Drăcea, 2005).

Ca și în trecut, în noile condiții, noi vedem „cu o claritate care ne îngrozește: uriașa presiune pe care omul va încerca – se va crede îndreptățit și nevoit – să o exercite, în deceniile ce vin, asupra pădurii românești, asupra hotarelor sale – și așa destul de nestabile –, asupra capitalului său lemos, în mare parte sărăcit și depreciat, care el însuși are nevoie de liniște îndelungată și de cheltuieli pentru refacerea sa”. Căci „Proprietarul de pădure, cu marile lui nevoi de moment, cu puțina lui înțelegere și cu interes slăbit despre rosturile pădurii, mai mult ajută decât împiedică această presiune asupra pădurii, – puternică îndeosebi la proprietatea forestieră particulară și uneori chiar la marea proprietate a instituțiilor cu caracter public și anume acolo unde o adevărată tradiție forestieră nu s-a format încă sau unde vremurile de astăzi dărâmă și ce brumă de tradiție forestieră se putuse încropi în trecut. Unde găsim la noi acel mare proprietar de păduri, care, legat de tradiția familiei sale, de trecutul și de viitorul acesteia, să năzuiască a face din pădurea sa, din gospodăria sa forestieră una din gloriile sale de familie și unul din stâlpii de susținere ai tradiției numelui său?” (Drăcea, 1936b).

Deja unii dintre noii proprietari, încurajați de pseudospecialiști silvici, fac insistente presiuni pentru extensivizarea silviculturii, inclusiv pentru aplicarea de tăieri rase, tăieri în crâng, pentru reducerea vârstelor exploatabilității etc.

Explicația acestor stări din trecut, stări care au renăscut în actuala perioadă, este formulată de Marin Drăcea (1936b) după cum urmează: „Și tot acest proces, pe care l-am denumit presiune asupra pădurilor, se desfășoară în cadrul social al unei democrații prea tinere, iar – în materie de pădure –

prea nevinovat neștiutoare, la care înțelepciunea nu ține pas cu sporita sa putere”.

Față de cele menționate mai sus, marele nostru silvicultor ne-a mai transmis următorul avertisment: *„Dacă nu se va schimba ceva profund și urgent în atitudinea noastră, în atitudinea generației de azi și de mâine față de pădure și față de economia forestieră, o mare primejdie amenință economia noastră națională și viața poporului.”*

Iată de ce este foarte necesar ca în această perioadă extrem de dificilă și periculoasă pentru păduri și pentru liniște în țară, respectiv odată cu reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere pe aproape două treimi din patrimoniul silvic național, *să se adopte legi severe care să preîntâmpine consecințele hazardurilor climatice, hidrologice și geomorfologice, precum și abuzurile și actele ilicite, inclusiv corupția. La stări excepționale, cum sunt cele de astăzi din pădurile țării, se impun legi excepționale.*

Consecințele negative ale reconstituirii dreptului de proprietate asupra pădurilor vor putea fi preîntâmpinate în mare măsură, dacă vor fi luate în considerare soluțiile date de predecesorii noștri în frunte cu Marin Drăcea, soluții reactualizate recent de comunitatea oamenilor de știință, după cum urmează (Giurgiu, 1995, 1998, 2001, 2004; Târziu, 2001):

- orice pădure, independent de mărimea și de forma de proprietate, să aparțină de un anumit ocol silvic;

- pădurile private să fie administrate, pe cât va fi posibil, prin structuri silvice ale statului, cu respectarea dreptului de proprietate;

- amenajarea pădurilor să se realizeze pe bazine hidrografice la munte sau pe mari complexe forestiere la câmpie, respectiv pe unități de protecție și producție (UPP); pe această bază urmează ca, pentru fiecare proprietate să se realizeze extrase care reprezintă – de fapt – amenajamente pe proprietăți, așa cum se va arăta mai departe;

- întărirea controlului de stat în privința respectării regimului silvic în toate pădurile țării, independent de forma de proprietate asupra terenurilor forestiere;

- menținerea în proprietatea statului a pădurilor constituite în arii naturale protejate, cu acordarea de despăgubiri proprietarilor;

- îngădirea fărâmișării proprietăților forestiere, acordând drept de moștenire unui singur moșteni-

tor;

- acordarea de subvenții de la bugetul statului pentru lucrări silviculturale nerentabile pe termen scurt pentru proprietar dar indispensabile pentru viitorul arboretelor.

Fără adoptarea acestor măsuri minime, în condițiile actuale, amplul proces de retrocedare a pădurilor celor îndreptățiți va avea mari șanse ca dintr-un act de dreptate socială să se transforme într-o maltratare și distrugere a multor păduri dintre cele retrocedate, cu grave consecințe pentru țară, pentru viitoarele generații. În această ipoteză politicianii și actuala generație de silvicultori – cu deosebire factorii de conducere din silvicultură – vor suporta ocară generațiilor viitoare. Iar dacă statul nu este acum în măsură să îndeplinească complexul de condiții necesare și, în consecință, dacă aici ne duce această retrocedare, atunci timpul ei nu a venit. „Pădurea trebuie lăsată în pace, pentru alte vremuri mai bune” (Drăcea, 1942b).

Succesul sau insuccesul acestei temerare acțiuni depinde mult de voința clasei politice, de știința și putința guvernanților, ca și de prudența și înțelepciunea silvicultorilor.

2.4. Cu privire la primordialitatea funcțiilor ecologice și sociale ale pădurii

Cu șase decenii în urmă Marin Drăcea lansează noi concepte în silvicultură, care de-abia în zilele noastre tind să se generalizeze în țări avansate ale Europei, concepte care au trezit un mare interes în țara noastră. Ne referim la importanța acordată de Marin Drăcea funcțiilor sociale și ecologice ale pădurii.

Într-adevăr, spre sfârșitul vieții sale active, a ridicat hotărât problema ierarhizării funcțiilor pădurii, altfel decât anterior. A spus adevărul potrivit căruia *„pădurea nu mai trebuie judecată, cum se făcea altădată, după câte parale dă proprietarului respectiv și după câte devize dă țării respective, ci, în primul rând, după foloasele ei imateriale și după cât ajută efectiv poporul nostru întreg să-și păstreze sănătatea, să-și amelioreze condițiile de viață și să-și apere țara”* (Drăcea, 1943a). Iată pentru ce *„pădurile sunt înainte de toate, liniștea pământului, scutul agriculturii și garanția bunei întocmiri a vremii și, ca atare, unul din temeiurile existenței poporului”*. Încă de atunci a subliniat adevărul conform căruia *„foloasele imateriale ale pădurilor pentru sănătatea poporului și pentru siguranța națio-*

nală capătă o importanță sporită față de trecut”, căci „pădurea este un izvor al sănătății și buneii stări a poporului, iar sănătatea trebuie să recunoaștem unanim – este în definitiv cea mai mare bogăție a unui popor și singura care dă un sens existenței vieții acestuia”. Totodată a precizat că „sănătatea poporului, siguranța și buna întocmire a pământului și a vremii – și ca atare buna întocmire a agriculturii –, liniștea apelor, toate acestea sunt indisolubil legate de conservarea, de sănătatea, de vigoarea și bogăția pădurilor noastre. Tot poporul să nu uite că pădurea este scutul agriculturii, scutul țării” (Drăcea, 1942a).

Concepția potrivit căreia „pădurile sunt, înainte de toate, liniștea pământului, scutul agriculturii și garanția unei întocmiri a vremii și, ca atare, unul din temeiurile existenței poporului român” și ale siguranței naționale străbate ca un fir roșu întreaga operă a lui Marin Drăcea.

Este în afara oricărei îndoieli că din această concepție s-a inspirat eminentul biolog Emil Pop (1941) – autorul excepționalei lucrări „Pădurile și destinul nostru național”.

Această gândire a lui Marin Drăcea, expusă cu peste șase decenii în urmă, este acum reluată și instituționalizată de cele mai elevate organisme internaționale de profil*, prin care a fost recunoscută primordialitatea obiectivelor ecologice ale pădurilor (Giurgiu, 2004).

Predicțiile lui Marin Drăcea s-au adeverit: în prezent peste jumătate din pădurile României sunt încadrate în grupa pădurilor cu funcții speciale de protecție. Din păcate, modul de gestionare a multor păduri considerate „de protecție” nu corespunde pe deplin cerințelor ecologice. De aceea, reconsiderarea modului de gestionare a pădurilor destinate să îndeplinească funcții speciale de protecție, în primul rând a celor constituite în arii naturale protejate, precum și a ecosistemelor virgine și cvasivirgine, rămâne o problemă de rezolvat cu prioritate pentru silvicultura românească. Căci, sub paravanul de „arie naturală protejată” se practică adevărate „nelegiuiri silvice”.

De aici nu trebuie să se înțeleagă greșit că Drăcea a minimalizat funcția de producție a pădurii. Dimpotrivă, găsim în opera lui Drăcea afirmația potrivit căreia „împuținarea pădurilor și a resurselor forestiere, intensificarea industriei și a agriculturii,

* A se vedea Rezoluțiile „Conferințelor Ministeriale pentru Protejarea Pădurilor în Europa (Helsinki, 1993; Lisabona, 1998; Viena, 2003).

ridicarea standardului de viață a unui popor care trebuie scos din case de pământ, dezvoltarea rurală, apărarea națională, toate acestea fac din lemn un element de viață de importanța aerului, a apei și a pâinii. Iar dacă astăzi s-ar scrie în România rugăciunea Tatăl nostru, atunci, după cuvântul pâine ar trebui să adăugăm: «lemnul nostru cel de toate zilele»”.

De o excepțională actualitate este concepția potrivit căreia „funcțiile sociale ale pădurii și, ca atare, funcțiile sociale ale proprietății forestiere și ale tuturor categoriilor de oameni care lucrează în și pentru pădure, se ridică treptat și sigur pe primul plan al preocupărilor omului de stat” (Drăcea, 1943a). În consecință, „în pas cu timpul, interesul general trece din ce în ce mai mult înaintea interesului particular în ce privește folosirea pădurilor” (Drăcea, 1940), fără însă a nega dreptul de proprietate, așa cum s-a precizat anterior.

Această concepție a lui Marin Drăcea este în concordanță cu punctul de vedere al marelui om de stat, liberalul I. C. Brătianu care, la dezbaterile în Parlament privind proiectul Codului silvic din anul 1881, a afirmat că „pădurile în genere sunt necesare și unele sunt indispensabile pentru a asigura buna stare a țării. Și indiferent de natura proprietarului, când eu omul de stat văd că acest bun particular este necesar și că distrugerea lui este un pericol social, atunci intervin cu puterea de stat pentru conservarea bunului.”* Nădăjduim că și actualii oameni de stat vor gândi și proceda în același mod.

Concepția profesorului Marin Drăcea, concordantă cu cea a înaintașilor săi, concepție promovată acum și pe plan internațional cu deosebire în Uniunea Europeană, este de natură să domolească avântul celor care, în actualul proces de reconstituire a dreptului de proprietate și de administrare a pădurilor aflate în proprietate privată, cred și insistă nejustificat pentru un drept absolut al proprietarului în privința pădurilor.

În același context, Marin Drăcea (1942a) a observat că „sufletul proprietarului particular de pădure în România a fost foarte firav și deseori făcut țandări de ambianța socială, istorică, în care a trăit și s-a dezvoltat. Nu este exagerare să afirmăm aici, încă o dată, că de multe ori proprietarul de pădure, în special cel particular, ajunge să conspire în contra patrimoniului său, în contra patrimoniului urmașilor săi și, ca atare, în contra patrimo-

* Revista pădurilor 1904, pag. 213.

niului țării". Din păcate această stare a renăscut acum, în condițiile reconstituirii dreptului de proprietate asupra pădurilor, fapt explicabil dacă avem în vedere că s-a acționat firav pentru formarea conștiinței forestiere a proprietarilor de păduri, iar legislația silvică a fost și este pe cât de ineficientă, pe atât de permisivă.

Față de cele menționate mai sus, Marin Drăcea (1935b) a acordat o importanță specială pregătirii sociale a inginerului silvic, fapt explicabil dacă avem în vedere că „silvicultorul este împins de necesitate să studieze nu numai obiectivul, pădurea, arborii săi, pământul său, cu cerințele sale, ci să studieze și nevoile mari ale poporului și ale ansamblului în care el trăiește. Silvicultorul trebuie să iasă din pădure și să ia contact cu gândirea economică și socială”.

Sugestivă este afirmația potrivit căreia „se judecă economia forestieră după înălțimea soarelui, după latitudine, după sol și după climă și se ignoră faptul că cel mai puternic factor care hotărăște soarta pădurii este omul, care foarte multă vreme a fost ignorat, dar cu toate acestea, secole întregi a continuat să submineze economia forestieră și pădurea. Și atunci apare acest mare adevăr, că centrul de pre-

Foto 3. Bustul lui Marin Drăcea aflat la Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, operă a profesorului Emil Negulescu.

ocupare a silviculturului nu este numai pădurea, ci centrul de preocupare a inginerului silvic este punctul de contact al omului cu pădurea.”

Actualitatea acestei concepții nu poate fi contestată. Dimpotrivă, „chemarea socială a inginerului silvic trebuie să câștige cât mai mult teren”. În acest scop sunt necesare reconsiderări în învățământul superior silvic și în sistemul de pregătire profesională continuă a personalului silvic, introducând în sistemul de învățământ *disciplina (știința) comunicării*.

2.5. Organizator al activității de cercetare științifică în România

Despre importanța și necesitatea unei instituții științifice în materie de păduri s-au pronunțat multe personalități, începând cu marele domnitor al României și viitor rege al românilor Carol I (1875), Robescu (1886) V. Cărmu-Munteanu (1887), Eliescu (1888), N. Gh. Popovici (1901), D. Rusescu (1905, 1906), P. Antonescu (1907) ș.a. (Giurgiu, 1995; Ianculescu, 1986 ș.a.). Mai categoric s-a pronunțat însă M. Drăcea (1919e, 1923/1924) care a avut curajul sincerității să spună adevărul potrivit căruia „La noi nu există până acum o știință silvică națională. Noi avem o silvicultură de împrumut. Am luat și de la francezi și de la germani fel de fel de teorii, dar nu am căutat nici până acum a se stabili întrucât aceste teorii se pot aplica în silvicultura noastră, întrucât sunt aplicabile în condițiile speciale în care este așezată țara noastră”. După cum se știe, aceste împrumuturi au provocat mult rău pădurilor țării (Vlad, Giurgiu, 1986). A fost nevoit să recunoască faptul că în anul 1929 numai România și Albania nu aveau vreo instituție științifică în domeniul silviculturii. Această întârziere dăunătoare explică marile greșeli săvârșite în țara noastră în materie de păduri. Într-adevăr, cele două legi silvice fundamentale - Codul silvic din anul 1881 și cel din anul 1910 - au fost concepute fără o bază științifică adecvată condițiilor din România.

O primă încercare de a organiza două stațiuni experimentale, la Sinaia și Tîgănești, s-a soldat cu un eșec.

De abia în anul 1930, Marin Drăcea, de pe poziția sa de director general al Casei Autonome a Pădurilor Statului, a organizat mai întâi un birou de studii, apoi trei laboratoare de cercetare, unificate ulterior într-un „Oficiu de studii”. Trei ani mai târziu, în anul 1933, reușește să împlinească un vechi deziderat al comunității silviculturilor: înființează

Institutul de Cercetări și Experimentație Forestieră, beneficiind de o hotărâre a Consiliului de Miniștri (16 mai, 1933), act întărit în 1936 prin Legea pentru Organizarea Ministerului de Agricultură și Domenii.

Este important de reținut că M. Drăcea a optat pentru apartenența institutului la ministerul de resort și nu pentru atașarea lui Casei Autonome a Pădurilor Statului, predecesoarea actualei Regii Naționale a Pădurilor.

Devenit director, chiar în ziua instalării, a precizat că sarcina fundamentală a institutului nou creat constă în așezarea pe baze solide a economiei noastre silvice și soluționarea rațională a problemelor forestiere pe baza unor susținute cercetări proprii, care să aibă în vedere specificul țării noastre, atât în ce privește condițiile în care se dezvoltă economia forestieră, cât și țelurile acesteia (Drăcea, 1934 Analele ICEF, nr. 1).

Institutul a fost conceput și organizat după normele europene de atunci, ca o *instituție publică complexă, integratoare a tuturor disciplinelor de profil silvic*, referitoare la: dendrologie, genetică, pedologie, botanică, fitopatologie, entomologie, silvotehnică, exploatare forestiere, geniu forestier, ameliorări silvice, administrație rațională, organizarea muncii, economie și politică forestieră, statistică, documentare, bibliotecă, muzeu silvic. În ultimele decenii, acest profil complex a fost iresponsabil îngustat, ca și sistemul de publicații.

Frământat de imperativul „românizării tehnicii, a practicii, a științei silvice”, chiar și după alți 9 ani, a ținut să precizeze că „toate popoarele au împrumutat unele de la altele, dar cu trecerea timpului, vine un moment când se recunoaște că nu se mai poate împrumuta orice, că știința și tehnica trebuie create la fața locului, deduse din condițiile speciale ale locului și adaptate nevoilor specifice populației respective” (Drăcea, 1942a).

Încă de la început a fost preocupat de integrarea cercetării silvice românești în cea europeană, în care scap a înscris institutul nou creat la Uniunea Internațională a Stațiunilor de Experimentație Forestieră (viitoarea IUFRO), reușind astfel să recupereze, cel puțin parțial, „timpul regretabil în care am lipsit din activitatea științifică internațională” (Stinghe, Chiriță, 1957).

Apoi, a insistat și reușit să înzestreze acest institut cu o bază experimentală proprie, respectiv să-l doteze cu trei ocoale silvice experimentale (Sinaia,

Mihăești, Țigănești), cu Moșia Jegălia, precum și cu multe rezervații, arătând că „Institutul de Cercetări și Experimentație Forestieră, care s-a dezvoltat sub presiunea permanentă a crizelor bugetare, a ajuns totuși în faza în care dintr-odată poate fi înzestrat cu păduri de experimentație forestieră, cu fonduri proprii și cu personal care acum se poate specializa chiar înăuntrul acestui institut. Și avem semne că acestea se vor face în scurt timp și într-o mai largă măsură” (Drăcea, 1942). În ultimii ani, din păcate, această rețea de ocoale silvice experimentale a fost iresponsabil destrămată.

O preocupare primordială a directorului M. Drăcea a fost aceea de a atrage prin severe concursuri în activitatea de cercetare tineri cu un înalt potențial intelectual, pe cât posibil având studii de doctorat în străinătate. Majoritatea acestora au ajuns elite ale științei silvice românești: C. Chiriță, I. Popescu-Zeletin, C. C. Georgescu, G. Eliescu, I. Vlad, N. Rucăreanu și alții menționați anterior. Acești iluștri cercetători, recunoscuți de istorie ca „generația de aur” a cercetării silvice, împreună cu discipolii lor - regretații V. Enescu, Gh. Marcu, I. Ceianu, S. Armășescu, I. Decei, Gabriela Dissescu și mulți alții acum în viață - au avut cele mai mari contribuții la formarea silviculturii naționale pe baze științifice.

Această instituție creată de M. Drăcea și dezvoltată în spiritul concepției acestuia, devenită *portdrapel al școlii românești de știință silvică cu recunoaștere internațională, a ajuns la un apogeu de creativitate în perioada 1955-1975*. Ulterior institutul a intrat în declin, pricinuit de politici și restructurări neraționale unele iresponsabile, precum și de un management defectuos, declin accentuat în actuala perioadă de tranziție.

*

Este de mult sosit timpul ca, în memoria ilustru-lui silvicultor Marin Drăcea, *activitatea de cercetare științifică din domeniul silviculturii să fie reconsiderată*, pornind atât de la concepția ctitorului Institutului de Cercetări și Experimentație Forestieră, cât și de la noile cerințe interne și internaționale apărute între timp. Avem în vedere:

- Reîntregirea profilului tradițional al Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice cu disciplinele pierdute pe parcurs și marginalizate, cum sunt: bazele științifice ale exploatareilor forestiere, economia forestieră, studiul lemnului, ecologia forestieră, silvotehnica ș.a.

- Refacerea rețelei de ocoale silvice experimentale a acestui institut și transformarea lor în *unități model de gestionare durabilă a pădurilor*.

- Numirea directorilor numai pe baza unor severe concursuri legale, abandonând pentru totdeauna înscăunarea lor după criteriile politice și conjuncturale la fiecare schimbare de guvern sau de ministru. Amintim că M. Drăcea a condus acest institut o perioadă de 13 ani și că după anul 1989, pentru ultima perioadă de aceeași mărime au fost emise 14 decizii de numire în funcția de director, majoritatea lor fiind motivate politic, ceea ce a generat instabilitate și lipsă de coerență.

- Refacerea și modernizarea bibliotecii și a sistemului de publicații ale institutului.

- Renunțarea la practica actuală de a folosi potențialul de cercetare al institutului pentru activități din afara profilului științific, cum sunt studiile de tot felul. Continuarea acestei practici poate afecta profund viitorul silviculturii și prestigiul acestei tradiționale instituții, în plus s-ar discredita și pe plan internațional.

- Participarea în mai mare măsură la programe de cercetare naționale, pe baze competiționale (în prezent această participare este anemică), cu atât mai mult cu cât în viitorul foarte apropiat se vor reduce posibilitățile Regiei Naționale a Pădurilor de a susține financiar sectorul de cercetare (până în prezent au predominat comenzi pentru lucrări cu caracter de studii).

- Dezvoltarea relațiilor internaționale și participarea institutului în mai mare măsură la competiții pentru programe de cercetare ale Uniunii Europene.

- Inițierea de proiecte de cercetare de interes național atractive, în același timp, pentru instituțiile finanțatoare ale Uniunii Europene (având în vedere înaltul potențial științific al patrimoniului forestier românesc).

- A sosit timpul, de altfel de mult întârziat, ca activitatea de cercetare silvică să fie organizată într-o *instituție de interes public*, subordonată autorității publice centrale care răspunde de silvicultură - așa cum a procedat M. Drăcea -, aflată sub coordonarea științifică a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, putând astfel beneficia și de finanțări de la bugetul statului

2.6. Referitor la amenajarea pădurilor

Marin Drăcea, mai mult decât predecesorii săi, a recunoscut că „o foarte delicată problemă, care se

pune cu o deosebită insistență, este dacă anual în pădurile României se taie cât se cuvine sau se taie mai puțin sau se taie mai mult”, precizând că „unul din postulatele fundamentale ale unei bune gospodăririi silvice este acesta: pădurea să ne dea permanent venituri, fiindcă nevoile proprietarului sunt anuale și permanente, fiindcă bugetul fiecărui proprietar, fie el stat, eforie, proprietar particular etc., are nevoie anual de fonduri, fiindcă populația din jurul pădurii are nevoie să-și agonisească anual pâinea cea de toate zilele prin muncă: fiindcă, în fine, consumatorul de lemn are anual nevoie de a fi satisfăcut. Cu alte cuvinte gospodăria silvică trebuie clădită pe ceea ce silvicultura numește principiul permanenței sau al raportului susținut [...]. De aceea, calcularea posibilității anuale sau a cantității de lemn ce ni se cuvine anual dintr-o pădure sau din pădurile țării, cum și realizarea efectivă a acestei cantități, sunt foarte delicate probleme de bună gospodărie silvică, de poliție și de politică forestieră (Drăcea, 1938b). Rezultă de aici marea importanță acordată de Drăcea amenajării pădurilor, într-o perioadă în care doar o treime din suprafața fondului forestier a țării era amenajată.

După cum se știe, în acea perioadă, amenajamentele se elaborau pe proprietăți sau „pe păduri”, cu soluții de amenajament neharmonizate pe bazine hidrografice sau pe mari masive forestiere, ceea ce, prin concentrarea tăierilor, frecvent, a avut urmări catastrofale cu deosebire în Carpați (inundații, alunecări de teren, doborâturi produse de vânt, discontinuitatea recoltelor etc.). În consecință, elita silviculturilor amenajate, în frunte cu eminentul profesor de amenajament Vintilă Stinghe, a recomandat elaborarea de amenajamente pe bazine hidrografice independente de natura proprietății, iar Marin Drăcea, în calitate sa de președinte al Societății „Progresul Silvic”, a adresat conducătorilor țării o moțiune prin care recomanda „*amenajarea și exploatarea în comun a pădurilor*” independent de natura proprietății (Drăcea, 1938). Un an mai târziu, soluția de fond a fost dată de Vintilă Stinghe* – colaborator apropiat al lui Marin Drăcea – după cum urmează: când într-un bazin oarecare se găsesc o mulțime de proprietăți mici, dispersate, care tocmai din această cauză nu permit o gospodărire rațională,

* Viața și opera profesorului Vintilă Stinghe, născut în același an cu M. Drăcea, colaborator și prieten al acestuia, este prezentată de regretabilul profesor Nicolae Rucăreanu (1906-1980) în acest număr al „Revistei pădurilor”, pp 53-56

întrunirea lor într-o singură unitate de amenajament pentru care să se calculeze și din care să se recolteze o posibilitate unitară (rămânând numai ca valoarea în bani a posibilității să se repartizeze pe diverși proprietari) promovează incontestabil interesele pădurii și ale proprietarilor în același timp”. Apoi, același autor atenționează că „acolo unde se găsesc complexe mari forestiere, amenajamentul să nu le divizeze artificial și să nu prilejuiască exploatări care să nu țină cont una de cealaltă [...]. Oricare ar fi justificarea amenajamentului pe bazine, ideea este salutară, totuși cu o condiție: amenajamentul să nu treacă de limitele ocolului silvic și anume ale unui ocol silvic format rezonabil” (Stinghe, 1939).

Altfel „Gospodărirea pădurilor în mici proprietăți se lovește la orice pas de greutăți, care o scumpesc, o fac nerentabilă, ducând la defrișare” (Drăcea, 1945).

Această idee a amenajării pădurilor în comun, pe bazine, o regăsim chiar și într-o lege adoptată în perioada interbelică, lege care, din păcate, a fost aplicată doar sporadic.

După cum vom vedea mai departe, această lecție desprinsă din frământata istorie a pădurii românești nu a fost învățată sau a fost desconsiderată de politicienii și guvernanții care au condus țara după anul 1989, iar consecințele catastrofale ale atitudinii lor irresponsible n-au întârziat să apară.

Ideea amenajării pădurilor în comun, pe bazine hidrografice sau pe mari complexe forestiere, independent de natura proprietății, a fost legiferată în anul 1947 și apoi aplicată consecvent pe „unități de producție” până la adoptarea Codului silvic din anul 1996, care a admis ca pentru fondul forestier proprietate privată amenajamentele silvice să se întocmească „pe trupuri de pădure și pe ansamblul localităților, dispoziție nepusă în aplicare, căci, în baza altor acte normative, în dezacord cu punctul de vedere al comunității oamenilor de știință din silvicultură (Giurgiu, 2001, 2003, 2004, 2005), s-a decis ca, în loc de amenajamente, să se elaboreze „studii sumare”^{*} distinct pentru fiecare proprietar. S-a ajuns la starea anormală și paradoxală potrivit căreia în cadrul aceluiași bazin hidrografic, adică pentru aceeași unitate de producție, să se întocmească și oficializeze atâtea amenajamente sau – mai grav – atâtea studii sumare câți proprietari au păduri în bazinul dat, respectivele elaborate având *soluții de amenajament necorelate între ele*. În plus, multe

^{*} Este de bun augur faptul că, prin Ordonanța de Urgență nr. 139/2005, aceste studii sumare au fost interzise.

păduri private au rămas în afara unor structuri silvice funcționale.

În aceste împrejurări, principiul continuității și cerința fundamentală de a gestiona rațional, durabil pădurile au fost nesocotite, consecințele pe multiple planuri – ecologic, economic, social, moral – n-au întârziat să apară. Au crescut „posibilitatea” pădurilor, volumul recoltelor de lemn, tăierile rase, corupția, eroziunile și alunecările de teren, precum și consecințele inundațiilor cum au fost cele din ultimii ani.

Cum n-ar fi fost de ajuns, o recentă ordonanță de urgență^{*}, admițând elaborarea de amenajamente pe proprietăți, introduce o neinspirată inovație, clasificând aceste elaborate pe două tipuri în raport cu suprafața pădurii de amenajat.

Așadar, *nesocotind recomandările iluștrilor noștri predecesori în frunte cu distinsul silvicultor Marin Drăcea și în dezacord cu opinia oamenilor de știință silvici contemporani, politicienii și guvernanții perioadei de tranziție au „reușit incredibila performanță” de a demola sistemul unitar românesc de amenajare a pădurilor pe unități de producție, cu consecințe incalculabile pentru pădurile, economia forestieră și echilibrul ecologic din țară.*^{**}

Nădăjduim că la elaborarea proiectului și la adoptarea viitorului Cod silvic, în privința amenajării pădurilor, vor fi luate în considerare soluțiile recomandate de comunitatea oamenilor de știință silvici, recomandări care sunt în concordanță cu doctrina eminentului silvicultor Marin Drăcea și a colaboratorilor acestuia, respectiv:

- elaborarea de amenajamente pe unități de protecție și producție (bazine hidrografice la munte și dealuri și pe mari complexe forestiere la câmpie), independent de natura proprietății;

- după armonizarea soluțiilor pe unitatea de protecție și producție să se elaboreze extrase pentru fiecare proprietate. Aceste extrase trebuie considerate ca fiind *amenajamente pe proprietăți*.

Drăcea a mai sesizat discrepanța dintre prevederile teoretice ale amenajamentelor referitoare la alegerea tratamentelor, pe de o parte, și starea de fapt a pădurilor, pe de altă parte, majoritatea arboretelor aflându-se în diferite stadii de destrucție și de degradare. În consecință a fost îndreptățit să afirme că: „având în vedere starea pădurilor

^{*} Ne referim la Ordonanța de Urgență nr. 139/2005.

^{**} În varianta din ianuarie 2006 a proiectului noului Cod silvic se renunță la această anormalitate.

Foto 4. După 20 de ani de la absolvirea Școlii de Silvicultură de la Brănești. În primul plan: V. Stinghe, M. Drăcea, D. Anastasescu, P. Antonescu, C. P. Georgescu, D. Drâmbă.

de la noi, *amenajamentele noastre trebuie să poarte pecetea conversiunii și transformării, operă plină de sacrificii, grea, îndelungată, fiindcă dărâmă o veche orânduire și creează una nouă*" (Drăcea, 1942b).

Potrivit terminologiei actuale, înțelegem că Marin Drăcea cu peste 6 decenii în urmă, a avut în vedere *adaptarea amenajamentului la necesitatea reconstrucției ecologice a pădurilor, problemă de mare actualitate.*

2.7. În privința învățământului silvic

Nu putem omite substanțiala contribuție a lui Marin Drăcea la dezvoltarea învățământului superior silvic (Drăcea, 1919e)*. El însuși, ajuns profesor universitar de elită, a înălțat acest învățământ la nivelul celui european din acele timpuri. A elaborat cele mai evolute manuale și tratate de silvicultură, îndeosebi în domeniile de silvotehnică și tehnologia lemnului. După Marin Drăcea *„învățământul silvic este punctul de sprijin în propășirea economiei noastre forestiere”*.

A avertizat însă asupra consecințelor pe care le poate avea în viitor pentru silvicultură un învățământ silvic de slabă calitate.

Într-adevăr, după acest ilustru dascăl *„viitorul, care va înregistra reflexele calității îndoielnice a învățământului din prezent, va fi îndreptățit să ne acuze pe cei de astăzi de imposibilitatea noastră față de această problemă care a fost lăsată pe seama unor cercuri restrânse de decizie”* (Drăcea, 1919e).

Păcat că, în ciuda acestui avertisment,

* A se vedea și articolul profesorului Aurel Rusu, din acest număr al Revistei Pădurilor.

învățământul superior silvic actual a alunecat și continuă să „progreseze” pe calea declinului, fiind, de fapt, scăpat de sub controlul exigenței, atât la admiterea în cele 7 centre universitare cu profil silvic, cât și la promovarea la catedră a personalului didactic.

Doar severitatea, exigența și responsabilitatea, împrumutate de la Drăcea, reactualizate și adaptate la noile condiții interne și aliniate la standardele europene, vor putea reîntrona ordinea, asigura prestigiul și înălța calitatea acestui învățământ la nivelul cerințelor începutului de mileniu al III-lea.

În acest scop este sosit timpul, deja întârziat, pentru adoptarea următoarelor măsuri indispensabile pentru redresare și progres în acest domeniu important:

- *concentrarea învățământului superior silvic în cel mult două universități;*
- *selectarea concurenților pentru facultățile de silvicultură prin severe examene de admitere;*
- *promovarea personalului didactic pe bază de concursuri severe prin comisii constituite cu participare internațională prin membri cooptați din instituții de învățământ superior silvic din spațiul Uniunii Europene;*
- *concentrarea investițiilor pentru modernizarea laboratoarelor în cele două universități selectate;*
- *ridicarea activității de cercetare științifică la nivel de obiectiv primordial al învățământului superior silvic.*

În contextul acestor reconsiderări, sperăm, se va renunța și la denumirea de „Facultate de silvicultură și exploatare forestieră”, termenul de silvicultură integrând și pe cel de exploatare forestieră, ceea ce este în deplină concordanță cu definițiile date de Marin Drăcea învățământului superior silvic și domeniului de activitate al silvicultorului.

Mai reținem din gândirea lui Marin Drăcea îndemnul potrivit căruia *„un minim de cunoștințe despre pădure trebuie neapărat să facă parte integrantă din cultura generală a fiecărui fiu al acestui neam”* (Drăcea, 1938c), ceea ce este de mare actualitate, mai ales în noile condiții ale retrocedării pădurilor către foștii proprietari.

Altfel *„În pădurea unui proprietar - fie el stat, persoană juridică, mare sau mic proprietar, obște etc. - care nu știe și nu înțelege aceste lucruri elementare, nu se va putea îndruma nimic bun, economia forestieră va propăși extrem de greu sau nu va propăși deloc, chiar dacă Corpul silvic al aceluși pro-*

Foto 5. Cadre didactice ale Școlii silvice de la Brănești, împreună cu absolvenți ai secției de brigadieri și ai Secției de pădurari, în anul 1912. În primul plan: Gh. Costea (secretar), I. Balaban (subdirector), N. Gh. Popovici (director), P. Antonescu (profesor), I. Păunescu-Gârcea (profesor), I. Lucasevici (ministru), N. Iacobescu (profesor). În planul al doilea: asistenții D. Drămbă, M. Drăcea, V. Stinghe, D. Rusescu (silvicultor de elită), Șt. Gună.

prietar ar fi constituit din Dumnezeu și îngeri. Dumnezeu și îngerii săi vor fi niște vizionari, niște «nepractici» când vor încerca a pune o stavilă tendinței proprietarului de a distruge, de a băga într-un ceas pădurea în pungă, în foc sau de a o arunca peste graniță. Iar când Corpul silvic al unui asemenea proprietar va mai cere și sistări temporare de venituri atunci ... *Pentru ca silvicultorul să poată lucra, are nevoie de un proprietar foarte luminat în ale pădurii, de un proprietar care să cunoască firea și rostul pădurilor și ale economiei forestiere și care, cunoscându-și interesul său permanent să fie în stare sau dispus a face la timp sacrificiile necesare* (Drăcea, 1919c)

2.8. Contribuții științifice

Marin Drăcea n-a fost doar un doctrinar al pădurii și silviculturii românești. *Drăcea a fost și rămâne un elevat om de știință*, lansând, în premieră concepte științifice moderne, prea puțin înțelese de contemporanii săi, redescoperite de generația noastră din literatura străină, după multe decenii de la enunțarea lor de acest distins înaintemergător. Într-adevăr, descoperim în manuscrisele sale germeni:

- ai teoriei sistemelor, cu aplicații în silvicultură;
- ai ecologiei generale și forestiere;
- ai filosofiei gestionării durabile a pădurilor;
- ai teoriei silviculturii lemnului de calitate.

Interesul pentru ecologie rezultă din scrisorile adresate din Statele Unite ale Americii - unde se afla la studii - prietenului și colegului său din țară, Vintilă Stinghe. Iată un exemplu:

„Ce am făcut eu? Am citit și am discutat cu dascălii diferite chestiuni. Am căzut în special pe *soluri și pe ecologie*. Aceasta din urmă este o foarte frumoasă ramură a științelor naturii care intră adânc în viața intimă a pădurii. M-am dus regulat la un singur curs, al lui Nichols, cu proiecții. Niciodată nu am văzut un curs mai atrăgător. Ce am învățat până acum mă ajută într-o chestie frumoasă de silvicultură: teoria arboretelor și în special teoria tipurilor de arborete și aplicațiile ei. Am atacat-o numai așa pe la periferie; o continui la Asheville”.

Drăcea (19461, b, c, d) a elaborat cea mai elevată sinteză științifică referitoare la sistemele de îngrijire a arboretelor, pentru care, dacă ar fi fost publicată într-o limbă de circulație internațională, ar fi intrat definitiv în istoria științei silvice universale. Din păcate, o istorie haină a fost ostilă atât pentru Drăcea, cât și pentru știința silvică și silvicultura practică românească.

Gândirea lui Marin Drăcea și fapta sa silvică au dat roade de excepție în domeniul *regenerării arboretelor*. Este primul silvicultor român care a promovat, pe bază de experimentări, *tratamentul tăierilor progresive* pe care l-a adaptat pentru refacerea arboretelor de stejar destructurate. A creat o adevărată școală a regenerării naturale a arboretelor, la care s-a afiliat un mare număr de silvicultori, cu deosebire: Marin Rădulescu, Ion Vlad, Ion Dăscălescu, Alexandru Stefanopol ș.a. Succesele obținute cu acest tratament de regenerare a șleaurilor de câmpie deteriorate i-au stimulat pe Constantin Chiriță și pe Mircea Popescu (1933) pentru experimentarea acestei metode și în cazul regenerării gorunetelor. Pe aceste baze experimentale, în anul 1948, s-a luat decizia generalizării tratamentului tăierilor progresive în România. Din păcate, începând cu anul 1966, această performantă metodă a fost înlocuită cu pseudotratamentul tăierilor combinate.

Într-o perioadă în care preocuparea silviculturii se rezumă doar la predarea spre exploatare a arboretelor exploatabile, Marin Drăcea a fost primul silvicultor care a considerat că „*problema regenerării trebuie pusă pe primul plan al preocupărilor noastre*”, ceea ce revine în actualitate.

În premieră pentru silvicultura noastră, a evidențiat rolul ecologic și importanța silviculturală a semințișurilor preexistente, considerate „un mare, frumos, sănătos și prețios dar al naturii” (Drăcea 1944c). Programul de cercetare a acestei probleme,

inițiat de acest mare silvicultor a fost din păcate abandonat.

De o deosebită importanță, chiar și pentru actuala etapă de dezvoltare a silviculturii românești, este analiza critică a alegerii și aplicării tratamentelor în perioada 1843-1942 (Drăcea, 1943c, 1944c, 1923/24, 1942b), atrăgând atenția asupra adevărului potrivit căruia trebuie să se „lucreze neîncetat și vreme îndelungată – multe decenii – la ameliorarea arboretelor existente, uneori grav degradate în substanța lor internă, prin exploatarea neregulată din trecut, care au scos sistematic din pădure ceea ce era mai bun” (Drăcea, 1940). Pe drept cuvânt a precizat că „generația anterioară nouă a lucrat mai mult în păduri virgine și – așa au fost timpurile – s-a ocupat mai mult de exploatarea și – putem zice – de împăduriri și regenerări; *generației de azi și de mâine îi revine o grea și urgentă sarcină, aceea de a lucra decenii întregi fără întrerupere la ameliorarea arboretelor pe care ni le-a lăsat trecutul* (Drăcea, 1946c).

Este exact ce trebuie să facă și actuala generație de silvicultori!

Așadar problema *reconstrucției ecologice* a pădurilor a fost ridicată de acest mare silvicultor cu trei sferturi de veac în urmă la nivelul unei priorități a silviculturii noastre.

Din păcate în ultimii 16 ani acest obiectiv prioritar a fost marginalizat, prioritate acordându-se reconstituirii dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere, continui reorganizării a silviculturii și restructurării, frecvent după criterii politice, a personalului silvic.

Dacă avem în vedere starea actuală a pădurilor țării, trebuie să recunoaștem că problema reconstrucției ecologice a arboretelor, problemă considerată prioritară de Marin Drăcea în urmă cu 6 decenii, este acum mai urgentă și de stringentă actualitate. Ritmul de refacere a arboretelor necorespunzătoare ar trebui să ajungă la cel puțin 20 mii ha anual, urmând să fie considerată ca o componentă de primă importanță a gestionării durabile a pădurilor. Însăși silvicultura românească urmează să fie regândită, în sensul adaptării ei la obiectivul reconstrucției pădurilor țării.

Totodată, Marin Drăcea a promovat, pe baze științifice, cultura salcâmului, a plopilor euramerici și a altor specii exotice în țara noastră, arătând însă limitele și riscurile unor acțiuni pripite și luate fără o bază experimentală solidă (Drăcea, 1919b,

1919c, 1919g, 1922b, 1923b, 1933b, 1935c, 1936f, 1937a, 1943b). În privința plopilor euramerici, a fost auzit afirmând că „pe lângă producția mare de lemn, acești plopți au și foarte mulți dușmani. Cine vrea să reușească în cultura acestor plopți, trebuie să-și organizeze în prealabil un foarte bun sistem de protecție contra acestor dăunători, care vor apărea, desigur, și în țara noastră” (Drăcea, 1943, citat de Nițescu și Lupe, 1978), atenționând astfel: „*Cultura plopului poate fi însă foarte riscantă sau, în orice caz, să ne aducă deziluzii, dacă nu se face cum trebuie*” (Drăcea, 1943b). Întrucât cultura acestor plopți s-a făcut în ultimii 50 de ani fără precauțiile necesare, deziluziile n-au întârziat să apară.

Este meritul lui Marin Drăcea care, mai mult decât oricare alt silvicultor român, a promovat cultura salcâmului în țara noastră, astfel încât „în cultura acestui arbore, poporul român nu datorește nimic nimănui, ci și-a urmat propriul sau drum plin de originalitate”. Din păcate, ulterior, fără a se lua în considerare recomandările sale, salcâmul a fost extins atât în stațiuni nepotrivite ecologiei acestuia, cât și în stațiuni favorabile unor specii autohtone mai valoroase, ceea ce și în prezent se mai practică.

Deosebit de actuală este concepția lui Marin Drăcea în privința *perdelor forestiere de protecție*. Arătând importanța lor pentru ținuturile secetoase ale țării, a ținut totuși să precizeze că „mai sunt încă concluzii de formulat și învățăminte de tras și de folosit. Rostul acestei rețele se va desluși cu timpul, care singur pune concluzia definitivă în ce privește condițiile lor de viață, evoluția și dezvoltarea lor, rentabilitatea și eficiența economică care variază cu timpul” (Drăcea, 1958)*. *Nici astăzi nu sunt pe deplin cunoscute toate aspectele științifice necesare realizării sistemului național de perdele forestiere de protecție, fapt explicabil dacă avem în vedere întreruperea cercetărilor în domeniul dat. Acest avertisment, adresat și actualei generații de silvicultori, „nu poate fi trecut cu vederea de profani și de cei care, în entuziasmul lor pentru perdele – pe care-l împărtășim – pornesc la înființarea lor lipsiți de priceperea și documentarea necesară [...]. Lipsa de documentare și incompetența pot compromite definitiv ideea*” (Drăcea, 1936b). Așadar, trebuie să reținem adevărul că nici în prezent nu există toate bazele științifice și condițiile economice și sociale pentru punerea în aplicare a acestui grandios și

* Aprecieri atribuite lui Drăcea, după cum a consemnat Chirițescu (1978).

necesar proiect care, fără îndoială, implică un suprem efort din partea întregii națiuni.

Nu putem omite contribuțiile lui Marin Drăcea în privința cercetării științifice a *calității lemnului în legătură cu lucrările silviculturale* (Drăcea, 1922a, 1925a, 1946a, 1946b, 1946c, 1946d). Pe drept cuvânt se poate spune că Marin Drăcea este promotorul conceptului de *silvicultură a lemnului de calitate*.

*

Cele prezentate mai sus sunt doar o parte dintre multiplele contribuții ale lui Marin Drăcea la *românizarea silviculturii noastre*, la adaptarea concepțiilor, metodelor și tehnicilor silvice, împrumutate anterior din străinătate, la condițiile naturale, economice și sociale din spațiul nostru geografic. Desăvârșirea acestui proces este opera discipolilor săi Constantin Chiriță, Ion Popescu-Zeletin, Grigore Eliescu, Constantin Georgescu, Ion Vlad, Vasile Sabău, Nicolae Ghelmeziu, Atanase Haralamb, Sergiu Pașcovschi ș.a., respectiv a renumitei „*generații de aur*” a *silviculturii românești*, precum și a colaboratorilor și urmașilor acestora.

3. Întru cinstirea memoriei lui Marin Drăcea

Se știe că o stea este admirată nu doar pentru strălucirea ei de moment, ci și după dăra de lumină pe care o lasă în urmă după ce apune.

Dacă această aserțiune este adevărată, atunci Marin Drăcea este și va rămâne multe secole de acum înainte una din stelele de primă mărime pe firmamentul științei silvice românești. Dar această lumină emanată de cel ce a apus trebuie întreținută, îngrijită din generație în generație. Iată pentru ce, în primul rând, generației noastre îi revine nobila misiune față de trecut și viitor de a cinsti memoria acestui cărturar prin înfăptuiri demne să rămână în istorie.

Cu permisiunea dumneavoastră prezint, adresându-mă oficialităților, următoarele propuneri:

- *Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice să poarte numele celui care l-a creat: Marin Drăcea.* În acest scop va fi necesar un act normativ. Amintim că această propunere am făcut-o constant în ultimii 16 ani. Fericit va fi acel director de institut care va reuși această performanță, răspunzând astfel unor glasuri din morminte! Din păcate, *nici un director dintre cei numiți în această funcție în ultimii 16 ani, moștenind scaunul de la ilustrul silvicultor Marin*

Drăcea, nu s-a angajat în acest nobil demers.

- *Acestui institut să i se reconstituie autonomia, nivelul științific, autoritatea și, necondiționat, patrimoniul funciar, în concepția fondatorului său.* Într-adevăr, iată ce afirma Drăcea, în anul 1942: „Institutul de Cercetări și Experimentație Forestieră, care s-a dezvoltat sub presiunea permanentă a crizelor bugetare, a ajuns totuși în faza în care dintr-odată poate fi înzestrat cu păduri de experimentație forestieră, cu fonduri proprii și cu personal care acum se poate specializa chiar înăuntrul acestui institut”.

- Luarea în considerare a operei lui Drăcea, îndeosebi a celei referitoare la politica forestieră, la elaborarea proiectelor de legi forestiere, cum este acum proiectul viitorului Cod silvic. Nu poate fi un omagiu mai înălțător adus acestui luceafăr al silviculturii românești, decât apărarea prin legi severe a pădurilor existente și întregirea domeniului forestier inclusiv prin realizarea rețelei naționale de perdele forestiere.

- *Regia Națională a Pădurilor – continuatoarea Casei Autonome a pădurilor Statului, instituție creată de Drăcea, să fie menținută și întărită, ca model de gospodărire durabilă a pădurilor.*

Este iresponsabil cel care sapă la temelia și la integritatea acestei instituții de interes național.

- Mai adresăm un călduros apel către personalul didactic universitar, către cercetători și autori de tratate, manuale și lucrări științifice ca, alături de trimerile bibliografice la lucrări străine, atunci când este cazul să se aplece cum se cuvine și asupra

Foto 6. Aniversarea a 30 de ani de la absolvirea școlii silvice a promoției a XI-a, Brănești, 1938 (După: Stinghe, Chiriță, 1978). De la stânga la dreapta: Paul Teodorescu, I. Rapoșescu, Dem. Grozescu, M. Drăcea, Mircea Manolescu, D. Drâmbă, V. N. Stinghe, I. Ciupală, At. Nedelcovici, N. Brătescu, N. Codru, Șt. Caraman, Șt. Bărbulescu, D. Ciurileanu.

operei distinsului silvicultor Marin Drăcea, atât de mult marginalizat pe nedrept și în dauna științei silvice și silviculturii românești.

- Opera lui Marin Drăcea trebuie necondiționat inclusă în programele de perfecționare profesională continuă a personalului silvic.

- Ridicarea bustului-monument al lui Marin Drăcea în fața noii clădiri a Regiei Naționale a Pădurilor, în semn de recunoștință pentru inițierea și organizarea Casei Autonome a Pădurilor Statului și pentru modernizarea silviculturii românești.

- Pregătirea spre publicare încă a unui volum de *Opere alese – Marin Drăcea*, căutând pe acel voluntar care să se poată învrednici în acest nobil scop, întrucât, doar pe măsura acumulării mai multor opere publicate se va putea da curs propunerii pe care noi am făcut-o deja de 14 ani ca Marin Drăcea să fie ale membru post-mortem al Academiei Române.

*

Nu putem încheia dezbaterile de astăzi fără să aducem calde mulțumiri:

- Academiei Române și Academiei de Științe Agricole și Silvice care au acceptat ca această manifestare științifică dedicată marelui nostru silvicultor să se desfășoare sub patronaj academic;

- Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva, specialiștilor din această prestigioasă instituție, pentru aportul adus la punerea în lumină a operei lui Marin Drăcea;

- conducerii și specialiștilor Departamentului Pădurilor din Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, pentru interesul manifestat față de viața și opera lui Marin Drăcea;

- conducerii și cercetătorilor Institutului de

BIBLIOGRAFIE

Chiriță, C., Popescu, M., 1933: *Contribuții la problema regenerării naturale a gorunului în România*. Editura Marvan, București.

Chirițescu, Al. 1978: *Iubitor al pădurilor Dobrogei*, în: Stînghe, Chiriță: *Viața și opera unui mare silvicultor român – Marin Drăcea*. Editura Ceres, București pp 43-47.

Corteanu, A., 1939: *Tatăl pădurii*, Cuvânt forestier, nr. 10.

Florescu, I., 2002: *Manifestare de înaltă ținută în memoria celui mai mare silvicultor român – Marin Drăcea*. Revista pădurilor, nr. 3, pp. 46-48.

Giurgiu, V., 1978: *Profesorul Marin Drăcea în actualitate*. Revista pădurilor nr. 4.

Giurgiu, V., 1986: *Precursor al silviculturii pe baze ecologice*. Revista România, nr. 10.

Cercetări și Amenajări Silvice, pentru aportul adus la organizarea acestei prestigioase manifestări științifice:

- Editurii Ceres și colaboratorilor acesteia;

- referenților și dumneavoastră tuturor participanților.

*

În finalul comunicării noastre doresc să spun, în esență, că *Marin Drăcea este pentru noi, silvicultorii români, o emblemă a spiritului românesc, un punct de referință. În același timp, datorită instituțiilor academice și de învățământ, precum și a autorității publice centrale pentru silvicultură este să facă din opera lui Marin Drăcea o politică a statului, o problemă națională în ce privește apărarea pădurii și propășirea economiei forestiere.*

Și întrucât optimismul face parte din însăși filosofia silvicultorului, reamintim concepția lui Marin Drăcea (1939) potrivit căreia „Este într-adevăr, în gândirea și fapta noastră (a adevăraților silvicultori), atâta abnegație, atâta iubire de pământ, de popor și de rosturile țării, atâta simț de solidaritate a rândurilor de generații, atâta prudență, intuiție a viitorului și atâta prevedere, încât nu se poate – până la urmă – ca punctul nostru de vedere să nu triumfe”, chiar dacă hotărârea noastră de a pune interesele celor de la anul 2100 înaintea intereselor celor de astăzi, poate să rănească unele interese personale, de grup și de moment, legate de pădure.

După cum am precizat și în alte comunicări referitoare la opera lui Marin Drăcea „Gândurile lui au fecundat gândirea altora din generația sa și a celor ce l-au urmat, oferindu-ne nouă și generațiilor viitoare o moștenire care va dăinui la loc de cinste în patrimoniul de valori științifice ale neamului nostru”.

Giurgiu, V., 1991: *Concepția profesorului Marin Drăcea în contemporaneitate*. Revista pădurilor, nr. 2, pp 98-101.

Giurgiu, V., 1995: *Marin Drăcea în trecutul, prezentul și viitorul silviculturii românești*. Editura Ceres, București, 158 p.

Giurgiu, V., 1995 (sub red.): *Protejarea și dezvoltarea durabilă a pădurilor României*. Arta Grafică, București, 400p.

Giurgiu, V., 1997: *Repere ale strategiei dezvoltării durabile a silviculturii*. în V. Giurgiu: *Silvologie*, vol. I, Editura Academiei, București, pp. 143-161.

Giurgiu, V., 1998: *Quo vadis, silva?*. Academica, nr. 4

Giurgiu, V., 2000: *Evoluția structurii pădurilor României după natura proprietății*. Revista pădurilor, nr. 1, pp. 1-12.

Giurgiu, V., 2001: *Probleme majore ale silviculturii românești contemporane*. Revista pădurilor, nr. 3, pp

41-33.

Giurgiu, V., Pătrașcoiu, N., 2003: *Cu privire la organizarea teritorială a pădurilor*. în: V. Giurgiu (sub. red.): *Contribuții științifice în dendrometrie, auxologie forestieră și amenajarea pădurilor*. Silvologie, vol. III A., Editura Academiei Române, București, pp. 135-148.

Giurgiu, V., 2004: *Gestionarea durabilă a pădurilor României*. Editura Academiei Române, București, 320 p.

Giurgiu, V., 2005a: *Marin Drăcea, predecesorul și contemporanul nostru*. în: M. Drăcea - *Opere alese* (sub îngrijirea: V. Giurgiu). Editura Ceres, București, pp. 17-90.

Giurgiu, V., Seceleanu, I. (sub red.) 2005: *Amenajarea pădurilor la începutul mileniului al treilea*. Editura Academiei Române, București.

Ianculescu, M., 1986: *Activitatea Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice*. în: Catrina (sub. red.) - *Dezvoltarea cercetării științifice în silvicultură*. ICAS, București, pp. 5-17.

Ionescu-Șișești, Gh., 1920: *Relații între exploatarea agricolă și cea silvică*. Tipografia Gutenberg, pp. 1-32

Negulescu, E., 1968: *Profesorul Marin D. Drăcea*. Centrul de Documentare Tehnică pentru Economia Forestieră. București, 48 p.

Negulescu, E., 1972: *Profesorul Marin Drăcea - Omul și opera*. Buletinul Universității din Brașov Vol XIV, seria B, pp. 21-29

Nițescu, I., Lupe, I.: 1978: *Inițiative în problema materialului de împăduriri și a perdelelor forestiere de protecție*. în: Stînghe, Chiriță: *Viața și opera unui mare silvicultor român*. Editura Academiei R. S. România, București, pp. 87-91.

Pop, E., 1941: *Pădurile și destinul nostru național*. Buletinul Comisiei Monumentelor Naturii, nr. 1-4, pp. 7-16.

Sabău, V., 1946: *Evoluția economiei forestiere românești*. Editura S.P.S., București, 521 p

Stînghe, V., Chiriță, C. (sub red.), 1978: *Viața și opera unui mare silvicultor român*. Editura Ceres, București, 173 p.

Târziu, D., 2001: *Mesajul Societății „Progresul Silvic” referitor la starea silviculturii românești*. Revista pădurilor, nr. 3, pp. 46-47.

Vlad, I., Giurgiu, V., 1986: *Pădurile noastre după un secol de gospodărire*. în: Giurgiu (sub. red.) - *Pădurile noastre: ieri, astăzi, mâine*. ICAS, București.

N.R. Lista lucrărilor publicate de Marin Drăcea este prezentată în acest număr al Revistei pădurilor la pp. 36-37

Prof. dr. doc. Victor GIURGIU
membru corespondent al Academiei Române
E-mail: asasmeca@mc.ro

An overview of Marin Drăcea's work at the 120 years anniversary of his birth

Abstract

At the 120 years anniversary of his birth and 57 years since his death, the work of the outstanding Romanian silviculturist Marin Drăcea is more up-to-date than ever.

This truth results clearly after studying the book "Marin Drăcea - Selected works" recently published "post-mortem" by Ceres Printing House, 2005.

Unfortunately, his work has been neglected for political reasons being disregarded up to now during the transition period too.

The forest policy promoted by Marin Drăcea consists of exceptionally important elements for forests sustainable management strategies and administration. In the work of this great silviculturist, politicians and decision-makers in silviculture find realistic solutions for the reappraisal of property rights for forests, which can contribute to diminishing the effects of the many mistakes occurring in this field.

In the same time, Marin Drăcea's concepts are of a great value in promoting the forestry education in Romania, in applying an ecologically-oriented silviculture and a sustainable management of our forests and in the further development of forestry-related scientific research.

Keywords: forest history, forest policy, forestry strategies, education in forestry.

Concepția profesorului Marin Drăcea referitoare la modernizarea și dezvoltarea învățământului silvic românesc

Aurel RUSU

Este unanim recunoscut faptul că marele silvicultor Marin Drăcea a fost un mare om de învățământ, un mare profesor.

Profesor în cel mai înalt și prestigios sens al cuvântului. Profesor la catedră, preocupat de modernizarea și dezvoltarea învățământului silvic românesc, conducătorul școlii de cercetare silvică românească, propagator al ideilor propădure, de formare a unei conștiințe forestiere. Da, a unei conștiințe forestiere, cu precădere în rândul studenților și a silvicultorilor, dar și a politicienilor, a proprietarilor de păduri și a întregii populații.

Toate acestea de pe poziția unei autorități profesionale de necontestat pe care a dobândit-o prin muncă asiduă și metodică, pe fondul unei înzestrări native de excepție și a unui cald patriotism. Prin muncă la catedră, pe teren pentru cunoașterea direcției a pădurilor în realitatea lor geografică, în administrația silvică la toate nivelurile pentru a cunoaște concretul activităților specifice și a realiza contactul cu oamenii, cu populația, în biblioteci, precum și în diferite stagii de documentare și calificare în străinătate.

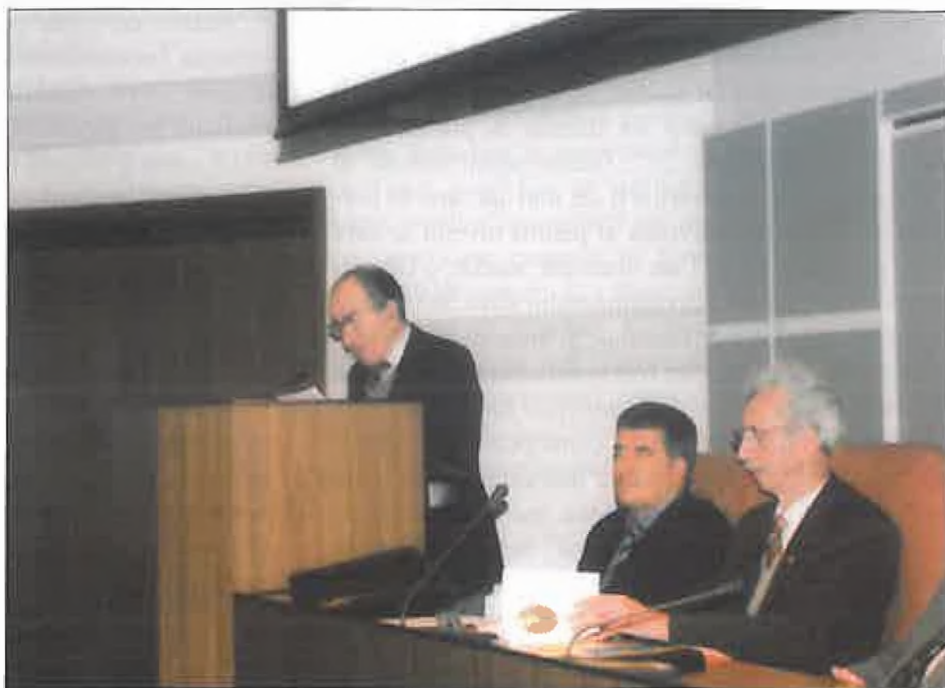
Era un gânditor.

Era un om al cuvântului, al cuvântului deopotrivă înaripat și argumentat, convingător. Era un om de acțiune, de acțiune motivată, temeinic pregătită.

Era un om al catedrei.

Cronologic privind lucrurile, în anul 1910, la absolvirea Școlii de silvicultură de la Brănești, a fost reținut ca asistent. Din acel moment a servit cu abnegație și strălucire învățământul silvic până în anul 1947 când a fost îndepărtat.

Toate funcțiile pe care le-a deținut în paralel în administrația silvică, în cercetare, la Societatea

„Progresul Silvic“, au reprezentat totodată experiențe în domeniu, contribuind la formarea sa profesională.

În anul 1912 obține o bursă în Germania la München. Impresionat de nivelul învățământului silvic de acolo, elaborează o programă pentru nevoile învățământului silvic din România pe care o trimite directorului general al Casei Pădurilor, de care depindea învățământul silvic. Atât de serioasă și la obiect a fost acea propunere încât directorul, impresionat de valoarea lucrării îi răspunde printr-o scrisoare elogioasă.

Preocupat în permanență de modernizarea și perfecționarea învățământului silvic românesc, elaborează și publică în anul 1919, deci la numai 34 de ani, un studiu în revista „Economia forestieră“, paginile 97-111, intitulat „Punctul de sprijin în propășirea economiei forestiere“. Acest studiu de mare valoare, bine argumentat, este în același timp unul de mare frumusețe. Plecând de la realitățile silviculturii românești și de la prioritățile acesteia ajunge la concluzia că învățământul silvic este punctul de plecare. Un învățământ de înalt nivel, exigent, de factură națională.

Dar să spicuiem din motivațiile acestui studiu.

Preocupat de starea și mersul economiei

forestiere, ajunge la concluzia că „avem nevoie întâi de toate de o conștiință silvicăsă năzuim a crea o știință silvică națională spre a ne cunoaște cât mai bine împrejurările staționale, economice, sociale și istorice în care avem de lucrat....., dar pentru înfăptuirea acestei științe avem nevoie de cercetători pe care va trebui să-i pregătim aici....., dar pentru aplicarea percepțelor științei ne trebuie agenți silvici de diferite categorii, ne trebuie în primul rând sufletul și pregătirea, fiecare agent trebuie să fie deplin pregătit pentru a fi cât mai aproape de perfect în cerul de activitate și pentru nivelul la care este pregătit a lucra. Este necesară, așadar, o cât mai perfectă întocmire a învățământului silvic în cea mai largă accepțiune a cuvântului. Și întrucât viața practică a silvicultorului este foarte solicitantă, pregătirea lui trebuie să fie *înalță și temeinică* din școală”.

Așadar învățământul, concepția lui despre învățământ „...spre a putea îndruma pe căi bune economia forestieră și a putea lucra temeinic pe întreg cuprinsul României, ne trebuie o știință națională. Ne trebuie cercetători, ne trebuie îndrumători. Dar unde este izvorul în care toate acestea își au obârșia?”

Izvorul este învățământul silvic în cea mai înaltă accepțiune a cuvântului, în învățământul temeinic și larg conceput. Dar toate acestea, care reprezintă baza științifică a profesiunii, privite la rece, nu mai sunt suficiente fără o largă conștiință forestieră pe care o definește „prin conștiința forestieră a unui popor înțelegem suma cunoștințelor juste despre firea și rostul pădurilor și a economiei forestiere, precum și măsura în care aceste cunoștințe sunt difuzate în păturile largi ale poporului și îndeosebi în pătura conducătoare a acestuia”.

Într-o țară în care proprietarii de pădure nu au o conștiință forestieră, economia forestieră nu va putea progresa, citez „oricât de bine va fi constituit un corp silvic, ca număr, ca pregătire, ca organizare, oricâtă muncă, zbuclum, sacrificiu ar face acest corp, propășirea economiei forestiere va fi teribil de înceată, cât timp nu va exista o largă conștiință. Fără conștiință silvică democrația poate fi fatală pentru economia forestieră”. Cuvinte profetice, din nefericire din nou actuale.

După ce dezbate pe larg aceste probleme conchide: „Dar unde este știința competentă în numele căreia să putem vorbi, unde este obârșia temeinică pentru pregătire dacă nu tot în învățământul silvic”. „Problema unei largi și temeinice conștiințe forestiere indispensabile este în ultimă

analiză o problemă de învățământ”.

Așadar din nou învățământul cu importanța lui formativă deosebită.

Dar azi acest concept fundamental mai este el în atenția învățământului silvic risipit și diluat?

Aceste concepte privind modernizarea și dezvoltarea învățământului silvic discutate și propuse în anul 1919 valabile și azi au fost adâncite și nuanțate pe parcursul anilor. În special după anul 1927, când a obținut o bursă de studii în USA, s-a documentat temeinic asupra marilor probleme ale silviculturii, dar cu precădere asupra celor din învățământ.

O concluzie este aceea că trebuie să crescă componenta pregătirii sociale a silvicultorului, precum și cea a omului ca aliat social.

Astfel, învățământul trebuie să pregătească silvicultorul să cunoască gândirea economică și socială și să se conformeze. Prin urmare „centrul de preocupare al silvicultorului nu este numai pădurea ci și punctul de contact al omului cu pădurea”..... „omul mai mult decât orice, trebuie să formeze obiectul preocupărilor noastre fundamentale pentru ca pădurea să-și poată îndeplini marele său rol pentru care suntem chemați noi în pădure și în viața economiei naționale. Bineînțeles, de pe pozițiile unui corp silvic format astfel, de asemenea de către învățământ”.

A susținut cu tărie neamestecul politicului în învățământ. Era înverșunat mai cu seamă împotriva extremismelor: „Noi avem de făcut o singură politică”, spunea Drăcea, „politică forestieră”.

În anul 1947 a fost îndepărtat de la catedră, ca și din toate celelalte funcții, atribuții și responsabilități de către un partid extremist care impusese supunerea necondiționată.

În mod firesc se impune întrebarea: „Care este situația azi?”. Răspunsul este cunoscut de către toată lumea. *Drăcea ar fi foarte îndurerat dacă ar ști că, în condiții democratice, învățământul silvic de la noi, pentru al cărui nivel și prestigiu s-a dăruit, se află în starea în care se află, fragmentat, în concurență pentru numărul de studenți, și la pragul de jos al exigențelor, aliniat astfel, în general, la nivelul învățământului superior de azi al României. Păcat.*

Desigur, sunt legitime unele întrebări, ca de exemplu: În ce lume silvică a apărut Drăcea? Cum se justifică în coordonatele timpului profesorul, dar mai ales fenomenul Drăcea?

Ei bine, Drăcea a apărut, a lucrat, s-a străduit și

a reușit într-o lume silvică de ținută. Alfel, o operă de măreția celei înfăptuite de Drăcea n-ar fi fost nici posibilă și nici comparabilă. Astfel, remarcându-se ca student, la absolvire, în 1910, a fost reținut ca asistent de către profesorii N. G. Popovici și P. Antonescu, nume de referință în învățământul silvic românesc și a silviculturii românești.

Din acea perioadă precum și din cea premergătoare studenției sale s-au remarcat între alții: P. A. Grunau, M. Râmniceanu, C. F. Robescu, N. R. Danilescu, Antonescu-Remuș, I. Moldovanu, etc. școliți toți în străinătate la Nancy, cu excepția primului.

Generația Drăcea a dat și ea nume de prestigiu ca: V. N. Stinghe, D. Drâmbă, M. Rădulescu, At. Nedelcovici, D. Grozescu, D. Rusescu, Dem. Georgescu.

În perioada 1919-1923, cât timp învățământul superior silvic a funcționat la București, sub auspiciile Universității, în condiții improprii, s-a străduit împreună cu alți colegi să-i creeze condiții mai bune.

Astfel, din 1923 va funcționa ca una din cele 5 secții ale Politehnicii București. Aceasta a fost perioada cea mai fastă de modernizare, dezvoltare și afirmare a învățământului silvic românesc sub toate aspectele: ca nivel de desfășurare, ca dotare, ca politică de dezvoltare și afirmare științifică prin doctorat în străinătate, cu precădere în Germania unde, de altfel, însuși Drăcea și-a susținut în 1923 teza sa pe care a pregătit-o acolo în anii 1914-1916,

dar pe care din cauza războiului nu a mai fost posibil s-o susțină.

În cadrul Politehnicii, facultatea a beneficiat de prezența marilor profesori de la științele ingineresti de fundamentare de tot mai mare interes pentru profilul complex de pregătire a inginerului silvic ca: D. Pompei, N. Ciorănescu, G. Murgeanu, T. Tănăsescu, A. Beleş etc, toți membri ai Academiei Române.

Generația acoperind perioada interbelică a dat cadre didactice și cercetători de mare renume, cu calificări științifice în străinătate, acoperind toată gama marilor specialități ale profesiei. Dintre cei pe care i-am cunoscut în timpul studenției mele 1935-1940 notez: D. Sburlan, C. Chiriță, C.C. Georgescu, G. Eliescu, N. Rucăreanu, V. Dinu, I. Popescu-Zeletin, Ath. Haralamb, Th. Bălănică, V. Sabău, I. Vlad etc, unii dintre ei devenind adevărați întemeietori de școli silvice în domeniu, contribuind la faima învățământului silvic și a cercetării științifice românești.

Așadar, un prim obiectiv al preocupărilor lui Drăcea de a se realiza un învățământ silvic național de înalt nivel, „punctul de sprijin în propășirea economiei forestiere”, a înregistrat un mare succes.

Modelul Drăcea a fost sugestiv surprins, între alții, de C. Chiriță, care în anul 1933, cu prilejul aniversării a 10 ani de învățământ silvic în cadrul Politehnicii, spunea despre Drăcea că „a fost o torță care arzând spre luminarea altora, s-a consumat pe sine zi de zi, ceas de ceas”.

Prof. dr. ing. Aurel RUSU

Membru titular al A.S.A.S.

Facultatea de Silvicultură și Exploatare Forestiere

Universitatea „Transilvania” din Brașov

Șirul Beethoven nr. 1

500123 Brașov

Prof. Marin Drăcea's views regarding the modernization and development of Romanian forestry education

Abstract

The fact that Marin Drăcea has been a great Professor is unanimously accepted in Romania since a long time ago. The preoccupations for a modern high education in Forestry, in line with the great forestry schools of Europe, have existed in his life since the beginning of his academic career in 1910 until his forced retirement in 1947. During all those years but especially after coming back from the U.S.A in 1927 as a Rockefeller scholar, Marin Drăcea has had a tremendous contribution to the modernization and development of Romanian forestry education. One can consider that his work in this field was an important contribution to a teamwork, Prof. Drăcea being a colleague of many future outstanding university staff members and researchers such as D. Sburlan, C. Chiriță, C. Georgescu, G. Eliescu, N. Rucăreanu, V. Dinu, I. Popescu-Zeletin, Ath. Haralamb, Th. Balanica, V. Sabau, I. Vlad, etc.

Keywords: forestry high education, modernization, development.

Actualitatea concepției profesorului Marin Drăcea referitoare la silvotehnica românească

Norocel - Valeriu NICOLESCU

Nu credeam că va fi atât de greu de prins în cuvinte sugestive gradul în care concepția profesorului Marin Drăcea, mentorul nostru al tuturor, referitoare la silvotehnica românească, este actuală. Citindu-i, însă, încă o dată, o bună parte din vasta sa opera didactică și științifică, am constatat că dificultatea nu rezidă în a-i recunoaște actualitatea concepției cât mai ales în a selecta ceea ce este cu atât mai peren, mai important în contemporaneitate.

Și am pornit în demersul la care ne-am angajat de la o frază revelatoare pentru importanța pe care profesorul a acordat-o inginerului silvic în gospodărirea pădurii: „*Arhitectul pădurii este inginerul silvic. Prin sufletul, prin munca și prin personalitatea sa se transpune pe cuprinsul țării, pentru un secol și mai bine, arhitectura pădurii, pe care o impun împrejurările și pe care el – totuși – poate și trebuie să o „stilizeze”*” (Drăcea, 1942).

Fraza de mai sus, definitorie pentru funcția silvicultorului, este în consonanță cu rolul pe care profesorul l-a acordat pădurii: „*Pădurea în cadrele economiei raționale și naționale nu poate trăi numai ca să fie perfectă și numai ca să se regenereze; pădurea trebuie să și renteze sau să producă „mult”, „sigur”, „de bună calitate” și produsele sale să fie rațional scoase și folosite, rațional exploatare, într-o economie în care interesul personal trece pe un plan secundar în fața interesului general*” (Drăcea, 1942).

Cum se poate ajunge la realizarea scopului pentru care pădurea este gospodărită? Credem că foarte multe se leagă de o noțiune, *tratamentul*, pe care Marin Drăcea a definit-o ca nimeni altul înainte sau după sine: „*Prin tratament, ca noțiune tehnică... înțelegem într-un regim dat, felul special, particular, cum destinăm (hotărâm) a proceda consecvent, vreme îndelungă la regenerarea sau reîntinerirea, educarea, protecția, exploatarea tuturor arboretelor, care constituiesc o anumită pădure (sau serie de exploatare) îndrumată sau care se îndrumază pe calea culturii raționale și cum de fapt și procedăm la regenerarea (sau reîntinerirea) și exploatarea fiecărui arboret, pe măsură ce vine în rând de regenerare (reîntinerire) și exploatare*” (Drăcea, 1942).

Și Drăcea a continuat, punând accentul pe carac-

terul de *metodă de regenerare* al tratamentului: „*Un tratament (și regimul din care face parte) este într-adevăr o metodă de regenerare. O metodă de regenerare nu devine un „sistem”, un regim, un tratament, decât dacă se aplică, într-un caz dat, identică cu sine însăși și vreme îndelungată în toate arboretelor care vin treptat în rând de exploatare. Perseverarea în identitate, în timp și în spațiu, este una din caracteristicile esențiale ale tratamentului – și mai cu seamă – ale regimului*” (Drăcea, 1942).

Dar profesorul nu s-a limitat numai la a stabili corelația de mai sus, ci și la a indica legătura nemijlocită dintre tratament și forma (structura) arboretului, legătură pe care contemporanii ai noștri au preluat-o și aprofundat-o în elaborarea normelor tehnice privind alegerea și aplicarea tratamentelor (edițiile 1986, 1988 și 2000): „*Fiecărui tratament îi corespunde o anumită formă de arboret, fiecare formă de arboret corespunde unui tratament, din aplicarea căruia a născut. De aceea, studiul tratamentelor și al formelor de arborete se pot face și împreună*” (Drăcea, 1942).

O altă trăsătură cu care concepția profesorului Drăcea își transcende contemporanii și chiar silvicultorii români ai prezentului este legătura, definită deja de profesorul britanic Troup în anul 1928, dintre tratament și operațiunile culturale: „*Tratamentul conține în sine...și sistemul de operațiuni culturale care-i corespund, care-i sunt necesare spre a-l face eficient*”. „*Fiecărui tratament îi corespunde mai mult sau mai puțin definit și un anumit sistem de operațiuni culturale sau de îngrijire a arboretului*” (Drăcea, 1942).

Constatăm, astfel, că în toate cele trei componente ale silvotehnicii, considerate împreună, concepția sa este la fel de valoroasă și de actuală în prezent.

Referindu-se numai la aspectul „*regenerare*”, profesorul Drăcea nu este adeptul exclusivității regenerării naturale sau artificiale, ci al regenerării mixte, dirijate (asistate), concept modern în lumea silvică. În acest sens, el scrie: „*Pădurea virgină și regenerarea așa cum se face aici prin jocul orbesc al forțelor naturii, nu poate să constituie un ideal pentru noi. De asemenea este o greșeală credința fătășă în forțele capricioase ale naturii, care ne*

dăruiește uneori altceva decât ceea ce corespunde intereselor noastre". „De asemenea o și mai mare greșală este a exagera artificialul în cultura forestieră căci avem în acest caz a întâmpina dificultăți. De aceea între regenerarea naturală și artificială așa cum se înțelege de obicei am putea socoti ca o foarte nimerită metodă de regenerare, regenerarea mixtă, al cărui principiu și criteriu fundamental ar fi acesta: „A lucra imitând natura, a-i primi darurile cu recunoștință când acestea sunt deja venite sau nu întârzie prea mult, când corespund scopurilor noastre și se pot cruța cu ocazia exploatărilor și mai cu seamă a pune întotdeauna mâna, fără întârziere, cu energie, cu pricepere, astfel încât, cu mijloace mai mult sau mai puțin artificiale, să grăbim, să ajutăm, să dirijăm acțiunea forțelor oarbe și inconștiente ale naturii spre scopurile urmărite de noi” (Drăcea, 1923).

Preocupările privind regenerarea artificială s-au legat intim de interesul său manifest și de lungă durată pentru introducerea sau cultura unor specii exotice de interes forestier în România, despre a căror utilizare scria: „.....trebuie să ne preocupăm în primul rând și numai de speciile despre care măsură cunoștințelor noastre ne îngăduie a afirma că pot și merită a fi cultivate sau încercate cu insistență în diferitele regiuni ale țării” (Drăcea, în Giurgiu (sub îngr.), 2005).

Pornind de la această constatare extrem de actuală, profesorul Drăcea recomanda, cu grijă și precauție, testarea și utilizarea în cultura forestieră de la noi a doar câtorva specii exotice, gen:

a. Între rășinoase: *pinul strob* (...ultimul cuvânt îl va spune tot viitorul și la timp...), *duglasul verde* („Silvicultorul român, care va putea preciza definitiv în ce condiții se poate cultiva acest arbore la noi, va face un mare serviciu patriei sale”) și *duglasul albastru* (Drăcea, 1923);

b. Între foioase: *salcâmul* („cea mai epuizantă esență forestieră; arbore foarte prețios, căci este foarte ușor de cultivat și de o cultură extraordinar de rentabilă (dacă i se alege locurile cele mai potrivite”), *nucul american*, *plopul de Canada* („Cultura plopului poate fi însă și foarte riscantă sau, în orice caz, să ne aducă deziluzii, dacă nu se face cum trebuie”); *stejarul roșu*, *caria albă*, *glădița*, *arborele-lalea* (Drăcea, 1923).

Oricum, cu tot acest interes pentru exotice, între care salcâmul poate fi considerat fără dubii “marea sa dragoste”. opțiunea profesorului, atât de actuală, pentru regenerarea mixtă, este evidentă:

„Regenerarea mixtă trebuie să împreune în mod fericit părțile bune ale regenerării artificiale și naturale spre a înlătura neajunsurile pe care fiecare în parte le are” (Drăcea, 1923).

Rolul silvicultorului nu se oprește însă la a instala o pădure. Fără interes și răspundere în asigurarea reușitei lucrărilor proprii de regenerare sau reînținerire, succesul acțiunilor sale nu poate fi garantat: “Controlul regenerării, chiar dacă nu ne dă puțința de a remedia răul constatat, rămâne totuși o foarte înaltă școală pentru adevăratul silvicultor. Cine nu și controlează cu mare atenție, cel puțin în primii ani după exploatare, regenerările sale, mărturisește că nu crede în ceea ce a făcut și că nu vrea să-și vadă propriile greșeli. Dar, cu această psihologie nu se poate merge înainte” (Drăcea, 1942).

Marin Drăcea este actual și în domeniul operațiilor culturale, a căror aplicare susținută era la fel de stringentă atunci ca și acum. Astfel, profesorul scria: „Azi și la noi, îngrijirea arboretelor, îngrijirea capitalului lemnos de exploatare, trebuie să se ridice puternic și să rămână vreme îndelungată în primul plan al preocupărilor silviculturii naționale” (Drăcea, 1942).

Și continua, relevând problemele mai ales economice pe care neintervenția la timp și susținut în păduri le ridică: „Pădurile neîngrijite nu sunt prea rentabile; materialul e uneori de rea calitate, fără mare valoare și pe lângă acestea cantitatea totală de material recoltat în timpul unei revoluții e mult mai mică decât în pădurile cultivate”. „Prin îngrijirea pădurilor nu numai că realizăm venituri considerabil mai mari, dar mărim forța lor de producție și siguranța culturii” (Drăcea, 1923).

Intervențiile silvotehnice în arborete tinere (înaintea primei rârături comerciale), al căror efect economic negativ preocupă de secole silvicultorii de pretutindeni, trebuie efectuate, cu toate problemele pe care le ridică. În acest sens, Drăcea scria: „Aceste operațiuni se fac cu personal mult. Ele costă și nu aduc nici un venit, dar trebuiesc făcute în o cultură conștientă a pădurilor, căci ele sporesc valoarea în viitor a arboretelor și îndeosebi previn unele calamități, care altminteri sunt sigure, mai cu seamă în arboretele de molid, prea dese” (Drăcea, 1923).

Problema stabilității arboretelor tinere de molid și nu numai l-a făcut să propună soluții practice extraordinare care, din păcate, nici actualmente nu sunt aplicate pe scara dorită: „.....pe unde puieții sunt prea deși, va trebui de cu timpuriu să smulgem sau

mai târziu să tăiem o parte din puleți, căci molizii dacă cresc prea deși, se stânjenesc foarte mult în creștere, în grosime și în înălțime, rămân foarte subțiri și pot fi foarte ușor doborâți de zăpadă. Și plantațiile dese trebuiesc de timpuriu rărâte” (Drăcea, 1923).

În fine, actualitatea concepției profesorului Drăcea în domeniul silvotehnicii este și mai pregnantă în tratarea de către acesta a problematicii tratamentelor. Despre tăierile cvasigrădinate, pe care le descrie, ca tehnică de aplicare, cu acuratețe și precizie, acesta scrie: „Se pretează la această metodă în primul rând esențele cu temperament delicat și destul de rezistente la vânt (brad curat, fag curat sau amestecuri de brad cu fag și molid, câte două la un loc sau câte trei împreună). Se aplică de asemeni în arborete în care intră în amestec și stejarii, de a cărui regenerare ne preocupăm în primul rând” (Drăcea, 1923).

Aceeași actualitate se constată și în concluziile profesorului privind *codrul grădinarit*: „Esența, direct vizată, aceea pentru care „a născut” acest tratament și căreia i se aplică per *excellentiam* este bradul; destul de bine se poate aplica amestecului de brad cu fag; se „tolerează” și când intră molidul în acest amestec...” *Codrul grădinarit este aplicabil deci în locuri deschise, cu drumuri multe. De asemeni e indicat pentru tratarea pădurilor „de protecție”* (Drăcea, 1923).

Marin Drăcea a avut o contribuție importantă în introducerea *tăierilor progresive* în România. În acest sens, trebuie menționat faptul că, sub conducerea sa, o variantă a acestui tratament (*metoda de refacere a stejăretelor prin semănături în ochiuri sub masiv* - metoda lui Mortzfeld), a fost aplicată în pădurile Ocolului silvic Țigănești (actualmente Snagov) începând din anul 1921 (Rădulescu, 1928; Chiriță și Popescu, 1933).

Crângul, a cărui actualitate ne preocupă pe toți silvicultorii în contextul retrocedării pădurilor către micii proprietari și al posibilelor efecte nedorite ale acestui proces, își găsește un judecător drept în Marin Drăcea, mai ales în contextul scurtării lungimii acestuia: „Ca concluzie generală, însă, scurtarea simțitoare a revoluției crângului înseamnă un pas înapoi în economia forestieră. Acest pas înapoi se face la noi pe o foarte mare scară, de către proprietarul mic, sărac și grăbit și de aceea legea tinde a apăra revoluțiile lungi de crâng simplu”. „Putința de a scurta revoluția constituie chiar o permanentă tentație pentru proprietar și, fără scutul

legilor, într-un regim liber, revoluția poate fi coborâtă ușor sub limite care constituiesc o lichidare a capitalului lemnos și care sunt în același timp și anticulturale și antieconomice: ele degradează curând pădurea, solul, micșorează producția crângului și sărăcesc și pe proprietar și economia națională” (Drăcea, 1942).

Pentru Drăcea este clar: „...*gospodărie de crâng simplu cu revoluție scurtă, gospodărie de om sărac, de om grăbit, pe care nu-l leagă nimic de urmași*” (Drăcea, 1942) și de aceea nu a pledat niciodată în favoarea acestuia: „*Marea extensiune a crângului simplu în anumite ținuturi nu constituie o pledoarie pentru acest tratament, mai cu seamă în ceea ce privește acele crânguri cu revoluție scurtă, rare, degradate, cu mică producție, „păduri de târnuri”, de „grămezi de crăci”, crânguri care țin nefolosite rațional mari valori ale economiei naționale și care constituiesc o mare primejdie pentru economia forestieră, cât timp nu se refac*” (Drăcea, 1942).

Același realism critic l-a manifestat profesorul Drăcea și față de *crângul grădinarit*: „*Nimic nu pledează – după convingerea noastră – pentru introducerea la noi a acestui „fin” și „greu” tratament, care are totuși și un apreciabil avantaj cultural: apără solul*” (Drăcea, 1942).

O critică virulentă face Drăcea *ciolpănitului* care, din păcate, se întâlnește aplicat și actualmente în zone rurale ale României: „(*Ciolpănitul - n.n.*) este un fin „reactiv” al mizeriei populației rurale și al unei economii naționale primitive”. „*Silvicultorul...trebuie să se ridice contra acestui tratament barbar, oriunde dăinuiește și oriunde cere a fi reglementat*” (Drăcea, 1942).

Profesorul Drăcea este cel mai fin analist al *crângului compus*, căreia îi dedică sute de pagini în tratatul publicat în anul 1942. Analiza sa, atât de actuală, care indică toate enormele probleme de aplicare ale crângului compus, trebuie cunoscută și apreciată de toți cei interesați într-o posibilă revenire la anii începutului de secol al XX-lea. Astfel, Drăcea aprecia, cu o obiectivitate impresionantă: „*Silvicultura română a plătit cu un preț imens învățătura că crângul compus este un regim fin și greu și că nu-i este îngăduit a-l aplica decât celui care-l cunoaște perfect și care își ia toate garanțiile posibile că-l va putea aplica – la locul său – așa cum cere doctrina lui perfect definită*”. „*Cu toate avantajile pe care le prezintă, crângul compus nu este indicat pentru proprietarul particular, decât dacă acesta găsește interesul sau plăcerea*

de a se ocupa de aproape, personal, de pădure, și dacă în același timp își asigură colaborarea unui specialist, nu spre a-i face sau a-i impune fără nici o răspundere un așa zis amenajament scump, pretențios, superficial și ineficient, ci pentru a-l îndruma, pas cu pas, spre înțelegerea și aplicarea acestui greu regim" (Drăcea, 1942).

Credem că este clar din cele prezentate că, din foarte multe puncte de vedere, concepția profesorului Drăcea referitoare la silvotehnica românească este perfect actuală. Am putea spune chiar că, din anumite puncte de vedere, silvicultura noastră ma-

nifestă încă, la decenii de la enunțarea lor, o anumită rămânere în urmă față de ideile și conceptele dezbătute cu strălucire de Marin Drăcea.

Un lucru este însă clar: ceea ce ne rămâne este nu doar să-i cităm numele laudativ, la momente festive, fără însă a-i cunoaște și aplica opera, ci să-l înțelegem în actualitatea sa și să facem ca ideile pe care le-a susținut ca nimeni altul să fie puse în practică. Ceea ce, în contextul silviculturii noastre prezente, confruntată cu probleme și prefaceri ale căror mecanisme și direcții încă nu au fost pe deplin înțelese și rezolvate, este dificil și puțin probabil...

BIBLIOGRAFIE

Chiriță, C.C., Popescu, M. St., 1933: *Contribuții la problema regenerării naturale a gorunului în România*. Institutul de Arte Grafice Editura Marvan, București, 125 p.

Drăcea, M., 1942: *Curs de Silvicultură. Regime și tratamente*. Vol. I. Editura Politehnicei, București, 786 p.

Drăcea, M., 1923: *Silvicultura*. Curs litografiat. Școala Politehnică, București, 1030 p.

Giurgiu, V., 1995: *Marin Drăcea în istoria, prezentul și viitorul silviculturii românești*. Editura Ceres, București, 158 p.

Giurgiu, V. (sub îngr.), 2005: *Marin Drăcea. Opere alese*. Editura Ceres, București, 400 p.

Rădulescu, M., 1928: *Observațiuni din cultura stejjarului pedunculat în Câmpia Română*. În: *Revista pădurilor*.

Troup, R.S., 1928: *Silvicultural systems*. Clarendon Press, Oxford, 199 p.

Prof.dr.ing. Norocel-Valeriu NICOLESCU
Facultatea de Silvicultură și Exploatare Forestiere
Universitatea "Transilvania" din Brașov
Șirul Beethoven nr. 1
500123 Brașov
E-mail: nvnicolescu@unitbv.ro

An overview state of Prof. Marin Drăcea's concepts regarding the silvicultural interventions in Romanian forests

Abstract

During his life, Prof. Marin D. Drăcea (1885-1958), the most important Romanian silviculturist ever, has made many major contributions to various silvicultural interventions such as (1) regeneration methods, (2) tending operations and (3) silvicultural systems.

Regarding the (1) *regeneration methods*, Prof. Drăcea has never excluded any method, either natural or artificial. In this respect he has always considered the mixed regeneration as the best possible as neither the nature nor the human being is able on its own to produce a new cohort quickly and safe enough. His long-lasting interest in artificial regeneration has persuaded him to recommend some North-American forest species to be cultivated in Romania. Among them the most important species are black locust (*Robinia pseudoacacia*), red oak (*Quercus rubra*), white hickory (*Carya alba*), honeylocust (*Gleditsia triacanthos*), tulip-tree (*Liriodendron tulipifera*), eastern white pine (*Pinus strobus*), Douglas-fir (*Pseudotsuga menziesii*), blue Douglas-fir (*Pseudotsuga glauca*), etc.

Marin Drăcea has always considered the (2) *tending operations* as a fundamental tool for enhancing the value of a young or middle-aged stand. Even being aware of the high costs and low (if any) financial benefits of silvicultural interventions prior to the first commercial thinning he has always advocated their application in due course.

Last but not least Marin Drăcea has been the best ever Romanian analyst of (3) *silvicultural systems*. Since his first important handbook of Silviculture (1923) he has considered the selection systems and irregular shelterwood systems as the best solutions for the regeneration of shade-tolerant species such as silver fir (*Abies alba*) and European beech (*Fagus sylvatica*). On the contrary he has used since 1921 the group shelterwood system for the regeneration of light-demanding species such as pedunculate oak (*Quercus robur*).

Taking into account their difficulties of application Marin Drăcea has always been against various coppice systems such as simple (low) coppice, coppice selection, lopping or coppice-with-standards. The fact that these silvicultural systems have been used on a large scale in small-sized forest estates, with many undesired effects, indicates that they need a different approach or the conversion of coppice stands towards high forests.

Keywords: *regeneration methods, tending operations, silvicultural systems.*

Lansare omagială a cărții „Marin Drăcea - Opere alese“

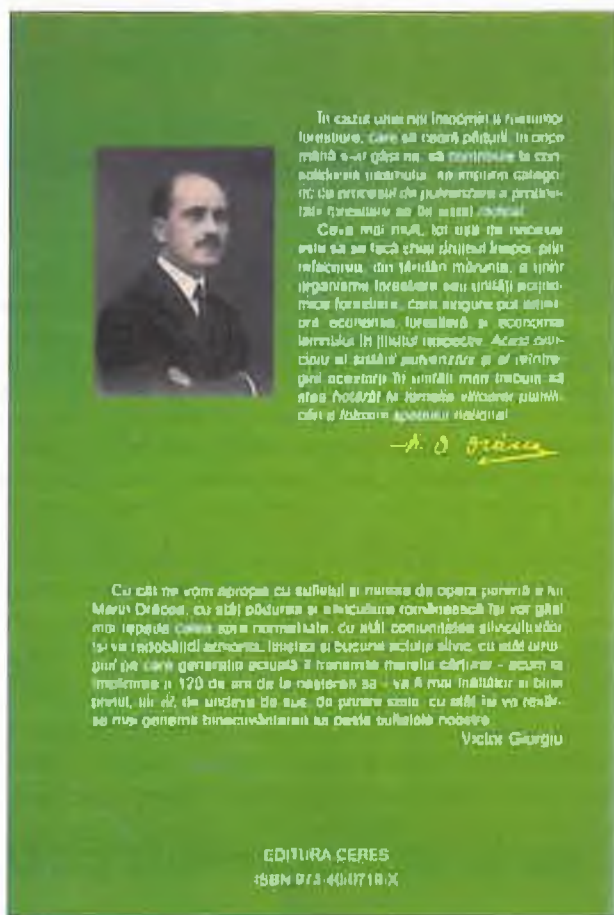
Opera supraviețuiește creatorului ei

Ziua de azi constituie o zi memorabilă pentru silvicultorii României, deoarece omagiem opera unui ilustru al neamului românesc – Marin Drăcea, una din cele mai marcante personalități ale silviculturii românești. Desigur, meritul incontestabil al acestui eveniment este al unui alt titan al silviculturii românești, care a depus tot sufletul pentru apariția acestei capodopere pentru lumea silvică și nu numai, anume profesorul dr. doc. Victor Giurgiu, membru al Academiei Române, președintele secției de silvicultură din cadrul Academiei de Științe Agricole și Silvicultură. Merite aparte revin Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva, care a susținut moral și financiar apariția *Operele alese* ale profesorului Marin Drăcea la prestigioasa editură CERES. Condițiile grafice impecabile în care a apărut lucrarea ne îndreptățesc să aducem mulțumirile noastre celor care au tipărit-o, anume Imprimeriei „Oltenia” – Craiova.

În cadrul acestui prim volum de *Opere alese* ale marelui nostru înaintaș (asta înseamnă că coordonatorul acestei ediții îngrijite – prof. dr. doc. Victor Giurgiu – intenționează, spre bucuria lumii silvice, să mai pregătească și alte volume) sunt cuprinse manuscrise, cuvântări și articole considerate de mare importanță pentru formarea și perfecționarea oricărui silvicultor. Vă mărturisesc sincer că după parcurgerea acestei lucrări, veți încerca și dumneavoastră la fel ca și mine, un sentiment de mai mare admirație față de ilustrul nostru înaintaș și o mai mare bogăție sufletească prin cunoștințele

dobândite. Meritul profesorului Giurgiu este cu atât mai mare, cu cât a reușit să prezinte în acest prim volum unele aspecte, din care cititorul va descoperi adevărata concepție a marelui Drăcea față de problematica complexă a silviculturii românești și a profesiei de silvicultor, ca și dragostea sufletească pe care o avea Marin Drăcea pentru pădure, dragoste pentru care a militat permanent s-o însuflească în rândul Corpului silvic și în rândul populației. Citind, de această dată, opera scrisă, a marelui silvicultor Marin Drăcea, cititorii nu vor sesiza trecerea demult în neființă a ilustrului om de știință, întrucât problematica abordată este atât de actuală, încât realizezi faptul că Marin Drăcea este chiar contemporanul nostru. De altfel, chiar coordonatorul volumului și-a intitulat capitolul 2, după cel dedicat fragmentelor de viață, astfel: *Marin Drăcea, predecesorul și contemporanul nostru*. Același sentiment îl veți simți și dumneavoastră după parcurgerea *Operele alese*.

Cartea *Marin Drăcea – Opere alese* este structurată pe două părți și anume: Partea I. *Marin Drăcea: viața și opera*, întocmită de Victor Giurgiu, cu cele două capitole menționate anterior. În această parte sunt prezentate contribuțiile profesorului Drăcea în domeniul politicii și doctrinei forestiere, referitoare la: *elaborarea politicilor forestiere, atribuția silvicultorilor; învățământul, punctul de sprijin în propășirea economiei forestiere; concepția lui Drăcea referitoare la dreptul de proprietate asupra pădurilor;*

lupta pentru normalizarea raportului dintre silvicultură și agricultură; regia, mijloc eficient pentru buna cultură și valorificare rațională a patrimoniului forestier; pădurea și spațiul rural; normalizarea volumului de lemn recoltat din păduri; o silvicultură a lemnului de calitate; o silvicultură diferențiată zonal; concepția peisagistică a lui Drăcea; primordialitatea funcțiilor sociale și ecologice ale pădurilor; problematica perdelelor forestiere de protecție și la pădurile din Dobrogea. Sunt, de asemenea, prezentate contribuțiile profesorului Drăcea în domeniul ecologiei forestiere și a silvotehnicii, cu referire la: concepția sistemică și ecologică în gândirea lui Drăcea; Marin Drăcea, promotor al regenerării arboretelor, îndeosebi pe cale naturală; actualitatea concepției lui Drăcea despre operațiunile culturale; promotor al culturii unor specii forestiere exotice în România, cu și alte împliniri majore.

În partea a II-a a acestui prim volum omagial sunt prezentate, în original, mare parte din operele alese ale marelui silvicultor Marin Drăcea, structurate pe următoarele capitole: *Doctrină și politici forestiere; Contribuții în domeniul regenerării arboretelor; Contribuții în domeniul operațiunilor culturale; Studiul lemnului, problemă fundamentală pentru silvicultură; Contribuții în dome-*

niul culturii speciilor forestiere exotice; Despre pădurile Dobrogei și perdelele forestiere de protecție; Contribuții la formarea conștiinței forestiere; Aniversări; Comemorări.

După parcurgerea acestui prim volum omagial realizăm viziunea și dimensiunea grandioasă a concepției profesorului Marin Drăcea față de pădurile României, și nu numai, și a economiei forestiere românești. Nu intrăm în amănuntele acestei lucrări, de o excepțională importanță. Las, dumneavoastră cititorilor, să descoperiți lucruri senzaționale, pe care încă nu le bănuim.

Cred că sunt în asentimentul dumneavoastră să felicităm încă odată pe coordonatorul acestei ediții îngrijite, pe profesorul dr. doc. Victor Giurgiu, membru al Academiei Române, precum și pe toți cei care au contribuit la apariția acestei opere de un înalt patriotism și spirit de solidaritate cu viitorul și cauza pădurilor țării.

Eripitur persona, manet res (Opera supraviețuiește întotdeauna creatorului ei.)

Dr. Marian IANCULESCU
membru titular al A.S.A.S.

„Marin Drăcea. Opere alese“ - o apariție pe cât de necesară pe atât de reușită

Despre personalitatea și opera profesorului Marin Drăcea s-a scris destul de mult și totuși puțin; cu mai multă prudență înainte de anul 1989, mai consistent și cu mai mare frecvență, după anul 1990, cu diverse prilejuri. Au scris sau au vorbit despre Marin Drăcea, oameni ai Almei Mater, cercetători științifici silvici sau specialiști din producție.

Lipsea însă ceva!

Lipsea exact ceea ce iată, astăzi, avem prilejul și bucuria să marcăm: apariția lucrării „*Marin Drăcea. Opere alese*”, sub îngrijirea domnului academician Victor Giurgiu, singurul reprezentant al Corpului silvic în cel mai înalt for științific al țării.

Apariția unei asemenea lucrări de excepție, se impunea, cu atât mai mult, cu cât, așa cum se subliniază în „Cuvânt înainte”: „*după șase decenii de comunism și de tranziție la economia de piață, opera lui Drăcea a rămas în mare parte necunoscută de comunitatea silvicultorilor și, evident, neaplicată în silvicultură.*”

Conținând manuscrise, cuvântări, interviuri și articole, a căror importanță științifică și actualitate practică sunt de netăgăduit, lucrarea la a cărei lansare participăm astăzi, se va constitui, cu siguranță, într-un adevărat îndreptar, de înțelegere mai clară a rolului pădurii și a misiunii de înaltă răspundere a silvicultorilor, la acest început de mileniu, în care *Pădurea românească* trebuie să facă față unor mari presiuni și frământări.

Meritul celui care s-a îngrijit de apariția lucrării de față constă, în aprecierea noastră, în primul rând, în strădania care a curnulat ani de zile, de a aduna materialele originale, provenind din surse oficiale, credibile, și, în egală măsură, în sistematizarea și ierarhizarea acestora într-o ordine firească, sub aspectul importanței și al tematicii abordate în decursul timpului de marele silvicultor, mai ales în ceea ce privește Partea a II-a a lucrării – Opere alese.

Regăsim, astfel, pe lângă *Doctrinile și practicile forestiere*, fundamentate de Drăcea, documente originale care atestă contribuția sa într-o serie de domenii vitale pentru economia forestieră

românească, precum: *regenerarea arboretelor; operațiunile culturale; studiul lemnului; perdelele forestiere de protecție; cultura speciilor forestiere exotice*. Printr-o puternică rezonanță, se caracterizează capitolul dedicat preocupărilor prof. M. Drăcea și contribuțiilor acestuia la *formarea conștiinței forestiere*.

Este frumos gestul de a ne respecta și omagia înaintașii.

Dar cinstindu-i și respectându-i pe înaintași, nu trebuie să uităm nici un moment, să ne respectăm între noi, cei care astăzi, avem misiunea de a apăra și conserva pădurile țării, aflate într-o conjunctură care, din păcate, nu diferă prea mult, de cea caracteristică perioadei în care Marin Drăcea își ducea munca sa apostolică.

Într-o asemenea perioadă, să nu uităm că, indiferent de tendințele sau dorințele unora de a minimaliza rolul și importanța Regiei Naționale a Pădurilor, această structură, asemenea CAPS-ului pe vremea lui Drăcea, este și trebuie să rămână principala redută, în bătălia pentru conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor țării.

În acest context, își dovedește actualitatea tulburătoare, afirmația prof. M. Drăcea, în cadrul interviului acordat revistei „*Viața Forestieră*”, în anul 1934: „*Dacă regia forestieră de stat are completă libertate de acțiune și este bine controlată, dacă nu i se impun șinte din afara doctrinei forestiere și dacă, în fine, este „bine” făcută – condiții multe și grele care trebuie realizate simultan – ea poate asigura, ca și o antrepriză particulară bine condusă, maximum de randament în economia națională.*”

Prin apariția acestei valoroase lucrări se creează, cu certitudine, condițiile reale, pentru ca în viitor, opera marelui nostru înaintaș, de la a cărui naștere aniversăm astăzi 120 de ani, să nu fie doar citată din alte citate, ci să fie, mai ales, citită și înțeleasă în întreaga sa profunzime și actualitate.

Dr. ing. Ion MACHEDON

Lista lucrărilor elaborate de Marin Drăcea reproducere după cartea „Marin Drăcea. - opere alese“

- 1913, 1914. *Învățământul silvic la Universitatea din München*. Revista pădurilor, pp. 473-476 din anul 1913 și pp. 29-30, 61-68, 138-147, 190-196, 219-227 din anul 1914.
1915. *Bibliografie* (Silvicultura). Revista pădurilor, pp. 24-30, 61-68, 73-77.
- 1919a. *Memoriu asupra necesității culturii salcâmului în gospodăria silvică românească*. Iași (Înaintat Casei Pădurilor). A se vedea: Revista pădurilor, 1919, p. 94.
- 1919b. *Începuturile culturii salcâmului*. Economia forestieră, nr. 1-2, pp. 29-34.
- 1919c. *În chestiunea învățământului superior silvic*. Economia forestieră, nr. 1-2.
- 1919d. *Când și pe ce drum a venit salcâmul la noi?*, Economia forestieră, nr. 3-4, pp. 71-75.
- 1919e. *Punctul de sprijin în propășirea economiei forestiere*. Economia forestieră, pp. 97-111.
- 1919f. *Chestiuni de învățământ silvic*. Economia forestieră, nr. 5.
- 1919g. *Probleme de tehnică silvică la ordinea zilei (împăduriri cu salcâm)*. Economia forestieră nr. 7-8, pp. 199-209.
- 1921a. *Relații între exploatarea agricolă și cea silvică*. Comunicare la Congresul agricol. Tipografia Gutenberg, 32 p.
- 1921b. *Oidiumul, ultima calamitate a pădurilor de stejar*. Economia forestieră, nr. 1-3.
- 1921c. *Cooperarea noastră forestieră*. Economia forestieră, nr. 6-10, pp. 145-157.
- 1922a. *Tehnologia, exploatarea și industrializarea lemnului*. Curs litografiat.
- 1922b. *Speciile exotice și naturalizarea lor în țara noastră*. Revista pădurilor, nr. 3, pp. 198-212.
- 1923a. *Restaurarea și regenerarea pădurilor*. Comunicare la Congresul silvic din septembrie 1923, Chișinău.
- 1923b. *Speciile exotice și naturalizarea lor în țara noastră*. Revista pădurilor, nr. 3, pp. 197-212.
- 1923-1924. *Silvicultură*. Curs litografiat. Politehnica București, 1030 p.
- 1925a. *Exploatarea pădurilor*. Litografia E. Dumitrescu, București, 370 p.
- 1925b. *Evoluția pădurii germane după epoca glaciară până în prezent*. Revista pădurilor, nr. 6, pp. 575-582.
- 1925c. *Sărbătorirea sădării arborelui, Fapte și întâmplări*. Revista pădurilor nr. 12, pp. 1006-1016.
- 1925d. *Tehnologie (Tehnologia lemnului, exploatarea și industrializarea produselor)*. Politehnica București, 510 p.
- 1928a. *Pădurile Dobrogei. Cincizeci de ani de viață românească: 1878-1928*. Editura Cultura Națională, București (Recenzie în Revista pădurilor, nr. 10, 1928, pp. 773-776).
- 1928b. *Câteva însușiri ale arborelor regulate (după cercetări în arbore de salcâm)*. Revista pădurilor, nr. 5, pp. 311-327.
- 1928c. *Pentru Dobrogea noastră*. Revista pădurilor, nr. 10, pp. 723-730.
- 1928d. *Beitralge zur Kenntnis der Robinie in Rumänien, unter besonderer Berücksichtigung ihrer Kultur auf Sandböden in der Olténia*. Tipografia „Cucia”. București, 112 p.
- 1928e. *Interrelațiunea forțelor de producție și rostul pădurilor ca scut al agriculturii*. Comunicare la Congresul inginerilor agronomi (martie 1928).
- 1928f. *Organizarea internă a Societății „Progresul Silvic” în vederea intensificării muncii intelectuale*. Comunicare la a 39-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”, Revista pădurilor, nr. 6.
- 1928g. *Rostul pădurilor în economia dobrogeană*. Revista pădurilor, nr. 12 (Recenzia unei conferințe).
- 1928h. *Un răspuns domnului Cezar Petrescu*. Revista pădurilor, nr. 9.
- 1928i. *Cuvântare la deschiderea congresului agricol (martie 1928)*. Societatea Agronomilor, Tipografia Bucovina.
- 1929a. *Mișcarea silvică în străinătate (din Suedia)*. Revista pădurilor, nr. 3.
- 1929b. *Rostul pădurilor în economia națională*. Revista pădurilor, nr. 12 (Recenzia unei conferințe).
- 1929c. *La culture du robinier dans le terrains sablonneux de l'Olténie*. Cultura națională, București.
- 1930a. *O nouă orientare în industria lemnului*. Revista pădurilor, nr. 1.
- 1930b. *O lămurire*. Revista pădurilor, nr. 1.
- 1930c. *Îndrumarea profesională silvică*. Revista pădurilor, nr. 12.
1931. *Relații între silvicultură, valorificare și amenajament*. Referat la a 45-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”.
1933. *Cuvântare la Serbarea sădării arborelui* (Brănești, Ilfov). (Recenzie în Revista pădurilor, pp. 254-255).
- 1933a. *Sărbătoarea sădării arborilor*. Conferință ținută la Radio, Manuscris.
- 1933b. *Cultura salcâmului și a altor specii exotice*. Revista pădurilor, nr. 7, pp. 479-480 (Recenzie la o conferință).
- 1933c. *Cuvântare la a 47-a Adunare a Societății „Progresul Silvic”*. Tipografia Bucovina, București, pp. 157-160.
- 1933d. *Politica forestieră și pădurile în lumina intereselor agriculturii țării*. Conferință ținută la Consiliul superior silvic, Manuscris.
- 1933e. *Probleme fundamentale de economie forestieră română*. Revista pădurilor, nr. 7 (Recenzie la o conferință).
- 1934a. *Normalizarea în industria lemnului*. Revista pădurilor, nr. 3. (Recenzia unei conferințe).
- 1934b. *Punerea în valoare a terenurilor degradate*. Revista pădurilor, nr. 3. (Recenzia unei conferințe la Radio).
- 1934c. *Geneza și evoluția ideii forestiere*. Conferință ținută la Rotary Club, Manuscris, CDF.
- 1934d. *La dezvelirea bustului profesorului N. G. Popovici*. A 48-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”, Editura Societății „Progresul Silvic”, Tipografia Bucovina, București, pp. 155-158.
- 1934e. *La dezvelirea bustului profesorului Th. Petraru*. A 48-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”, Editura Societății „Progresul Silvic”, Tipografia Bucovina, București.
- 1934f. *Cuvânt de încheiere la Congresul AGIR* (Recenzie în Revista pădurilor, p. 614).
- 1934g. *Sădirea arborilor*. Înțelesul unei sărbători. Satul, nr. 40.
- 1934h. *Gânduri și îndrumări*. Viața forestieră, nr. 3.
- 1934i. *Raport asupra chestiunii – Ape și Păduri*. Buletinul AGIR, nr. 12.
- 1934j. *Răspunsuri la ancheta „Viații forestiere” (Despre regie)*. Viața forestieră, nr. 3.
- 1934k. *Alocuțiune la a 48-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”*. Editura Societății „Progresul Silvic”, pp. 137-139.
- 1935a. *Necesitatea consolidării lucrărilor (privind împădurirea terenurilor degradate)*. (Recenzie în Revista pădurilor, nr. 1).
- 1935b. *Chemarea socială a inginerului silvic*. Referat de sinteză la a 40-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.

- 1935c, *Salcâmul. Învățămintele din istoria unui arbore*, Revista pădurilor nr. 5 (Recenzia unei conferințe (ținută la Radio)).
- 1935d, *La dezvelirea bustului Al. Constantinescu*, Revista pădurilor, p. 792.
- 1935e, *Cuvântare la dezvelirea bustului lui Iuliu Moldovan la Mithăești*, *Viața forestieră*, pp. 444-445.
- 1935f, *Discurs - program*, Cuvânt de deschidere la a 49-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”, Editura Societății „Progresul Silvic”, Tipografia Bucovina, București.
- 1935g, *Sensul propagandei forestiere*, *România agricolă*, nr. 3.
- 1935h, *Serbarea sădării arborelui își caută un om*, *Satul*, nr. 53.
- 1935i, *Mai multă cunoștință despre păduri*, *Albina*, nr. 47.
- 1936a, *Treptata consolidare a unei idei*, Revista pădurilor, nr. 2, pp. 202-203.
- 1936b, *Linii fundamentale ale problemei lemnaului, silviculturii, perdelelor de adăpost în ținuturi de stepă și antestepă*, Comunicare la a 50-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.
- 1936c, *Cuvânt de deschidere la sărbătorirea semicentenarului Societății „Progresul Silvic”*, Sărbătorirea semicentenarului Societății „Progresul Silvic”, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.
- 1936d, *La al 13-lea Congres AGIR. Secția II*, Recenzie în Revista pădurilor, nr. 12.
- 1936e, *Gânduri despre pomi, arbori și păduri*, *Satul*, nr. 65.
- 1936f, *Arbori străini la noi în țară*, *Satul*, nr. 68-69.
- 1936g, *Lămurirea câtorva cuvinte*, *Albina*, nr. 12.
- 1937a, *Câteva însemnări despre cultura exoticelor*, Revista pădurilor, nr. 2, pp. 194-198.
- 1937b, *Problema perdelelor de adăpost în ținuturile secetoase ale țării*, Revista pădurilor, nr. 5. (Recenzie la o conferință).
- 1937c, *Viața pădurii. I. Viața arborelui și a pădurii*, Revista pădurilor, nr. 2. (Recenzia unei conferințe).
- 1937d, *Viața pădurii. II. Dinamica și statica arboretului*, Revista pădurilor nr. 2. (Recenzia unei conferințe).
- 1937e, *Viața pădurii. III. Pădurea în lupta cu eroziunea*, Consecințele distrugerii pădurilor, Revista pădurilor, nr. 2. (Recenzia unei conferințe).
- 1937f, *La al XIII-lea Congres agricol*, Revista pădurilor, pp. 356-358.
- 1937g, *La al II-lea Congres cadastral*, Revista pădurilor, nr. 5. (Recenzia unei conferințe)
- 1937h, *La sfințirea steagului Societății „Progresul Silvic”*, A 51-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.
- 1937i, *Cuvânt de deschidere la a 51-a Adunare a Societății „Progresul Silvic”*, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.
- 1937j, *Greutatea începutului*, *Satul*, nr. 77.
- 1937k, *Ce fac americanii pentru educarea poporului și ocrotirea pădurilor*, *Curentul* (11 aprilie).
- 1937l, *Pilda lui I. Morton Sterling (inițiatorul serbării sădării arborelui în SUA)*, *Curentul*, 17 aprilie.
- 1938a, *Linistea pădurilor. Înăuntru și la hotarele sale*, Recenzie în Revista pădurilor, nr. 1.
- 1938b, *Considerații asupra domeniului forestier al României* (Conferință ținută sub auspiciile Ateneului Român), Tipografia Bucovina, București, 39 p.
- 1938c, *Grija de pădurile țării* (Conferință ținută la Radio), Tipografia Bucovina, București.
- 1938d, *Probleme fundamentale de economie forestieră I*, Revista pădurilor, p. 314. (Recenzia unei conferințe)
- 1938e, *Probleme fundamentale de economie forestieră II*, Revista pădurilor p. 316. (Recenzia unei conferințe)
- 1938f, *Cuvânt de deschidere la a 52-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”*, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.
- 1938g, *Ziua arborilor, spre o sărbătoare națională, spre un obicei al pământului*, *Satul*, nr. 88.
- 1939a, *Serbarea sădării arborelui*, Manuscris CDF.
- 1939b, *Lemnul românesc*, Conferință ținută la Radio, Manuscris.
- 1939c, *La serbarea sădării arborilor din pădurea Pustnicul*, Rostul serbării și istoricul ei, Revista pădurilor, (Cronică)
- 1939d, *Cuvânt de deschidere la a 53-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”*, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.
- 1939e, *Cuvânt de închidere a celei de a 53-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”*, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.
- 1939f, *Comemorarea a 40 de ani de la moartea profesorului N R. Danilescu*, Cuvântarea omagială, A 53-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”, Editura Societății „Progresul Silvic”, București, pp. 7-14.
- 1939g, *Gânduri despre arbori și despre pădure*, *Satul*, nr. 100.
- 1940, *Cuvânt de deschidere la a 54-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”*, (Revista pădurilor, nr. 6 și 7-8)
- 1942a, *Cuvânt de deschidere la a 56-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”*, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.
- 1942b, *Silvicultură. Regime și tratamente*, Partea I, vol. 1. Litografiat. Politehnica București, Facultatea de silvicultură, 786 p.
- 1943a, *Cuvânt de deschidere la a 57-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”*, Editura Societății „Progresul Silvic”, București.
- 1943b, *Cultura și folosirea rațională a plopiilor, în special a hibrizilor ziși de Canada*, Revista pădurilor, nr. 1-2, pp. 65-68.
- 1943c, *O sută de ani de la un început de reglementare a „tăierilor pe parchete cu rezerve în România”*, Revista pădurilor, nr. 3-4, pp. 167-172.
- 1944a, *Cuvânt de deschidere la cea de a 58-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”*, Manuscris.
- 1944b, *La deschiderea ciclului de conferințe al Cercului de studii al Societății „Progresul Silvic”*, Revista pădurilor, nr. 3-4.
- 1944c, *Considerații asupra ținuturilor preexistente*, Revista pădurilor, nr. 1-2, pp. 1-14.
- 1945, *Pădurea și tehnica silvică în planificarea folosirii spațiului național*, Comunicare la Academia de Agricultură, Recenzie în Revista pădurilor, pp. 112-113.
- 1946a, *Sisteme de rărituri*, Manuscris (488 pagini dactilografiate).
- 1946b, *Perfecerea arborilor și arboretelor*, Manuscris.
- 1946c, *Intensificarea operațiilor culturale, Despre eficiența economică a acestora*, Manuscris, 30 p.
- 1946d, *Expunerea principalelor doctrine și sisteme de lucrări de îngrijirea, educarea și ameliorarea arboretelor (de perfecerea arboretelor în sensul restrâns al cuvântului)*, Manuscris, (6 pagini dactilografiate)
- 1956, *La aniversarea a 70 de ani de la apariția Revistei pădurilor*, Revista pădurilor, nr. 10.
- 2005, *Opere alese* (sub îngrijirea: V. Giurgiu), Editura Ceres, București, 400 p.

La aceste lucrări se adaugă circa 40 recenzii și cronici publicate în diverse reviste și alte publicații de specialitate, îndeosebi în Revista pădurilor și Economia forestieră.

Comemorarea ilustrului silvicultor român Nicolae Gh. Popovici

Academia de Științe Agricole și Silvicultură împreună cu Regia Națională a Pădurilor – Romsilva a organizat în 9 noiembrie 2005 la Topoloveni – Argeș o reuniune solemnă consacrată lui Nicolae Gh. Popovici (1862 – 1932), silvicultorul care, pe drept cuvânt, a fost considerat „ca cea dintâi mare, curată și eternă strălucire a silviculturii române.”

Hotărârea de a-l aniversa a fost motivată și de faptul că perioada comunismului și în cea de tranziție acest eminent silvicultor a fost trecut în anonimat și marginalizat.

Au participat membri ai Academiei Române, Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva, Facultății de Silvicultură din Brașov, Institutului de Cercetări și Amenajări Silviculturale, Direcției Silviculturale Pitești și ai Ocolului silvic Topoloveni, primăriei orașului Topoloveni, precum și oameni politici și reprezentanți ai instituțiilor locale.

În fața bustului - monument din parcul Ocolului silvic Topoloveni, marile înfăptuiri istorice ale ilustrului silvicultor N. Gh. Popovici au fost puse în lumină prin cuvântările prezentate de:

- prof. Victor Giurgiu, din partea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură;
- ing. Dan Ioan Aldea, director în Regia Națională a Pădurilor – Romsilva;
- ing. Constantin Truică, director tehnic în Direcția silvică Pitești;
- ing. M. Lițescu, șeful Ocolului silvic Topoloveni;
- prof. Marian Ianculescu, vicepreședinte al ASAS.

Întrunirea a fost onorată de mesajul domnului Gheorghe Flutur, ministrul agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale, prin care înaltul demnitar a considerat „oportună schimbarea denumirii Ocolului silvic Topoloveni în Ocolul silvic „N. Gh. Popovici”.

În continuare, participanții la această memorabilă reuniune, cu evlavie, au ascultat slujba de pomenire a marelui dispărut, ținută la cimitirul orașului Topoloveni.

A urmat un moment de înaltă încărcătură emoțională: în semn de aleasă recunoștință pentru memorabilele înfăptuiri silvice, precum și în folosul comunității locale, Consiliul orașănesc al orașului Topoloveni a reamplasat cel de al doilea bust al eminentului silvicultor și om politic N. Gh. Popovici, din cimitir în centrul acestei localități. Remarcăm faptul că, este pentru prima dată când, unui silvicultor, recunoscându-i-se meritele, i se ridică un monument într-un loc public.

Cu prilejul dezvelirii bustului - monument, respectabilul primar al orașului Topoloveni Gheorghită Boțârcă, printr-un vibrant discurs, a omagiat faptele demne de istorie ale ilustrului silvicultor și om politic, devenit o figură legendară pentru comunitatea acestui ținut.

Prof. dr. doc VICTOR GIURGIU
Membru al Academiei Române

The commemoration of the outstanding Romanian silviculturist Nicolae Gh. Popovici

The Academy of Agricultural and Forest Sciences together with the National Forest Administration - Romsilva organized at Topoloveni, Argeș County, November 9, 2005, a solemn reunion dedicated to Nicolae Gh. Popovici (1862-1932) the silviculturist, who was considered indeed „the first, cleanest and everlasting magnificence of Romanian silviculture”.

The decision to organize this event was motivated by the fact that during the communist regime and the transition period this outstanding silviculturist remained anonymous and was marginalized.

Members of Romanian Academy, Academy of Agricultural and Forest Sciences, the National Forest Administration - Romsilva, the Faculty of Silviculture - Brasov, the Forest Research and Management Institute, the Pitești County Forest Administration and the Topoloveni, Forest Range, representatives of council of the town of Topoloveni as well as politicians and representatives of local institutions attended this event.

The following important personalities in the field presented the great historic achievements of the illustrious silviculturist Nicolae Gh. Popovici, in front of his bust-monument placed in the park of the Topoloveni Forest Range Office:

- Prof. Victor Giurgiu from Academy of Agricultural and Forest Sciences;
- Dipl. eng. Dan Ioan Aldea - manager, the National Forest Administration - Romsilva;
- Dipl. eng. Constantin Truica, technical manager of the Pitești County Forest Administration;
- Dipl. eng. M. Lintescu, head of the Topoloveni Forest Range;
- Prof. Marian Ianculescu, vice-president of AAFS.

The meeting was honoured by the message of Gheorghe Flutur, Minister of Agriculture, Forests and Rural Development in which the high official considered as opportune the change of the Topoloveni Forest Range name into „Nicolae Gh. Popovici” Forest Range.

The participants present at this memorable reunion attended piously the religious service in the memory of the great deceased in the Topoloveni Churchyard.

Then a great emotional moment took place: as a sign of supreme gratitude for the remarkable silvic achievements as well as in the benefit of the local community, the Town Council of Topoloveni relocated the second bust of the great silviculturist and politician Nicolae Gh. Popovici from the churchyard to the town center. We have to remark that for the first time the merits of a silviculturist were recognized setting his monument in a public place.

On the occasion of unveiling the bust-monument, the honorable Mayor of Topoloveni, Gheorghită Boțârcă by a rousing speech homaged the historic deeds of the illustrious silviculturist and politician who became a legendary character for the community of this county.

Prof. Victor GIURGIU, Ph.D.; D.Sc.
Member of Romanian Academy

Scrisoarea domnului ministru Gheorghe Flutur, referitor la comemorarea ilustrului silvicultor N. Gh. Popovici*

Îmi face plăcere să vă transmit scrisoarea** semnată de domnul dr. doc. Victor Giurgiu, membru al Academiei Române, președintele Secției de silvicultură a ASAS, adresată ministerului nostru, mie personal. În anexă la scrisoare mi-au fost transmise și vi le transmit și dumneavoastră, împreună cu prezenta, demersul publicației „Viața forestieră” și al Corpului silvic al statului, din anul 1933 prin care se solicita ministrului agriculturii și domeniilor, dl. I. Manolescu - Strunga, schimbarea denumirii Ocolului silvic Leordeni - Muscel în Ocolul silvic N. Gh. Popovici, precum și testamentul prof. N. Gh. Popovici.

În scrisoarea la care am făcut referire se face propunerea ca Ocolul silvic Topoloveni din Direcția Silvică Pitești să se numească în continuare „Ocolul silvic N. Gh. Popovici”.

Veți constata și dumneavoastră din documentele anexate că în anul 1933, Ocolului silvic Leordeni (astăzi Ocolul silvic Topoloveni) i-a fost atribuit

numele marelui silvicultor, denumire care a fost anulată în perioada comunistă.

Consider și cred că veți fi de acord cu mine că este de datoria noastră, a tuturor silvicultorilor, să reparăm nedreptățile indiferent de timp și autori, și să recunoaștem meritele marilor înaintași, în cazul de față meritele marelui iubitor și apărător al pădurilor românești.

Se știe bine că N. Gh. Popovici a contribuit, în mod deosebit, la perfecționarea cadrului juridic – instituțional al silviculturii românești, la organizarea învățământului superior în domeniu, a cunoscut și a fost părtaș la frământările și speranțele Corpului silvic, atât din poziția de om politic, cât și ca om de știință.

Exprimându-mi ferma convingere că ați înțeles la justa valoare necesitatea acestei reparații morale, de suflet, consider oportună schimbarea denumirii Ocolului silvic Topoloveni în Ocolul silvic „N. Gh. Popovici”.

Gheorghe FLUTUR
Ministrul agriculturii,
pădurilor și dezvoltării rurale

* Document transmis prin scrisoarea nr. 27693 din 25.10.2005, adresată domnului Simion MAFTEI - directorul general al Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva, ca răspuns la solicitarea prof. V. Giurgiu referitoare la reconsiderarea operei acestui ilustru silvicultor

** Scrisoarea se află la Secția de silvicultură a A.S.A.S.

Nicolae Gh. Popovici, personalitate de excepție a silviculturii românești

Victor GIURGIU

1. Date biografice

S-a născut în localitatea Mănăstirea Găiseni (Dâmbovița) în anul 1862, la 9 noiembrie, din tată bănățean (constructor de drumuri) și mamă bucureșteancă (fiica serdarului Cristache Orăscu).

Urmează Liceul „Sfântul Sava” din București (1874 – 1880), apoi Școala de Ape și Păduri din Nancy (Franța). Începe cariera de silvicultor în anul 1883; apoi îndeplinește înalte funcții în învățământul silvic, în silvicultură și politică.

Funcții didactice. În perioada 1883 – 1886 activează în calitate de conferențiar și de profesor titular la Școala specială de silvicultură din București, apoi la Școala silvică de la Brănești, unde a îndeplinit și funcția de director (1907 – 1912) școală pe care a ridicat-o în anul 1901 la gradul de învățământ superior. Continuă activitatea didactică, în calitate de profesor și decan, la Secția de silvicultură a Școlii Politehnice din București, până în anul 1932. A format 50 de serii de silvicultori recunoscând că „bucuria mea, mândria mea, suflul meu, nu a fost mai

mari, mai înălțate, mai îndestulate, ca atunci când fosti elevi ai mei au ajuns la înalte situațiuni, fie în administrație silvic, fie în învățământul forestier”. Dintre aceștia amintim pe profesorul Marin Drăcea, Vintilă Stinghe, Dumitru Drâmbă, Constantin Georgescu, Dumitru Sburlan, Grigore Eliescu ș.a. Prestigiul său în învățământul superior a fost atât de ridicat încât a fost numit în comisii de promovare în funcția de profesor a unor viitoare personalități ale științelor agricole și silvice din România (acad. Gh.

Ionescu – Șișești, prof. I. C. Teodorescu, prof. M. Drăcea, prof. V. Stinghe ș.a)

A onorat disciplinele Dendrologie, Silvicultură, Exploatarea pădurilor și Tehnologia lemnului, pentru care a elaborat manualele necesare (în cea mai mare parte bazate pe literatura de specialitate franceză).

Grade în ierarhia și în administrația silvică. În anul 1884 este primit în Corpul silvic direct în grad

de subinspector (clasa a III-a), după care ajunge inspector (1902), inspector general (1909) și, la vârsta de 60 de ani, este avansat pe treapta supremă de consilier silvic (1922).

Concomitent cu activitatea didactică, i se încredințează numeroase funcții în administrația silvică: șef al biroului tehnic (1884), șef al circumscripțiilor Bârlad (1887), Fălticeni (1887), Slatina (1889), Titu (1889), Pitești (1891), șef al inspecției silvice Iași (1892), șef al regiunii silvice Pitești (1893), șef al serviciului silvic din minister (1899), șef al regiunii silvice Constanța (1899), șef al regiunii silvice Craiova (1900), șef (director) al serviciului pădurilor din

N. Gh. Popovici
(1862 - 1932)

minister (1905), inspector general de control (1905).

După primul război mondial a îndeplinit și funcțiile de membru în consiliul tehnic al pădurilor și membru în comitetul agrar.

Activitate pe plan obștesc și politic. Este membru fondator al Societății „Progresul Silvic” (1889) și membru în primul consiliu de administrație al acestei prestigioase asociații, împreună cu George Stătescu, Constantin Robescu, Nicolae Danielescu ș.a., precum și colaborator de elită al „Revistei

pădurilor”.

Totodată a fost:

- membru activ al Societății politehnice;
- membru activ al Societății de Geografie;
- membru al Acțiunii Naționale;
- membru al Amiciției franco – române;
- președinte de onoare al Ligii Culturale;
- președinte de onoare al societății elevilor ingineri silvici din Secția silvică a Școlii Politehnice din București.

În secolul al XX-lea, dar cu deosebire după primul război mondial, a activat cu rezultate excelente pe plan politic, fiind *senator* în trei legislaturi și membru în Comitetul Executiv al Partidului Liberal.

Deși politician de frunte, „Popovici s-a ridicat și pe el și pe noi toți deasupra politicului, ceea ce constituie meritul său”. (Drăcea, 1934). Iată un exemplu de urmat de actualii și viitorii silvicultori implicați sau care se vor angaja în lupta politică.

În ultimii 20 de ani ai vieții sale s-a retras din funcțiile de conducere a silviculturii, în semn de protest față de nedreptățile săvârșite de alții asupra pădurilor. În schimb, toată energia a folosit-o pentru binele învățământului superior silvic, în politică și pentru binele obștesc.

Cu multă atenție și înțelegere s-a aplecat asupra cerințelor comunităților rurale, îndeosebi asupra celor din ținutul Muscelului. Dovadă este alocuțiunea preotului Ilie Cercel (1934) din Priboeni, ținută la dezvelirea bustului marelui silvicultor N. Gh. Popovici la Leordeni, din care extragem următoarele idei: „Nu există școală, nu există primărie, nu există biserică care să nu-i fi solicitat ajutorul ilustrului Popovici pentru nevoile ei și pentru care să nu fi acordat acest ajutor întreg. Dar mai cu seamă el avea o ureche foarte atentă către nevoile personale ale cetățenilor și comunităților din această regiune”.

Faptul că astăzi primăria orașului Topoloveni, în frunte cu primarul, cinstește împreună cu noi, pe acest ilustru silvicultor și om de omenie este o onoare pentru întreg corpul silvic român. În plus, cu plăcută surprindere, descoperim că primăria acestui oraș a acordat unei străzi denumirea de „N. Gh. Popovici”.

Toate bunurile acumulate în strălucita sa carieră, spre sfârșitul vieții, le-a împărțit cu un altruism și cu o aleasă generozitate. A renunțat la orice situație câștigată ori de câte ori găsea un demn înlocuitor. Și-a dat averea (moșia) – care nici nu era a lui, ci a

N. Gh. Popovici în anul 1902, director al Silviculturii în Ministerul Agriculturii și Domeniilor

soției – cu mult înainte de a fi obligat prin legea de reformă agrară.

„A intrat în nemurire despuiat de toate cele lumești; spirit biruitor asupra celor vremelnice!” (Chiriță, 1934)

*

S-a stins din viață în zorii zilei de 25 iulie 1932, cu conștiința senină a celui care și-a făcut datoria. A fost înmormântat aici, la Leordeni (azi orașul Topoloveni). Pentru tot binele făcut silviculturii și pădurii românești, precum și pe țărâm obștesc, îndeosebi pentru comunitatea locală din județul Muscel, ceremonia (impresionantă) de înmormântare a avut caracterul unei manifestări naționale. După spusele contemporanilor „sute de ochi în lacrimi priveau cu grațitudine la o întrecere de revendicare a lui N. Gh. Popovici ca proeminent al atâtor ramuri de activitate: silvică, culturală, bisericască, administrativă, economică, politică” (Ioan, 1935).

Simțind apropierea sfârșitului vieții, N. Gh. Popovici i-a lăsat în scris consilierului silvic Petre

Ioan – apreciat ca fiind cel mai apropiat urmaș al său – următoarea dorință:

„Îți încredințez alăturatele pagini – testamentul meu moral – în care am scris, cât mai rezumativ, șirul și rostul vieții mele. Iar dacă după plecarea mea din mijlocul vostru, în lunga și nesfârșita călătorie în care toți suntem predestinați să plecăm, mai curând sau mai târziu, și din care nimeni nu s-a întors până acum, vei găsi în aceste rânduri ceva care să intereseze pe cei ce rămân în urma mea, dă-le la lumina zilei, fie prin viu grai, fie în scris”.

Îndeplinindu-i dorința, Petre Ioan (1934) s-a îngrijit de publicarea acestui testament, sub egida Societății „Progresul silvic”.

2. Scurtă prezentare a operei profesorului N. Gh. Popovici

Contribuții în domeniul silvotehnicii. O primă contribuție remarcabilă constă în temporizarea aplicării tratamentului tăierilor rase în pădurile României.

„Faima” modului germano - austriac de gospodărire a pădurilor în secolul al XIX - lea, respectiv tăieri rase urmate de plantații cu molid, a ajuns la finele acestui secol și în cercurile guvernanților din România. Aceștia au adus în țară pe silvicultorul austriac I. Pitschak care a insistat pentru aplicarea în Muntenia și Moldova a tăierilor rase pe parchete mari, urmate de împăduriri artificiale cu molid. Replica Societății „Progresul Silvic”, condusă de absolvenți ai Școlii de Ape și Păduri din Nancy - Franța, n-a întârziat. Iată cum este ea prezentată (această replică) de renumitul silvicultor francez G. Huffel (1894), care și el vizitase țara noastră în perioada anilor 1888 – 1889:

„Sforțările unui silvicultor austriac, partizan al tăierilor rase și al plantațiilor cu molid, care a fost adus în țară pentru a predica *noua evanghelie*, nu par a fi dat roade. Românii, plini de bun simț, au rămas surzi la toate apelurile și printr-un vot emis cu o majoritate, Congresul forestier din 1894 (Adunarea Generală a Societății „Progresul Silvic”) în ședința din 23 aprilie adoptă rezoluția următoare, semnată de N. Gh. Popovici: Tăierile rase nu trebuie practicate în România decât în mod cu totul excepțional, cu titlu de experiență, numai pe pante dulci, unde solul este destul de stabil și numai în păduri de molid.” O atitudine demnă, fundamentată științific, actuală și în prezent.

Adoptarea acestei rezoluții a fost posibilă mulțu-

mită argumentelor științifice și autorității de care s-a bucurat N. Gh. Popovici. Ulterior, în anul 1923, regulamentul de întocmire a amenajamentelor recomandă, din păcate, aplicarea acestui tratament. Temporizarea pe o perioadă de trei decenii a fost, totuși, benefică.

A doua contribuție în domeniul silvotehnicii, atribuită lui N. Gh. Popovici (1895) și altor silvicultori de marcă (G. Stătescu, P. S. Antonescu – Remuși), se referă la introducerea, în premieră pentru România sfârșitului de secol al XIX - lea, a codrului regulat sub forma tratamentului tăierilor succesive în varianta simplificată preconizată de silvicultorul francez Ch. Broillard. Această soluție a avut aceeași menire: de a împiedica pătrunderea tratamentului tăierilor rase în pădurile de munte din România. În plus, a sperat că prin tratamentul tăierilor succesive, aplicat în pădurile de stejar, se pot obține rezultate mai bune decât prin aplicarea tratamentului crângului cu rezerve, tratament compromis în condițiile țării noastre (Drăcea, 1943). Din nefericire, aplicarea schematică a acestui tratament s-a soldat, îndeosebi în stejerețe și gorunete pure sau în amestec, cu rezultate nesatisfăcătoare (Vlad, Giurgiu, 1986).

În domeniul silviculturii practice N. Gh. Popovici a înființat prima pepinieră silvică lângă Bârlad, în anul 1886, precum și marea pepinieră silvică la Trivale – Argeș, în anul 1893.

Contribuții în domeniul managementului pentru învățământul superior silvic. Dintre acestea menționăm:

- a înălțat învățământul silvic la nivel universitar (1901), prin ridicarea condițiilor de admitere în Școala de silvicultură (din Brănești): bacalaureatul și selecționarea prin riguros examen de admitere, precum și prin selectarea profesorilor după criterii universitare;

- a organizat noi catedre și conferințe;

- a înființat muzee, laboratoare și o bogată bibliotecă;

- a militat pentru integrarea practică a învățământului superior silvic în universități, deși inițial avusese unele rezerve;

- a insistat pentru redactarea de manuale de nivel ridicat (de exemplu cursurile de silvicultură elaborate de N. Gh. Popovici, M. Drăcea, I. Demetrescu ș.a.);

- a organizat temeinic cicluri de excursii cu studenții la ocoalele silvice din diferite regiuni ale țării;

- a realizat legături de cooperare cu școli supe-

rioare silvice din alte țări europene.

După convingerea autorizată a lui Vintilă Stinghe (1934), N. Gh. Popovici „este acela care a înțeles că viitorul silviculturii românești nu poate fi asigurat decât numai dacă slujitorii ei se vor înălța pe treptele culturii printr-un învățământ superior de cunoștințe generale și profesionale. El este acela care a văzut clar condiția de îndeplinit pentru ca școala silvică să producă și elemente de conducere, nu numai de lucru și de aplicare. Dacă destinul pădurii românești a ajuns a fi azi în mâinile viguroase ale unor luminați oameni ai profesiei forestiere, lucrul se datorește viziunii limpezi a lui N. Gh. Popovici, care scrutând cu ochi siguri perspectivele viitorului a dat școlii de silvicultură, în anul 1901, reorganizarea pe bazele unui standard cultural ridicat.”

Dar Nicolae Gh. Popovici „a făcut nu numai școală de carte, ci, mai presus decât aceasta, a făcut școală de caractere. Este cel mai mare bun pe care-l putea dăruia neamului și breslei noastre” (Stinghe, 1934).

Totodată, acest titan al silviculturii românești a înțeles necesitatea înființării în România a unor stațiuni de cercetare științifică silvică, propunere susținută și de alți silvicultori, din păcate, transpusă în practică mult prea târziu, după trecerea lui în neființă.

Contribuții în domeniul administrației silvice. Dintre cele mai importante realizări reținem următoarele:

- a reorganizat din temelii administrația silvică centrală și exterioară pentru care a înființat 7 regiuni silvice (1901);

- a organizat biroul tehnic din ministerul de resort (pentru amenajarea pădurilor, pentru controlul regimului silvic ș.a.) (1884);

- a modernizat majoritatea regiunilor silvice îndeosebi regiunile Pitești, Bârlad, Craiova, Iași ș.a.;

- a organizat și modernizat serviciul pădurilor din cadrul ministerului (1901);

- a simplificat și eficientizat sistemul informațional silvic;

- a dat o viguroasă îndrumare administrației silvice, accentuând asupra preocupărilor referitoare la silvotehnică.

Contribuții în domeniul legislației silvice. În istoria silviculturii românești N. Gh. Popovici se înscrie ca cel mai fecund parlamentar silvicultor, cu rezultate benefice pentru pădurile țării. În calitatea

sa de senator a contribuit substanțial la elaborarea și adoptarea multor legi de profil silvic, cum au fost cele privind: Codul silvic din anul 1910, Legea pentru organizarea Casei Pădurilor (1910), modificarea și completarea Codului silvic și Legea administrației silvice (1922, 1923) ș.a.

Tot lui i-a fost rezervată favoarea, în calitate de senator însărcinat cu redactarea răspunsului Senatului la Mesajul regal (1927), să înscrie pentru prima dată în analele Parlamentului român și problema silvică, arătând că „de existența pădurilor, de înțeleapta lor conservare, de cultura lor științifică, de exploatarea lor rațională și de priceputa administrare, depinde nu numai realizarea unor însemnate venituri, dar și propășirea altor ramuri de producție ale țării, în primul rând agricultura.”

Mai trebuie subliniat cu tărie încă un adevăr: epoca de pregătire a războiului, în primele rânduri ale celor ce-au indicat calea de împlinire a visului de aur al neamului românesc, a avut ca demn reprezentant al silviculturii pe profesorul N. Gh. Popovici.

3. Recunoștința contemporanilor

Pentru ca amintirea lui să rămână veșnic legată de pădurea pe care a servit-o ca nimeni altul, iar crezul lui să rămână un testament moral pentru viitoare generații, în decembrie 1933, printr-o decizie a ministrului agriculturii și domeniilor, dr. Manolescu – Strunga, s-a dat Ocolului silvic Leordeni – Muscel, numele de *Ocolul silvic „Nicolae Gh. Popovici”*, hotărâre anulată la începutul perioadei comunismului.

În același scop, în mai 1934, într-o impresionantă ceremonie, la Leordeni (azi Topoloveni) au fost dezvelite două busturi ale marelui dispărut: unul în grădina Ocolului silvic „N. Gh. Popovici”, altul la mormântul acestuia din cimitirul localității, ambele fiind lucrări de artă executate de sculptorul Anastasescu.

Cu acest prilej au fost rostite, în fața a peste 350 de participanți în frunte cu prefectul județului, 14 alocuțiuni (Marin Drăcea, Vintilă Stinghe, Constantin Chiriță, Ilie Cerel ș.a.).

Din istorica cuvântare a distinsului silvicultor Marin Drăcea, care a reprezentat Societatea „Progresul Silvic”, reproducem următoarele:

„În primii ani ai carierei lui, N. Gh. Popovici răscolește țara și cunoaște lumea. În acele vremuri, această nobilă ramură căreia ne-am închinat cariera noastră, este o ramură înaltă și ținută în sferele

cele mai înalte ale Societății. Au venit însă vremuri grele care au atins multe ramuri de economie națională și au lăsat să cadă încetul cu încetul o umbră asupra lor.

În această epocă vine și cade N. Gh. Popovici în mijlocul nostru; în această epocă vine el al cărui suflet vorbea cu toată pasiunea pentru pământul țării.

N. Gh. Popovici simte că vine momentul victoriei pentru silvicultura noastră și se ridică acolo unde trebuia, se ridică în fruntea administrației noastre. Acesta este momentul cel mai înalt pentru N. Gh. Popovici în istoria silviculturii românești.

N. Gh. Popovici reușește, ca din forma mai mult sau mai puțin conturată ce o avea administrația silvică, reușește să o așeze pe temelia pe care este astăzi. Acestea sunt în puține cuvinte operele de activitate în cariera lui N. Gh. Popovici. El este întâmplător creatorul sufletului silviculturii românești.

Dar numai atât nu ajunge; împrejurările vieții îl îndreaptă acolo unde este toată puterea, unde este tot idealul silviculturii noastre, el căruia nu-i lipsea temperamentul de acțiune, iată că trebuie să se îndrepte acolo unde se formează elementele pregătitoare pentru silvicultură și Popovici se îndreaptă către învățământ și în scurt timp, în perioada de la 1907 până la 1927, este directorul Școlii de silvicultură de la Brănești și București.

Atunci Popovici întâmpină o altă epocă din viața sa, fiindcă începe războiul. El trebuia să se hotărască încotro trebuie să mergem, încotro este demn să mergem către acea țară unde este toată puterea ideilor drepte. Popovici este astfel un sediu mare al ideii noastre forestiere. Și trebuia în acele timpuri triste pe care le cunoașteți dumneavoastră, să ia toiașul pribegiei împreună cu familia sa și el care nu renunța niciodată la cuvântul său, a trebuit să părăsească aceste locuri în momentele cele mai grele și a mers în Moldova.

Însă Popovici nu era omul care să dispere. Reîntors, el pleacă din nou la drum cu aceeași putere de muncă. L-ați cunoscut și ați remarcat sufletul său înnobilit și înțelepciunea cu care știa să vorbească; fiindcă Popovici, oricare ar fi fost partidul care era la guvernare era un mare înțelegător al poporului, și un adânc înțelegător al nevoilor lui, al unui popor de la care n-a vrut niciodată să tragă vreun folos, ci căruia a căutat să-i consacre totul.

În această perioadă Popovici a adus toată puterea folositoare ce o putea aduce și rezistența con-

tra tuturor atacurilor venite din zbuciumul politic. Dar Popovici s-a ridicat și pe el și pe noi toți deasupra politicului, ceea ce constituie meritul său, iar în timpul din urmă, ca și în primii ani ai vieții sale, a fost totdeauna un membru activ al Societății noastre* cu tot sufletul său.

Timp de 50 de ani Popovici a fost totdeauna cu căldură pentru Societatea noastră, totdeauna a fost plin de încurajare și a dus steagul acestei Societăți în care s-a remarcat ca un om cu mari calități și cu o largă putere de concepție.

Popovici a fost un mare om. Dacă astăzi îl văd aici, este că mai târziu după alte decenii amintirea lui va fi întotdeauna însuflețită de aceeași căldură și de același suflet care trăiește astăzi în memoria noastră. În viață, Popovici își îndeplinește datoria și a confirmat un mare adevăr, în vremurile grele, întotdeauna adânci și necunoscute, Dumnezeu a știut să ridice în sus oamenii care au binemeritat.

Popovici a fost omul vremurilor de zbucium, Popovici a fost lumina care veșnic a ars și astăzi continuă să ardă. Un moment l-a acoperit un vâl, dar mii de oameni și silvicultori din toate colțurile țării au înțeles să dea la o parte acest vâl; mii de silvicultori și de suflete în fața bronzului se leagă să păstreze învățămintele cele mai înalte ale vieții sale care se rezumă în muncă, pricepere, cinste, demnitate, tărie de caracter ca și bronzul din fața noastră.

Domnul director general Petre Ioan a făcut ca să fiți depozitarii celui mai frumos tezaur al Corpului silvic și al Societății „Progresul Silvic”. Destinul a vrut ca în aceste locuri noi să creăm un loc de rugăciune, un loc de pelerinaj în viitorul nostru.

Dumneavoastră să luați în primire această operă a sufletelor noastre și s-o păstrați cu îngrijire. Aici va fi focarul unde ne vom înălța întotdeauna când timpul ne va da puțință pentru a ne încălzi sufletele noastre la moștenirea aceasta frumoasă.”

4. Mărturisiri

Din Testamentul transmis viitorimii reproducem următoarele mărturisiri care înfățișează profilul profesional, etic și moral al eminentului silvicultor N. Gh. Popovici.

„Nu mi-am făcut din ban, sau din avere, un scop ori ideal al vieții, ba din contra le-am disprețuit, considerând sclavia banului ca una din cele mai oribile sclavii. Am căutat întotdeauna - pe cât am putut - să păstrez sufletul curat și tânăr,

* Societatea „Progresul Silvic”.

iar fruntea nepătată.”

„Mi-am îndeplinit în-totdeauna, - cât am putut mai bine - îndatoririle funcțiilor și însărcinărilor mele, cu cea mai mare conștiinciozitate, dând tot timpul meu și munca mea, întru aceasta. Din atari motive am refuzat veșnic diversele însărcinări ce mi s-au propus, pentru că nu am înțeles și nu am vrut să-mi vând iscălitura, ci am dorit să-mi fie răsplătită numai munca.”

A preferat să-și dea demisia din fruntea departamentului silvic, decât să-și dea adeziunea la marea și păgubitoarea concesiune de pădure ce s-a făcut în 1906 la întreprinderi forestiere străine dintre cele mai rapace.

În testamentul său moral aflăm exemple de cinste, demnitate, profesionalism și multă iubire de țară, de pădure și de slujitorii ei:

„Am iubit pădurea pentru frumusețile ei neîntrecute și pentru foloasele nesfârșite pe care le aduce omului, atât prin produsul ei lemnul, dar mai ales prin existența ei, fiind una din cele mai mărețe podoabe, cu care Creațiunea a împodobit pământul și unul din cele mai prețioase daruri, cu care Dumnezeu l-a înzestrat”.

„Am iubit Corpul silvic și învățământul forestier și, oriunde și oricând, ca și în toate împrejurările, prin ținuta mea, prin cuvântul meu și prin fapta mea, am căutat să le înalț prestigiul și să le ridic acolo, unde sufletul meu voia și credea că au dreptul să fie ridicate, ca urmare a numeroaselor foloase pe care, prin activitatea lor, le aduc economiei noastre naționale”.

„Oricând și oriunde, în public, în societate, fie ca profesor, fie ca silvicultor, fie ca om politic, am apărut cu multă energie și mare căldură cinstea, demnitatea și prestigiul Cospului silvic, considerându-l ca un corp de elită”.

5. Distincții și decorații dobândite în timpul vieții

Mărețele înfăptuiri ale eminentului silvicultor și om politic de excepție au fost recunoscute de ofi-

N. Gh. Popovici în anul morții sale, împreună cu reprezentanți ai promoției 1912 ai Școlii de Silvicultură - Brănești

cialitățile țării cu 14 înalte distincții și decorații, dintre care menționăm următoarele:

- Cavaler al României (1884), Ofițer al Coroanei României (1902), Comandor al Coroanei României (1909), Ofițer al Stelei României (1921), Avântul Țării (1913), Benmerenti (1923), Mare ofițer al Coroanei României (1929).

De asemenea, a fost onorat cu alese distincții de guvernul Franței: Ofițer al Legiunii de Onoare (1923), Comandor al Meritului Agricol (1926)

6. Considerații finale

Dacă Marin Drăcea în perioada 1919 - 1946 a pus primele fundamente durabile pentru dezvoltarea unei *silviculturi românești cu specific național*, Nicolae Popovici a modernizat și a eficientizat, atât cât a fost posibil pentru epoca sa, *silvicultura de împrumut* formată anterior. În aceeași măsură, Nicolae Popovici a avut meritul de a înălța învățământul silvic la nivelul învățământului universitar, iar pe plan legislativ a contribuit substanțial la elaborarea și adoptarea unor legi silvice funcționale, favorabile conservării pădurilor și dezvoltării economiei forestiere.

În același timp a creat *modelul silvicultorului român* detașat de slăbiciunile și răutățile unei societăți subdezvoltate, punând mai presus de toate interesele generale ale țării. A creat totodată *modelul*

politicianului silvicultor, un exemplu pentru actualii silvicultori care sunt parlamentari sau pentru cei care vor îndrăzni să urce treptele Parlamentului.

Câtă nevoie are societatea românească de astăzi de filozofia și fapta acestui minunat om !

După cum a consemnat biograful său (Ioan, 1935), „Inginerii silvici [...] au înțeles că dacă Popovici s-a ridicat și menținut tot timpul vieții lui la un nivel mult mai ridicat decât al contemporanilor săi, toată strălucirea personală a revărsat-o cu dărnicie asupra Corpului silvic.”

Popovici a avut darul de a menține și de a reinstala, atunci când a fost cazul, liniștea și armonia în Corpul silvic, militând cu succes pentru neimplicarea politicului în silvicultură și în comunitatea silvicultorilor.

Așa cum am amintit deja, Popovici a creat *modelul profesorului universitar silvic* al epocii sale, caracterizat prin exigență și inovație. Este cel mai mare bun pe care îl putea dăruia învățământului silvic din timpul său, dar și celor de astăzi, învățământ care se află în grea suferință din acest punct de vedere, când goana după *cantitate* înăbușe năzuința pentru o *școală superioară de calitate*.

Acesta a fost Nicolae Gh. Popovici, un uriaș ce s-a înălțat cu pași siguri numai pe culmile cele mai înalte ale silviculturii timpurilor sale, model în profesie, model în activitatea obștească, silvicultor de marcă, profesor de elită, politician ajuns în Parlament cu mâinile curate și glasul slobod.

Studiindu-și opera, Nicolae Gh. Popovici va ajuta să se schimbe mentalități, comportamente în societatea noastră actuală, inclusiv în comunitatea silvicultorilor.

Dacă ar fi mai mulți ca el, lumea românească ar fi infinit mai dreaptă și mai frumoasă.

7. Îndreptări necesare

În contextul necesarelor reconstituiri de drepturi încălcate brutal de regimul comunist, proces la care actualul guvern este angajat, repetăm propunerea noastră anterioară (Giurgiu, 2002) neonorată de cei în drept atunci, de a se „reconstitui” încă un drept nesocotit de regimul menționat, respectiv că *actualul Ocol silvic Topoloveni, mostenitor al evenimentelor istorice petrecute în anul 1934, să se numească din nou și pentru totdeauna: Ocolul silvic „N. Gh. Popovici”*.

Această reconstituire, deși benefică și de înaltă semnificație, nu va fi de ajuns. Pentru actuala stare

Bustul lui N. Gh. Popovici ridicat la Topoloveni

de frământări și de neliniște din comunitatea silvicultorilor, acum când pădurile țării se află în fața unui iminent pericol, important este să ne însușim și să aplicăm filozofia și doctrina acestui eminent silvicultor și patriot, în sensul unor schimbări profunde de strategie, mentalitate și comportament.

În acest scop, aplicând strategia adoptată de N. Gh. Popovici în anul 1901, se impune:

- *revigorarea, revitalizarea și eficientizarea structurilor de administrare silvică, în primul rând la nivelul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, în așa măsură încât acestea să poată face față actualelor provocări generate de masiva reconstituire a dreptului de proprietate asupra pădurilor;*

- *normalizarea actualelor stări negative din învățământul superior silvic, învățământ care, acum, scăpat de sub controlul exigenței, pune în pericol calitatea silviculturii deceniilor viitoare.*

Să ne aducem aminte de dictonul latin: *Exiguit monumentum acre pereunius!*

Acum, la 120 de ani de la înființarea Societății „Progresul Silvic”, la nașterea căreia N. Gh. Popovici a avut rolul predominant, a sosit timpul.

deja întârziat, de a se înțelege că acest organism „nu este o întocmire oarecare, ci este aleasă și chemată de bunul destin al acestui pământ și al acestui neam spre a ocroti și pădurile și ideea forestieră și pe bunii soldați ai acestei idei” (Drăcea, 1936). Iată de ce *Societatea „Progresul Silvic” trebuie reorganizată, revigorată și detașată de imixtiunile politice din ultimii patru-cinci ani, pentru a putea să răspundă obiectelor majore sub imperativul cărora a fost înființată în 1886 și renăscută în 1990.*

Faptul că N. Gh. Popovici „s-a ridicat pe el și pe noi toți deasupra politicului”, demonstrează că și în condițiile actuale *politica poate și trebuie scoasă din silvicultură.*

Daunele produse patrimoniului forestier național, dar și armoniei în sânul comunității silviculto-

BIBLIOGRAFIE

- C e r c e l , I., 1934: *Cuvântare la dezvelirea bustului lui N. Gh. Popovici*. În: a 48-a Adunare Generală a Societății „Progresul Silvic”. SPS, București, pp. 154-155
- C h i r i ț ă , C., 1934: *Cuvântare la dezvelirea bustului lui N. Gh. Popovici*. Manuscris.
- D r ă c e a , M., 1923 (1924): *Silvicultură*. Curs litografiat Politehnica din București, 1030 p
- D r ă c e a , M., 1934: *La dezvelirea bustului lui N. Gh. Popovici*. În: Marin Drăcea. Opere alese (sub. red. V. Giurgiu). Editura Ceres, București, pp. 387-390.
- D r ă c e a , M., 1942: *Silvicultură*. Regime și tratamente. Partea I, vol. I. Litografiat. Politehnica din București, Facultatea de silvicultură, 786 p.
- D r ă c e a , M., 1943: *O sută de ani de la un început de reglementare a „tăierilor pe parchete cu rezerve în România”*. Revista pădurilor, nr. 3-4, pp. 167-172.
- D r ă c e a , M., 1944: *Considerații asupra tinereturilor preexistente*. Revista pădurilor, nr. 1-2, pp. 14.
- G i u r g i u , V., 2002: *N. Gh. Popovici (1862-1932)*.

rilor de nesăbuițele politice din perioada de tranziție, arată cât de importantă și urgentă este punerea în aplicare a propunerii formulate mai sus.

Îndreptarea nedreptăților asupra cărora am zăbovit se poate constitui în cel mai înălțător mesaj de recunoștință pe care actuala generație de silvicultori îl aduce lui N. Gh. Popovici.

*

Aflându-ne astăzi împreună în acest ținut mirific al Argeșului, mă văd îndreptățit să exclam:

Ferice de silvicultorii argeșeni; ei moștenesc amintirea în bronz a lui Nicolae Gh. Popovici, aici la Topoloveni, dar și a lui Iuliu Moldovan ceva mai sus la Mihăești, a celor doi prieteni nedespărțiți și silvicultori de elită, creatori de știință și tehnică silvică românească, precum și formatori de caractere!

Meridiane forestiere, p. 29.

I o a n , P., 1935: *Testamentul lui N. Gh. Popovici*. Societatea „Progresul Silvic”. București, 47p.

P o p o v i c i , N., G., 1895: *Codru și tăierile pe suprafață*. Revista pădurilor, nr. 2-3.

P o p o v i c i , N., G., 1901: *Puterea de lăstărire din tulpină*. Revista pădurilor

P o p o v i c i , N., G., 1922: *Silvicultură*. Curs litografiat. București, 587 p.

S t i n g h e , V., 1939: *Cuvântare la dezvelirea bustului lui N. Gh. Popovici*. În: A 48-a Adunare generală a Societății „Progresul Silvic”. SPS București, pp. 158-160.

V l a d , I., G i u r g i u , V., 1986: *Pădurile actuale după un secol de gospodărire*. În: V. Giurgiu (sub red.) - Pădurile noastre: ieri, astăzi, mâine. ICAS. Redacția Revistelor Agricole. București, pp. 121-138

*** Remember: În: Gh. Popovici. Viața forestieră, nr. 2 1933, pp. 41-44

*** În memoria lui N. Gh. Popovici. Viața forestieră, nr. 1. 1934, pp. 18-20.

Prof. dr. doc. Victor GIURGIU
membru corespondent al Academiei Române
E-mail: asasmeca@mc.ro

Nicolae Gh. Popovici outstanding personality of Romanian silviculture

Abstract

Nicolae Gh. Popovici (1862-1932) belongs to a pleiad of silviculturists trained in France who laid the foundation of Romanian silviculture. He is the silviculturist who had the greatest contribution to:

- the upgrading of forestry education to the level of education (1901);
- reorganizing the forestry administration based on European criteria (1901-1905);
- the adoption of the forest code - 1910;
- the promotion of reproduction methods based on natural regeneration from seeds in Romanian silviculture, etc.

Nicolae Gh. Popovici is also the first silviculturist who was a member of the Senate of Romania and without determining any political interference to silviculture.

He contributed to the formation of the group of silviculturists who had the greatest contribution to the development of 20th century Romanian silviculture (Marin Drăcea, Vintila Stinghe, Dumitru Dramba et al).

Keywords: history of silviculture, forestry education, forestry policy, forest administration.

O rădăcină pivotantă a silviculturii românești – N. Gh. Popovici

Când citești testamentul lui N. Gh. Popovici și ai cunoștința realizărilor sale profesionale și sociale, când știi greutățile societății în care a trăit, dar și ale celei de astăzi, poți crede că Dumnezeu a trimis un sfânt între silvicultori.

Marele silvicultor spunea:

„Nu am invidiat pe nimeni, nu am urât pe nimeni, nu am dorit locul altuia, banul altuia, averea altuia”.

„Nu mi-am făcut din ban sau din avere un scop ori un ideal al vieții, ba din contra le-am disprețuit, considerând sclavia banului ca una din cele mai oribile sclavii.”

„Am iubit Corpul silvic și învățământul forestier, am iubit pădurea pentru frumusețile ei neîntrecute și foloasele nesfârșite, dar mai ales pentru existența ei, am iubit țara și neamul cu o iubire sălbatică și le-am dorit mari, tari și înălțate în mijlocul celorlalte neamuri.”

Cu asemenea nobile dar singulare principii de viață, oriunde s-a aflat în prodigioasa-i activitate de o jumătate de veac, N. Gh. Popovici a fost un mare, priceput și însuflețit realizator. Din profundă convingere a îmbrățișat cariera silvică, într-o vreme când silvicultura atât ca școală cât și ca practică și organizare era la începuturi.

A fost ca un părinte iubitor pentru elevii școlii de silvicultură din Brănești, reușind să le insuflă o nețărmită și temeinică dragoste de pădure și de cariera pădurărească. Poate din acest motiv, pădurarii și brigadierii în vârstă pe care i-am mai prins atunci când fiecare din noi am început cariera în silvicultură erau făcuți din altfel de aluat, un aluat care din multe motive a cam dispărut.

A fost slujbaș fără pată, sever, demn și drept cu

„Vom lua în primire această operă a sufletelor noastre și o vom păstra cu îngrijire”

Ne aflăm aici, astăzi, 9 noiembrie 2005, prin voința Domnului, la ceas de mare sărbătoare pentru silvicultura românească și nu numai:

subalternii, stimulându-i și dându-le ei cel dintâi exemplu de muncă cinstită, pricepută, folositoare țării și aducătoare de prestigiu Corpului silvic, atât ca șef al serviciului silvic, șef de regiune la Pitești în perioada 1893 – 1899 cu 21 ocoale silvice (jud. Argeș, Muscel, Teleorman, Olt, V â i c e a ,

Dâmbovița), cât și ca inspector de control în diferite părți ale țării.

Aici în fosta regiune a V- a Pitești, unde ne aflăm astăzi pentru a-i cinsti memoria și a-i admira faptele. N. Gh. Popovici și-a desfășurat activitatea sa neegalată de organizator și bun gospodar, lăsând contemporanilor și celor ce au urmat construcții silvice (reședințe de ocoale, de brigadă, cantoane), parcuri și păduri bine orânduite, sacrificând cu dragă inimă, pentru o idee generoasă, averea și sănătatea sa și chiar interesele familiei sale.

Privindu-i chipul de bronz, dăltuit în monumentul ridicat din dragostea Corpului silvic de toate gradele, de la pădurar până la cel mai înalt inginer silvic, sperăm, că cei ce sculptează viitorul pădurii românești, viitorul silvicultorilor acestei țări și a organizării lor, să nu uite că aici, în Argeș, administrația silvică și legislația silvică au o rădăcină pivotantă care se numește N. Gh. Popovici și care în testamentul său ne amintește pentru de-a pururi luare aminte:

„Nu m-am lăsat niciodată învins, convins însă întotdeauna, nu m-am lăsat niciodată influențat de la dreapta ori la stânga, de oricine ar fi fost el, ci am mers veșnic pe linia dreaptă, după cum mi-au poruncit conștiința mea, judecata mea și sufletul meu.”

ing. Constantin TRUICĂ

Directorul tehnic al Direcției Silvice Pitești

un „mitropolit” al pădurilor românești.

Acum, sunt mândru din cel puțin două motive:

a) în calitate de gazdă, șef al ocolului întemeiat de profesor în anul 1896, mă consider un umil urmaș al celui care a creat primele pepiniere silvice, a revizuit Codul silvic și și-a adus o contribuție serioasă la organizarea administrației silvice după model european;

b) am absolvit în anul 1976, Liceul silvic Brănești, acolo unde, între anii 1907 și 1912, N. Gh. Popovici a fost directorul Școlii Superioare de Silvicultură.

Ne aflăm, după cum vedeți, sub privirile profesorului Nicolae Gh. Popovici, pentru a-i aduce un omagiu, așa cum se cuvine celui care și-a dedicat întreaga viață și activitate pădurilor argeșene și românești în general.

Excelența sa se afla aici dintotdeauna, dar chipul de bronz veghează viața și activitatea noastră din mai – 1934, urmare efortului sculptorului muscelean – Anastasescu.

Profesorul Popovici, după ce în anul 1892 se căsătorește cu Cezarina Gussi – fiica boerului Nae Gussi, ajunge ca în anul 1896 să înființeze așadar – ocolul silvic „44 Leordeni” – actualul Ocol Topoloveni.

I-a convins imediat pe socru și apoi pe familia Lahovary să doneze 4.4 ha teren, pe care profesorul amenajează: 1.5 ha – parc dendrologic și 2.9 ha – teren pentru administrație.

În centrul parcului, amplasează sediul de ocol, locuința șefului de ocol cu anexele necesare și sera de flori.

Respectiva construcție a fost demolată și apoi s-a reconstruit pe același loc, noul sediu, în anul 1996, așadar la împlinirea a 100 de ani de la înființarea ocolului.

Ocolul creat de profesorul Nicolae Gh. Popovici în

1896, administra 3500 ha păduri de stat și 4200 ha, păduri mănăstirești (Glavacioc și Gorgan).

Totodată, profesorul a sprijinit înființarea ocolului silvic cu regim particular, ce își avea sediul în târgul Cărcinovului – actualmente orașul Topoloveni, în suprafață de peste 10.000 ha cu scopul aplicării regimului silvic aici.

În încheiere, doresc să vă mulțumesc tuturor pentru participare, să îl felicit pe domnul academician Victor Giurgiu pentru inițierea demersurilor ce au condus spre evenimentul de astăzi și să-l asigur totodată, că va fi o mândrie pentru noi – salariații acestui ocol, ca ideea schimbării denumirii lui în Ocolul silvic „Nicolae Gh. Popovici” să se transpună în practică.

Nu închei, totuși, până nu-l asigur (și în numele dumneavoastră) pe profesorul Nicolae Gh. Popovici că, după cum ne-a poruncit profesorul Marin Drăcea, așa vom face: „Vom lua în primire această operă a sufletelor noastre și o vom păstra cu îngrijire”.

ing. Mihai LIȚESCU
șeful Ocolului silvic Topoloveni

Din activitatea profesorului N. Gh. Popovici ca om politic*

Profesorul N. Gh. Popovici a reprezentat nu numai o personalitate marcantă a silviculturii românești, dar, în același timp, a fost și un veritabil om politic, cu calitățile sale de om dârz, conștiincios, sincer și cinstit. Oare, câți din oamenii politici ai vremurilor apuse sau ai vremurilor noastre au avut sau au calitățile de excepție, pe care le-a avut profesorul N. Gh. Popovici, inginer consilier silvic, senator de Muscel în trei legislaturi?

Astăzi, aici, mă înclin cu venerație în fața acestui monument care-l înfățișează pe ilustrul nostru sil-

viculor N. Gh. Popovici. „Cer permisiunea maestrului” către care îmi ridic privirea, să mă transpun pentru câteva momente în postura sa de atunci și să vă prezint intervențiile sale, în cadrul ședinței Senatului României din ziua de miercuri, 30 mai 1923, luate din stenograme, cu prilejul discutării celor două legi foarte importante pentru acea vreme, și anume proiectele *legilor de organizare a Corpului silvic și a*

* Cuvântare rostită la monumentul închinat memoriei profesorului N. G. Popovici din parcul Ocolului silvic Topoloveni, cu prilejul comemorării a 140 de ani de la nașterea sa.

învățământului silvic, din care reies calitățile de excepție ale omului politic, profesorul N. Gh. Popovici.

După deschiderea ședinței Senatului de către domnul Grigore Vasiliu, vicepreședinte, se dă cuvântul raportorului, domnul Iuliu Moldovan, care prezintă raportul la proiectul de lege privind organizarea învățământului silvic, raport contestat de senatorul N. Gh. Popovici. După prezentarea raportului, domnul Gr. Vasiliu dă cuvântul domnului senator N. Gh. Popovici.

D-l N. G. Popovici: *D-le președinte, d-lor senatori, când s'au depus aceste legi pe biroul Senatului am avut onoarea să iau cuvântul în contra urgenței. Și când am luat cuvântul în contra urgenței, am simțit o mare strângere de inimă, pentru că această acțiune a mea, s'ar fi putut interpreta ca un gest în contra simpaticului nostru ministru de domenii, față de care sunt dator să declar, am o desebită recunoștință, pentru că a făcut acte și gesturi de o delicată atențiune față de mine.*

Dar, tocmai pentru că îi datoresc această recunoștință și pentru că nu-i sunt indiferent, m'am crezut obligat să iau cuvântul asupra acestor legi și să mă ridic în contra urgenței. D-lor senatori, urgența aceasta a fost chiar o ultra urgență. În adevăr, eu înțeleg urgența unor legi atunci când nevoia votării lor, bate la ușă, cum a fost bună oară urgența

asupra legii chiriiilor sau asupra legii contra speculei.

Dar urgența asupra unor legi nici măcar de organizare propriu zisă, nu o înțeleg și nu o admit, pentru că nici una din aceste legi nu se raporta nici măcar la administrațiunea ori gestiunea corpului silvic, ci la stabilirea gradelor, a pedepselor, a recompenselor și a avansării membrilor corpului silvic. Și cu atât mai puțin nu înțeleg urgența, cu cât știu că există o lege care reglementează aceste lucrări. Prin urmare, nu văd nici un motiv de urgență pentru votarea unor legi de o așa de mare importanță cari nu sunt nici măcar bine studiate.

Cum v'am spus, d-lor, a fost mai mult decât urgență, pentru că, în secțiuni, nici nu s'au putut citi și nici nu s'au citit aceste proiecte, iar raportorul lor a fost numit din oficiu, fără măcar să se fi ales delegați ai secțiilor, conform regulamentului și fără ca raportorul, care nici el n'a avut timp să le citească să-și fi depus și tipărit raportul.

Voci: Noi am ales pe raportor

D-l N. G. Popovici: *Regulamentul spune categoric că raportul trebuie să se împartă tipărit. Or nu s'a împărțit pentru că nici nu s'a făcut un asemenea raport.*

Desigur, d-lor senatori, aveți dreptul să mă întrebați de ce am luat cuvântul asupra acestor legi și de ce le combat? Credeți oare că numai din capriciu sau din cine știe ce alte motive combat aceste legi? Nu, d-lor, am luat cuvântul în acea mare și nestrămutată dorință pe care o aveam și o am, ca d-l ministru Constantinescu, când face legi, să facă legi de care să-și poată lega numele și cari să rămâie ca un monument ce nu poate fi dărâmat. Mai mult, ar fi fost în folosul d-sale chiar să ni se dea tot timpul trebuitor de discuțiune pentru ca ministrul de mâine să nu poată zice, desființez aceste legi pentru că nici nu s'au discutat în Corpurile legiuitoare și, ca atare nu merită numele de legi.

D-l Al. Constantinescu ministrul agriculturii și domeniilor: *Mă mulțumesc și cu monumente mai mici.*

D-l N. G. Popovici: *Poate să vă mulțumească pe dumneavoastră dar dați-mi voe mie, ca silvicultor, să nu mă închin la un monument, ori cât de mare ar fi el, dacă nu-și găsește justificare în conștiința mea de silvicultor.*

Dar d-le Ministru, v'am rugat și v'am implorat chiar alături aci să lăsați aceste legi pentru la toamnă spre a fi bine studiate în Parlament, căci așa cum sunt alcătuite, vă mărturisesc îmi refuză mintea să creadă că ele au putut ieși din mintea d-lui ministru Constantinescu pe care o știu atât de luminoasă, și îmi vine mai mult să bănuiesc că ele nu sunt opera d-sale, ci opera câtorva mititei cari, dela o vreme încoace, se amuzează cu zigzaguri forestiere. Și să-mi fie iertat să o spun categoric, că și aceste legi

miros a zigzaguri forestiere.

Pin urmare, vedeți că aceste legi nu sunt, după convingerea mea, opera d-lui Constantinescu și când d-sa dorește, cu orice preț să le treacă cu atâta viteză prin Senat, fără nici o discuție iertați-mă că trebuie să o spun, ele seamănă mai mult a decrete-legi, decât a legi (Protestări)

Puteți protesta, d-lor, dar e bine să o știți, așa cum am fost toată viața mea, am spus verde ce face, am simțit și ceea ce mi-a poruncit conștiința mea. Și astfel conducându-mă, vă rog să mă credeți și să fiți convinși că nu fac acțiune contra ministrului și mai puțin contra guvernului. Sunt d-lor, membru devotat al partidului liberal, dar nu înțeleg și nu pot să admit, ca legi de o asemenea importanță să fie trecute fără a nu se da posibilitatea să le discutăm. Proiectele nu au fost citite d-lor, nici în secțiuni nici în Comitetul delegațiilor. Raportorul comitetului delegațiilor nu a fost ales în regulă și nici un raport tipărit nu s'a împărțit senatorilor. Totul a fost și este iertați-mi expresia, o adevărată parodie.

Voci: Protestăm

D-l N. G. Popovici: A! Protestați! Foarte bine! Dar dați-mi voie și mie să protestez energic contra protestărilor d-voastră care nu sunt fondate, deoarece am curajul, să nu vă supărați a vă întreba: care dintre d-voastră ați citit aceste legi?

Cele spuse în intervenția senatorului Popovici par atât de actuale, încât am senzația că trăiește în contemporaneitate cu noi. Exact așa s-au petrecut lucrurile și în ultimul timp, fapt constatat de subsemnatul după două legislaturi de deputat în Parlamentul României. Cât de folositor ar fi fost și ar fi pentru Corpul silvic și pentru silvicultură în general, dacă în trecutul apropiat și azi, am fi avut și am mai avea în Parlamentul României o personalitate atât de curajoasă, atât de intransigentă ca profesorul N. Gh. Popovici! În condițiile în care senatorul N. Gh. Popovici era o personalitate marcantă a partidului liberal, n-a cutezat să aibă curajul să spună adevărul în față, chiar în contradicție cu ministrul liberal, din guvernul liberal de atunci, renumitul Alexandru Constantinescu. *Amicus Plato, sed magis amica veritas* (Prieten mi-e Platon, dar mai prieten adevărul), spunea filozoful alexandrin Ammonios Saccas, parafrazându-l pe Aristotel, lucru perfect adevărat și în cazul profesorului N. Gh. Popovici.

Cinstea profesorului N. Gh. Popovici, curajul și intrasigența sa rezultă și din următoarele intervenții pe marginea proiectului de lege privind organizarea Corpului silvic, prezentat tot în ședința Senatului din ziua de miercuri 30 mai 1923. Dau citire câtorva pasaje:

D-l N. G. Popovici: Ei, d-lor, pentru noi și pentru mine în special care am muncit o viață întreagă, care am muncit 40 de ani, care nu am trăit și nu trăiesc

nici din fărâmbăturile băncilor ori instituțiile lor de credit, nici din îngăduința unora sau a altora, pentru mine zic care nu am fost nici destituit nici pus în disponibilitate vreodată, pentru nereguli sau neîndeplinirea datoriei, pentru mine care, ca urmare a unicei anchete ce mi s'a făcut în tot lungul carierei mele de 40 de ani, am fost distins, avansat și numit director al serviciului pădurilor, iar nu destituit sau pus în dispobilitate, ca alți cari au îndrăsneala, marea îndrăsneală de a-mi contesta dreptul să vorbesc în numele Corpului silvic al învățământului silvic, pe care le-am iubit, le iubesc și căroră cred că nu le aduc decât cinste făcând parte din ele. Iată d-lor, că cea ce fac, combătând aceste legi este rezultatul curajului pe care mi-l dă libertatea mea de acțiune ca membru devotat, dar fără sgarde intereselor lăturalnice al partidului național liberal. Și acei care confundă curajul cu îndrăsneala, desigur fac pe îndrăsneții, dar nu sunt curajoși și nu sunt curajoși pentru că nu pot fi, nefiind oameni liberi.

Ei bine d-lor, să știți un lucru dela mine și aci dați-mi voie să fac puțină chestiune personală și am dreptul să o fac fiindcă am fost provocat la aceasta, dacă d. Moldovanu se poate mândri, întrucâtva, cu activitatea sa silvică, desigur se mândrește mai mult cu lucrări de tehnică ca poduri, case etc., pe care le-a executat la Mihăești de altfel și pe acestea sub direcțiunea mea pe când eram șeful său, șeful regiunii silvice din Pitești. Voci, de chestia personală veți putea vorbi după votarea legii.

D-l. N. Gh. Popovici, tot personală a fost și a d-sale când a spus că portretul meu va apare în doliu.

Nu d-lor, portretul meu nu a apărut și nici că poate apărea, nici când, și nici cum în doliu pentru că eu cu cariera mea neîntreruptă de 40 de ani nu am nici o pată neagră oricât de mică și deci nu se va putea găsi negreală spre a mi se putea încadra portretul în doliu.

Portretul meu va fi veșnic luminat și de acum înainte ca și până acum pe când nu știu zău dacă al altora, a putut și poate sta în lumina în care a stat și stă al meu.

Iată, așadar atașamentul profund al profesorului N. Gh. Popovici față de Corpul silvic și învățământul silvic, pe care le-a slujit cu cinste, făcând parte din ele. Mai desprindem din intervențiile sale disputa pe care a avut-o cu o altă personalitate marcantă a silviculturii românești, anume marele silvicultor Iuliu Moldovan. Chiar dacă au avut loc discuții aprinse și contradictorii între cei doi mari silvicultori, cu prilejul dezbatărilor parlamentare asupra unor proiecte de legi silvice, acest fapt nu înseamnă că istoria silviculturii românești, nu trebuie să-i așeze pe pedestalul, pe care ambii îl merită cu prisosință, pentru tot ceea ce au făcut în folosul pădurii românești.

Dr. Marian IANCULESCU

Orașul Topoloveni se mândrește de faptele ilustrului silvicultor Nicolae Gh. Popovici*

Cu multă emoție am parcurs o suită de evenimente care au început la ora 10 în curtea Ocolului silvic Topoloveni, evenimente dedicate unui om cu o spiritualitate românească deosebită, care a reușit de-a lungul a 50 de ani să înflorească silvicultura românească și să dezvolte, totodată, o înaltă știință din această activitate. Noi astăzi onorăm și ne aducem aminte cu recunoștință de faptele acestui înaintaș. Vorbind de faptele acestui predecesor nu mă pot opri numai la Topoloveni, pentru că Nicolae Gheorghe Popovici nu este doar al topolovenilor, el este al silviculturii românești, prin tot ceea ce a făcut și a conceput pe plan obștesc în România.

Acest monument amplasat în centrul orașului, a fost posibil cu efortul Consiliului local orășenesc Topoloveni, a unui meșter pietrar – un tânăr de aici din Topoloveni. Așa cum ați observat și la Ocolul silvic Topoloveni, continuăm o nouă tradiție locală. Această tradiție pornește, poate, însăși de la faptul că înaintașii noștri au fost oameni valoroși, așa cum avem de față statuia unuia dintre ei și undeva, în spatele nostru, este a altui om politic, Ion Mihalache. Deci iată că două mari personalități au fost în curente politice diferite. Unul înființa Partidul Național Țărănesc, iar celălalt activa într-o mare formațiune politică, a Partidului Liberal. Desigur, nu numai aceste personalități reprezintă Topoloveniul. Cu îngăduința dumneavoastră mă refer și la profesorul Răducanu, tot din Topoloveni. Așa cum avem aici pe profesorul Nicolae Gheorghe Popovici care a ridicat școala silvică din România la nivel universitar, profesorul Răducanu, tot topolovenean de-al nostru, avea să fie unul din ctitorii Academiei de Studii Economice București.

Deci, iată, vreau să scot în relief activitatea acestor oameni iluștrii din Topoloveni. Am primit astăzi mai multe recomandări: foarte multe sfaturi de care am să țin cont; au fost exprimate foarte multe doleanțe în curtea ocolului silvic. Una dintre ele este deja realizată; avem o stradă în Topoloveni care poartă numele profesorului Nicolae Gheorghe Popovici și nu am ales întâmplător poziția acelei străzi (este vorba de drumul către platforma industrială din Topoloveni), pentru că Nicolae Gheorghe Popovici pe lângă îndeletnicirile silvice, împreună cu familia, la începutul secolului al XIX-lea, aducea în Topoloveni, în 1901, Fabrica de Magiun, prima fabrică de magiun din România, ceea ce este astăzi fabrica de conserve Valahia din Topoloveni. Deci, iată,

sunt 105 ani de când funcționează o fabrică de conserve aici, în Topoloveni.

Alături de N. Gh. Popovici a activat aici întreaga sa familie. Mă refer, de exemplu, la Max Popovici, văr al profesorului, care avea să construiască în vatra satului topolovenean un adevărat „laborator” de dezvoltare a satului românesc, împreună cu Ion Mihalache, fără să țină cont de culorile politice ale timpului respectiv. Ne-au mai rămas din acea perioadă: fosta sală de cinematograf, fostele cooperative Podgoria, Înfrățirea, Sănătatea ș.a. Toate aceste cooperative înființate în acea perioadă porneau de la o nouă concepție privind dezvoltarea societății românești. Undeva, mai departe, este o proprietate a învățătorului politician Ion Mihalache, cu o arhitectura deosebită. Toate acestea au rămas ca porți de intrare în localitatea noastră.

Pentru efortul dumneavoastră, investit în amintirea unor iluștri oameni care au ctitorit pe meleagurile noastre, personal vă mulțumesc.

Gheorghică BOȚÂRCĂ
Primarul orașului Topoloveni

Profesor Vintilă N. Stinghe Omagiu la 120 de ani de la naștere - pagini uitate, pagini regăsite -

Personalitate de prestigiu a silviculturii românești, creator de necontestat al învățământului silvic superior și al institutului de cercetări și experimentații forestiere din țara noastră, profesorul Vintilă N. Stinghe împreună cu colegul și prietenul său profesorul Marin Drăcea, trebuie omagiat astăzi, odată cu acesta din urmă, cu prilejul a 120 de ani de la naștere.

Cu zece ani în urmă, o solemnitate de aceeași natură a fost frumos organizată de Secția de Științe Agricole și Silvicultură a Academiei Române împreună cu Facultatea de Silvicultură și Exploatare Forestiere de la Brașov, după ce mai înainte cu un deceniu, un grup de discipoli și admiratori i-au asigurat o creștinească și sobră comemorare la cimitirul Bellu, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la naștere. Acolo, profesorul N. Rucăreamu, asistentul și succesorul său la catedra de Amenajarea pădurilor, a ținut o interesantă și caldă cuvântare despre activitatea și contribuțiile celui care a fost profesor Vintilă N. Stinghe la dezvoltarea învățământului silvic superior și a gospodăririi pădurilor din România. A fost ultima manifestare publică a profesorului N. Rucăreamu, iar textul prezentat a rămas în păstrarea celui de al doilea destoinic asistent al profesorului, regretatul dr. G. T. Toma. Oferit cu bună voință de acesta din urmă și constituind un document cu dublă valoare, istorică și emoțională, considerăm oportun a-l reda în cele ce urmează, conținutul său fiind firește, încă odată, propriu omagierii profesorului și magistrului nostru, Vintilă N. Stinghe.

Radu C. DISSESCU

„Cercetătorii istoriei silviculturii românești vor observa cu siguranță în primele rânduri ale celor care i-au condus destinele, prezența permanentă între anii 1918 și 1948 a unui participant activ la tot ce a însemnat atunci o acțiune, mai cu seamă în sprijinul gospodăriei silvice, a învățământului și științei silvice românești. Este vorba de profesorul Vintilă N. Stinghe, de la a cărui naștere s-au împlinit la 11 decembrie 1985, o sută de ani.

El s-a născut și a crescut în București. A urmat la timpul său Școala superioară de silvicultură de la Brănești și a intrat în serviciul silvic al statului, ca proaspăt absolvent, în anul 1908, când premisele unei gospodăririi raționale a pădurilor românești erau încă la nivelul unor deziderate.

Trebuia introdus un sistem rațional de cultură și exploatare a pădurilor, dar trebuia formată mai întâi, în acest scop, o opinie favorabilă acestei idei, în afara cercului prea restrâns de specialiști; trebuia întărită autoritatea administrației silvice, iar specialiștii ei înșiși să primească în școală o pregătire corespunzătoare, la nivelul unei gospodăririi silvice moderne. Era deschis astfel un câmp larg de acțiune oricărui silvicultor, iar atmosfera era prielnică, deoarece aspirația spre progres și pentru afirmarea națională constituia o notă dominantă a timpului.

În anul 1911, silvicultorul V. N. Stinghe a fost încadrat ca asistent în învățământul silvic superior, după trei ani de serviciu în minister.

Au urmat ani de pregătire, de documentare și de studii în străinătate, la capătul cărora dobândise deja convingeri ferme atât în ce privește căile și posibilitățile de dezvoltare a gospodăriei silvice românești, cât și în ce privește conținutul și modul de organizare a învățământului silvic în viitor. La sfârșitul primului război mondial, când după o întrerupere de doi ani Școala superioară de silvicultură și-a reluat activitatea, el împreună cu bunul său prieten și coleg Marin Drăcea, cei mai tineri și mai entuziaști dintre cadrele didactice ale școlii, au fost

purtătorii noilor idei în învățământ ca și în producție. Tot de atunci începe să se afirme rolul creator al profesorului Stinghe în cele mai de seamă secțiuni ale vieții profesionale.

După primul război mondial, Școala superioară de silvicultură, deschisă în București, nu dispunea nici de local propriu și nu se bucura nici de o poziție mulțumitoare în cadrul învățământului superior. Din această cauză profesorii și studenții erau într-o continuă agitație,

urmărind pe de o parte dobândirea unor condiții mai bune de învățatură, iar pe de altă parte asigurarea unei calificări profesionale corespunzătoare. Așa s-a născut lupta de opinii în presă, în congrese, în cercurile cele mai diverse, pe tema încadrării învățământului silvic superior, luptă în care s-a angajat cu toată răspunderea și profesorul V. N. Stinghe, aducându-și o contribuție însemnată la succesul înregistrat în 1923, prin încadrarea acestui învățământ în Școala Politehnică din București.

Această integrare nu s-a produs însă fără asperități. Printre altele a trebuit să fie învinsă împotriva manifestată de o seamă de personalități din lumea inginerilor, care nu puteau înțelege că profesiunea de silvicultor s-ar putea ridica la rangul unei profesii ingineresti. În orice caz s-au pus o serie de condiții în legătură cu structura planului de învățământ al Secției silvice din politehnică, condiții prin care se urmărea să se asigure studenților o pregătire tehnică generală, de natură a justifica titlul de

Foto 1. Prof. Vintilă N. Stinghe (1885 - 1980)

* Cronica semnată de Elena Maria Târziu în Revista pădurilor nr. 1/1996.

inginer.

Profesorului Stinghe, numit subdirector al școlii, i-au revenit răspunderea și cinstea realizării acestei integrări în condițiile dorite.

El a reușit nu numai să împace pe cei sceptici, dar și să creeze în același timp cadrul necesar pentru o pregătire de specialitate la un nivel care în concepția sa nu putea fi inferior aceluia din școlile similare apusene.

Planul de învățământ conceput a constituit un cadru destul de larg pentru a permite absolvenților să se adapteze ușor la cele mai diferite situații întâlnite în practica silvică, dar și destul de concret pentru ca studenții să-și poată însuși cunoștințe temeinice din disciplinele de specialitate, precum și o gândire proprie silviculturului.

În spiritul acestui plan au fost pregătite în cadrul Școlii politehnice din București peste 25 de serii de ingineri silvici, ale căror strălucite realizări în producție au confirmat pe deplin justetea concepției pe care s-a sprijinit. Desigur, planul a suferit pe parcurs unele ajustări, ținându-se seama de schimbările survenite în situația economică. Dar tot profesorului V. N. Stinghe i-a fost dat să le realizeze, răspunzând în calitate de decan al Facultății de Silvicultură din Politehnica bucureșteană timp de 12 ani, de soarta învățământului silvic superior. Astfel, în 1942 structura planului a fost ușor modificată deschizându-se calea specializării studenților, prin cursuri la alegere și prin proiectul de diplomă, în două direcții: cultura și exploatarea pădurilor, pe de o parte și industrializarea lemnului, pe de alta. Se anticipa astfel, separarea învățământului silvic pe specialități, realizată ulterior prin reforma din 1948. Oricum, în esența lui, învățământul silvic superior s-a desfășurat și după 1948 tot în spiritul concepției din 1923, ceea ce ne dă dreptul să considerăm pe profesorul V. N. Stinghe, ctitor al învățământului silvic superior modern din țara noastră, cu atât mai mult cu cât în timpul celor 12 ani (1932 – 1944) cât a fost decanul Facultății de Silvicultură i-a revenit și sarcina de a organiza și conduce desfășurarea procesului de învățământ, sarcină de care s-a achitat în mod exemplar sub toate aspectele.

Într-adevăr, ales în 1932 președinte (decan) al Secției silvice din Școala Politehnică, profesorul Stinghe a înțeles că în această calitate avea atât răspunderea bunului mers al învățământului, cât și obligația de a lupta pentru a acoperi în cât mai scurt timp diferitele lui nevoi, prea multă vreme neglijate. Situația se prezenta într-adevăr sub orice critică: săli de curs necorespunzătoare, lipsa laboratoarelor de specialitate și a cabinetelor de lucru pentru profesori, nu existau colecții didactice și aparatură pentru lucrările practice, nu existau mijloace de deplasare la pădure etc. Pe de altă parte, corpul didactic era incomplet. O serie de posturi de conferențieri și de profesori erau suplinite; asistenți erau puțini, iar studenții nu dispuneau nici de materialul documentar necesar

pregătirii, nici de cursuri scrise.

A fost nevoie de inițiativa, spiritul gospodăresc și dârzenia noului decan pentru ca în câțiva ani totul să se schimbe, iar Secția de silvicultură să devină în Politehnică o secție model. Din primul an a avut spațiu pentru desfășurarea învățământului, spațiu care a fost apoi organizat și dotat cu toate mijloacele necesare pentru derularea normală a activității didactice. Schema personalului de specialitate s-a lărgit și toate posturile au fost ocupate prin concurs, promovându-se tineri destoinici și creându-se condiții pentru schimburile viitoare. Astfel, în 1948, când învățământul silvic superior s-a așezat pe alte temelii⁸, el a găsit în acești tineri cadre didactice de nădejde pe care noile instituții s-au putut sprijini.

Condițiile de viață și de muncă ale studenților au stat de asemenea în atenția profesorului Stinghe. Prin grija sa și cu mijloacele proprii ale facultății au fost litografiate cele mai multe cursuri de specialitate, iar o parte din ele au fost tipărite tot prin grija sa, în seria de publicații a Societății „Progresul Silvic”. Erau primele manuale de profil forestier tipărite în limba română.

Legătura dintre învățământul teoretic și aplicațiile practice la pădure a fost întărită. În acest scop au fost obținute păduri speciale pentru practicile studenților și s-au procurat mijloace de transport proprii cu care era asigurată după nevoi deplasarea la pădure.

Practica de vară a început a se desfășura sub conducerea directă și permanentă a cadrelor didactice, iar excursiile prin țară și sfârșitul anului IV făceau parte din programul acestei practici. S-au organizat schimburi cu studenți străini la practică și chiar excursii de studii în străinătate (Polonia, Cehoslovacia, Jugoslavia). Astfel erau asigurate studenților – ingineri silvici cele mai bune condiții de pregătire care se putea cere în acel timp.

Acestea sunt, în rezumat, acțiunile și rezultatele în plan organizatoric ale profesorului V. N. Stinghe în cadrul învățământului silvic superior. Evident, nimic nu a întreprins singur, ci a fost sprijinit cu multă înțelegere de întregul corp profesoral al facultății și pleiada de tineri colaboratori de care s-a înconjurat. Dar sufletul era el.

În ce privește activitatea sa la catedră, profesorul Stinghe s-a distins nu numai prin ținuta sa exemplară, prin claritatea expunerii și prin nivelul ridicat al cursurilor, ci și prin spiritul său permanent deschis ideilor noi, prin caracterul creator al întregii sale activități, prin susținuta năzuință spre mai bine.

A predat în cariera sa mai multe discipline, dar cele care l-au preocupat mai mult și în care a creat au fost dendrometria și amenajamentul. Și-a scris și și-a multiplicat cursurile la toate disciplinele predate: estimații forestiere și rentabilitatea silviculturii, corectarea torenților, economia alpină, dendrometria și amenaja-

N.R. Atunci Facultatea de silvicultură din București a fost desființată, înființându-se alte două facultăți: una la Brașov, alta la Câmpulung Moldovenesc.

mentul, dintre care ultimele două au fost chiar tipărite. Erau primele manuale în limba română din aceste specialități. După concepția sa, sarcina profesorului nu consta numai dintr-o simplă transmitere de cunoștințe împrumutate de la alții. El trebuia să gândească asupra materiei pe care o predă, să o sistematizeze, să o explice și să învețe și pe alții să gândească și să rezolve problemele specifice. În acest spirit au fost elaborate și mai sus menționatele manuale, caracterizate prin originalitatea organizării și tratării ideilor expuse.

Adăugăm că în acel timp nu exista încă o literatură românească de specialitate mai cuprinzătoare în ce privește amenajarea pădurilor, iar cele mai multe idei de bază în materie nu erau încă bine fixate, analizate și aprofundate, ceea ce îngreuna considerabil sarcina autorului, fiindcă „*literatura străină – observa profesorul – fixează fapte și consacră idei ce, se leagă de condițiile fizice, economice și sociale ale țării respective*”. Ca urmare, profesorul fixează o concepție și orientează gândirea așa cum nimeni nu o făcuse încă la noi, până la el.

Manualul de amenajarea pădurilor, care se adresa deopotrivă studenților și specialiștilor din producție făcea, față de trecut, o puternică cotitură, nu numai prin faptul că el sintetiza ideile celor mai de seamă autori ai timpului în ce privește amenajarea pădurilor, ci și prin aceea că reușea să limpezească cele mai de seamă noțiuni de bază și să precizeze un sistem de gândire propriu. Lucrarea sa constituia o valoroasă contribuție românească la conturarea problemelor specifice amenajării pădurilor.

Același spirit se degajă și din manualul de dendrometrie, publicat în colaborare cu dr. G. T. Toma în 1958, după ce apăruse anterior litografiat în numeroase ediții pentru uzul studenților. La data apariției lucrării, ea a fost apreciată în literatura străină (germană și franceză) ca una din cele mai bune lucrări de dendrometrie ale vremii.

Profesorul V. N. Stinghe și-a încheiat activitatea didactică în 1957 la vârsta de 72 de ani, fiind până la acea vârstă considerat ca cel mai destoinic pentru sarcinile didactice care i-au fost încredințate.

Dar, așa cum s-a arătat, activitatea profesorului Stinghe nu s-a restrâns numai la domeniul învățământului. Munca sa didactică n-a fost desprinsă nicicând de producție și de cercetare, fie de nevoie, fie din principiu. Imediat după terminarea primului război mondial, când lipsa acută de silvicultori a determinat Casa Pădurilor să cheme în sprijinul administrației și cadrele din învățământ, îl vedem ocupând postul de șef al Ocolului silvic Sinaia, iar mai târziu, între anii 1924 și 1933, diferite posturi de conducere din cadrul administrației Casei Pădurilor – director al regimului silvic, membru în Consiliul tehnic al pădurilor membru în Consiliul de administrație al C.A.P.S. etc. În acea perioadă, mai ales după ce integrarea învățământului silvic în Școala

politehnică se definitivase, munca profesorului în producție a devenit precumpănitoare. El a fost unul dintre silvicultorii integri care au secondat energic și eficace conducerea Casei Pădurilor în strădania ei de a pune frâu pornirii frenetice, manifestate între anii 1920 și 1929, de a exploata până la lichidare pădurile particulare.

În producție însă nu a uitat nici un moment că era și profesor, venind în sprijinul ei nu numai cu măsuri și dispoziții de rutină, ci și cu lucrări în care a căutat să valorifice în folosul acesteia cât mai multe din principiile și cunoștințele sale tehnice.

Înșușindu-și încă de la începutul activității sale profesionale ideea că silvicultura noastră nu se poate dezvolta numai pe baza unor concepții de împrumut, că ea nu puteau fi nici exclusiv franceză, nici exclusiv germană, că întocmai ca și alte științe cu fundamente biologice și ca toate acțiunile care trebuie să țină seama și de împrejurările economice, silvicultura românească trebuie să se sprijine pe experiența proprie, el a militat în acest sens, oricare a fost poziția sa de ordin administrativ.

Între anii 1919 și 1921 a fost redactor al revistei „Economia forestieră”, iar în 1920 îl vedem încadrând, împreună cu profesorul M. Drăcea fără a ieși din producție, prima stațiune de experimentație forestieră, cu sediul la Sinaia, înființată prin decizie ministerială. Dacă stațiunea nu a putu dăinui, vina este însă a vremurilor, care nu erau încă la nivelul de a îmbrățișa ideea unei experimentări organizate. Totuși, faptul că s-a putut aproba atunci înființarea unei stațiuni experimentale, la insistența celor care au încadrat-o, arăta calea pe care trebuie stăruit pentru succesul definitiv al ideii. În plus, unele cercetări inițiate în cadrul stațiunii, între care amintim pe cele privitoare la tratamentul tăierilor în ochiuri, au constituit argumente vii în susținerea necesității organizării cercetării științifice silvice și în țara noastră.

O lucrare cu totul remarcabilă a profesorului Stinghe, izvorâtă din nevoile producției și elaborată pentru ea, este „Agenda forestieră”.

După primul război mondial, școala răspândea tot mai insistent ideile și principiile unei gospodării silvice avansate. Aplicarea lor însă era în mare parte îngrădită de lipsa condițiilor organizatorice necesare și a unor dotări corespunzătoare. Cărți de specialitate românești nu existau și nici alte mijloace de informare a specialiștilor, de care aceștia să se fi putut servi în rezolvarea sarcinilor de producție. În aceste împrejurări, profesorul Stinghe, pe atunci director în administrația silvică, a elaborat și publicat – împreună cu unul din colaboratorii săi apropiați, dr. D. Sburlan – cea mai utilă și mai oportună carte pentru practica silvică, Agenda forestieră.

„După cum cartea umple un gol în literatura așa de săracă a silviculturii noastre – scrie despre această lucrare recenzentul ei - , tot așa autorii umplu golul din

suflatele acelor care de mult așteaptă să fie onorată și literatura silvică cu nume românești ...D-I Stinghe are vârsta, situația și pregătirea – spune mai departe recenzentul – care pot face din d-sa un real călăuzitor de pași dibuitori. Este un nume pe care mereu l-am socotit predestinat să intre în istoria silviculturii române, un om care poate să reprezinte un curent puternic de idei și care poate grupa în jurul său pe toți fiii buni și productivi ai Corpului silvic pe acest tărâm al scrierii". Era în anul 1927.

Recezentul Agendei nu s-a înșelat în aprecierile sale. Profesorul a fost și a rămas până la sfârșitul vieții sale, încheiate în 1980, un călăuzitor de pași nesiguri, un om care a putut reprezenta un curent puternic de idei și grupa în jurul său pe toți fiii buni și productivi ai Corpului silvic pe tărâmul scrisului. Numai că printre dibuitori se putea număra atunci tot Corpul silvic, ca și știința și economia forestieră românească. El și-a orientat preocupările deopotrivă asupra tuturor. Și-a asumat misiunea de îndrumător și mobilizator, conștient fiind că numai în acest fel pot fi stimulate cât mai multe energii în lupta dârză ce trebuia dusă pe toate fronturile pentru emanciparea și afirmarea silviculturii și științei forestiere românești. Și în cea mai mare măsură a reușit, punându-și în joc autoritatea câștigată în școală și administrație și folosind din plin mijloacele oferite de Societatea „Progresul Silvic” și în primul rând Revista pădurilor.

Foto 2. În ajunul plecării în primul război mondial: Marin Drăcea (stânga) și Vintilă Stinghe (dreapta)

Profesorul V. N. Stinghe a condus această revistă, ca redactor șef sau redactor responsabil, timp de 18 ani și a îndeplinit fără întrerupere funcția de vicepreședinte al Societății un număr și mai mare de ani. Marea încredere ce i s-a acordat a folosit-o în mod creator, făcând din revistă principala tribună de răspândire a ideilor și cunoștințelor de specialitate în marea masă a silvicultorilor noștri. Prin ea a stimulat interesul pentru observarea științifică și cercetare și pentru exprimarea gândurilor proprii. A atras în jurul revistei tot tineretul dornic de afirmare și pe toți specialiștii consacrați, reușind astfel să adune în paginile ei în scurt timp o impresio-nantă zestre de fapte și idei despre pădurile noastre și despre rezultatele obținute în producție, temeieri certe pentru o știință forestieră autohtonă. Faima revistei a ajuns departe și peste hotare.

Dar opera sa de îndrumare în cadrul Societății „Progresul Silvic” a îmbrăcat și alte aspecte. Menționăm aici, de pildă, preocuparea constantă pentru înzestrarea bibliotecii, devenită cea mai importantă bibliotecă de specialitate silvică din țară. Nu uităm, de asemenea, Cercul de Studii Forestiere, organizat și condus mai mulți ani cu regularitate, în care se făcea cel mai viu schimb de idei pe cele mai diferite teme științifice sau profesionale și, mai presus de toate, sprijinul acordat tinerilor domici de perfecționare pentru trimiterea lor la studii în străinătate.

În ce privește activitatea științifică a profesorului Stinghe, criteriile obișnuite sunt insuficiente pentru aprecierea ei. Preocupări științifice a avut în toată activitatea desfășurată, deși formal, doar în 1933, odată cu înființarea Institutului de Cercetări Forestiere și-a îndreptat mai mult atenția către cercetarea științifică. A ocupat în acest institut funcția de director de secție până în 1948, conducând sectorul lucrărilor de cubaje, estimării și amenajament, în cadrul căruia a început să aplice un program de cercetări de mult gândit și elaborat. Căci pentru profesorul Stinghe, cercetarea nu constituie o preocupare nouă, el fiind chiar unul dintre principalii luptători pentru înființarea institutului. Principalele realizări pe această linie sunt însă manualele sale universitare, lucrări de sinteză de o deosebită valoare științifică și practică. În rest și în acest domeniu sarcinile lui de bază au fost organizarea și îndrumarea cercetării în general, având în acest sens atât autoritatea, cât și competența necesară.

Ca urmare, dacă știința silvică românească se poate mândri astăzi cu atâtea opere de certă valoare, este incontestabil că un merit de seamă revine și în acest domeniu profesorului Vintilă N. Stinghe.”

Prof. dr. N. RUCĂREANU

120 de ani de la nașterea profesorului Vintilă Stinghe (1885-1980)

"Se vorbește foarte mult de *amenajamente pe bazine*. Sub acest enunț se prezintă două idei diferite: când într-un bazin oarecare se găsesc o mulțime de proprietăți mici, dispersate, care tocmai din această cauză nu permit o gospodărire rațională, *întrunirea lor într-o singură unitate de amenajament* pentru care să se calculeze și din care să se realizeze o posibilitate unitară (rămânând numai ca valoarea în bani a posibilității să se repartizeze la diverși proprietari), promovează *incontestabil interesele pădurii și ale proprietarilor în același timp*".

"A doua idee pe care o poate conține *amenajamentul pe bazine* este aceea că acolo unde se găsesc complexe mari forestiere, amenajamentul să nu le divizeze artificial și să nu prilejuiască exploatări care să nu țină seama una de cealaltă. Planurile să fie comune pentru toate pădurile și dispozițiile pentru diferitele *păduri armonizate între ele*".

"Oricare ar fi justificarea *amenajamentelor pe bazine*, ideea este salutară, totuși cu o condiție: *amenajamentul să nu treacă de limitele ocolului silvic și anume ale unui ocol silvic format rezonabil*".

Prof. Vintilă Stinghe

REVISTA PĂDURILOR

B-dul Magheru nr. 31, sector 1, București • Tel.: 021/317.10.05 int.267; 236

Fax: 021/317.10.05 int. 236 • E-mail: revista@rosilva.ro